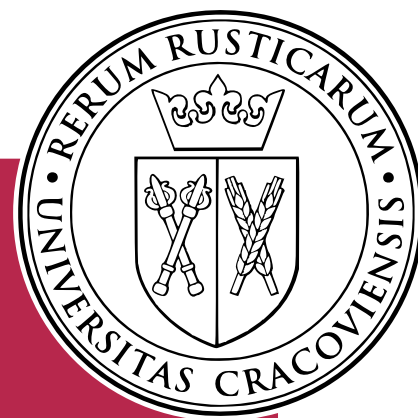

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

BIULETYN

informacyjny

Inauguracja 67. roku akademickiego na Uniwersytecie Rolniczym

s. 4

70-lecie Wydziału Leśnego w Krakowie

s. 31

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na UR

Pamiętkowe zdjęcie członków Senatu Uniwersytetu Rolniczego z zaproszonymi gośćmi: marszałkiem Senatu RP Stanisławem Karcewskim, wojewodą małopolskim Piotrem Cwikłem i wicemarszałkiem województwa małopolskiego Lukaszem Smółką

Redakcja:

Jacek Okarmus – redaktor naczelny
Izabella Majewska
Monika Marszałik
Szymon Sikorski

Adres Redakcji:

Biuro Promocji i Informacji
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel. (+48) 12 662 43 96
e-mail: jacek.okarmus@urk.edu.pl

Wydawca:

Uniwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydano za zgodą Rektora UR

Fotografie:

Adam Mróz

Layout: Paulina Czuryłowska

Projekt okładki: Jacek Okarmus

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów
i zmian redakcyjnych
w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899-7775

Nakład: 1000 egz.

Biuletyn Informacyjny

Uniwersytetu Rolniczego

im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
dostępny jest w wersji elektronicznej
na stronie internetowej uczelni:
urk.edu.pl.

Skład i łamanie:

Jacek Okarmus

Druk:

DRUKARNIA SIL-VEG-DRUK s.c.
ul. Niegolewskich 12
42-700 Lubliniec

z życia Uczelni

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na Uniwersytecie Rolniczym... 4	Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady	5
Przemówienie marszałka Senatu RP Stanisława Karczewskiego.....		14
Umowa na dofinansowanie budowy Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności.....		15
Wpływ pola elektromagnetycznego na organizmy żywe. Wykład inauguracyjny dr. hab. inż. Krzysztofa Pawłaka, prof. UR		16
Wystąpienie Darii Okły – przewodniczącej Uczelnianej Rady Samorządu Studentów UR.....		18
Wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych.....		19
Immatrykulacja.....		21
10 lat studiów podyplomowych FLORYSTYKA.....		22
Laboratorium Fitotron działa już 50 lat!		24
45-lecie Wydziału Technologii Żywności.....		29
70-lecie Wydziału Leśnego.....		31
Wręczenie nominacji władzom UR.....		35
Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego w Szkole Doktorskiej UR.....		36
Nominacje profesorskie: prof. dr. hab. inż. Jan Radoń.....		38
Wspomnienie o zmarłych:		
prof. Zbigniew Staliński.....		40
prof. Zbigniew Bonczar.....		42
dr hab. inż. Ewa Kapkowska, prof. UR		43
Informacja z przebiegu obrad Senatu UR		44

nauka i współpraca międzynarodowa

Badania osadów aluwialnych powstałych w wyniku procesów erozyjnych w holocen – relacja ze stażu	49
Ocena symulatora wzrostu SIBYLA do przewidywania przyrostu drzewostanów sosnowych w Polsce – relacja ze stażu	51
W ministerstwie rolnictwa i parlamencie Bawarii o rozwoju obszarów wiejskich.....	53

współpraca z gospodarką

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie koordynatorem prac nad nowymi wytycznymi do scaleń gruntów.....	54
II edycja pokazów polowych AGRO-KRAK UR 2019	55

konferencje

Udział brokerów innowacji z UR w konferencji „The technology transfer in agriculture – from university research to innovation”	57
IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Problemy rozwoju gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą ze szczególnym uwzględnieniem chowu ras zachowawczych”	58
V FORUM Green Smart City	60

nie tylko nauka

Już od 45 lat dr Józef Skotnicki kieruje Krakowskim Ogrodem Zoologicznym	62
Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów – zjazd absolwentów Wydziału Zootechnicznego WSR w Krakowie	65
Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów – zjazd absolwentów Wydziałów Rolniczego i Ogrodniczego WSR w Krakowie.....	67
Dożynki Uniwersyteckie 2019	69

historia

Pamięci prof. Mieczysława Pałasińskiego: wystawa biograficzna i odsłonięcie tablicy	70
70-lecie Wydziału Leśnego – wystawa Biblioteki Głównej, Archiwum UR i Muzeum UR.....	73

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na Uniwersytecie Rolniczym

Kraków, 7 października 2019 r.

Uroczysta inauguracja 67. roku akademickiego na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odbyła się w Centrum Kongresowym UR. Tradycyjnie inaugurację poprzedziła liturgia mszy świętej sprawowana w kościele pw. Pana Jezusa Dobrego Pasterza, której przewodniczył ks. proboszcz Dionizy Jedynak.

Oprawę muzyczną uroczystości zapewniły Chór Uniwersytetu Rolniczego i Chór Męski Krakowskiego Środowiska Akademickiego „Agricola” pod dyрекcją dr Joanny Gutowskiej-Kuźmich.

Nabożeństwo w kościele Pana Jezusa Dobrego Pasterza w Krakowie; fot. Gabriel Wojcieszek

Inauguracja 67. roku akademickiego w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego; fot. Gabriel Wojcieszek

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady

Szanowni Państwo, dla Społeczności akademickiej Uniwersytetu Rolniczego dzisiejszy dzień ma symboliczny charakter – oto po raz pierwszy w historii w murach naszej Uczelni na uroczystości inauguracji nowego roku akademickiego gościmy marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Proszę pozwolić, że jako przewodniczący Kolegium Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych wyrażę radość, że nasze środowisko, skupiające dziesięć uczelni, gości trzecią osobę w państwie.

Tegoroczna inauguracja jest także ostatnią, której przewodniczę jako Rektor Uniwersytetu Rolniczego. Przed nami, na

wiosnę, wybór nowego rektora. Jego zadaniem będzie kierowanie uczelnią przez najbliższe lata, które w ocenie wielu osób będą ważne w umacnianiu pozycji naszej Alma Mater. Proponuję zatem, aby po zakończeniu uroczystości wykonać pamiątkowe zdjęcie w strojach ceremonialnych: dostojnego Senatu, Kolegium Rektorskiego i Dziekańskiego. Do zdjęcia tego zapraszam również Pana Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Wojewodę oraz Pana Wicemarszałka Województwa Małopolskiego.

To właśnie te okoliczności sprawiają, że w sposób naturalny tegoroczne wystąpienie inauguracyjne będzie zawiera-

ło elementy podsumowania tego okresu. Pierwszą kadencję Kolegium Rektorskie tworzyli: **prof. Florian Gambuś** – jako prorektor ds. organizacji uczelni i współpracy z gospodarką, **dr hab. Stanisław Małek, prof. UR**, obecnie już profesor – jako prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej oraz **dr hab. Sylwester Tabor, prof. UR** – jako prorektor ds. dydaktycznych i studenckich. Był to bardzo pracowity okres, gdyż podobnie jak teraz wdrażaliśmy reformę szkolnictwa wyższego. Już wówczas jasnym się stało, że uczelnie muszą się jeszcze mocniej otworzyć na współpracę z gospodarką. Działania te koordynował powołany

JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego, prof. Włodzimierz Sady; fot. Gabriel Wojcieszek

wówczas Konwent UR i wydziałowe grupy interesariuszy. Pomimo że sytuacja gospodarcza była trudna – dość wspomnieć wysokie bezrobocie sięgające w maju 2012 r. według danych GUS poziomu 12,6%¹ oraz głęboki niż demograficzny, skutkujący m.in. spadkiem liczby studentów UR z 12 tys. w 2012 r. do 9 tys. w 2016 r.² – był to czas oddania do użytku Ośrodka Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej oraz budowy szeregu obiektów dla potrzeb Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR. Pomimo tych głównych inwestycji i szeregu innych już mniej kosztownych prac Uczelnia zdołała utrzymać płynność finansową. Należy odnotować, że łączna wysokość dotacji podstawowej przyznanej przez Ministerstwo Nauki w roku 2012 wynosiła blisko **107 mln** zł, zaś w 2016 było to **128 mln** zł. Wspomnę jeszcze, że w tej kadencji poprawi-

liśmy pozycję w rankingach „Perspektyw” z 40. w roku 2011 na 38. w 2016 r.³ W roku 2015 powstała inicjatywa powołania pierwszego w Polsce Związku Uczelni InnoTechKra. Ta współpraca zaowocowała nie tylko wspólnymi grantami naukowymi, ale także przyczyniła się do wypracowania wspólnej polityki bezpieczeństwa informatycznego oraz obniżenia opłat za energię elektryczną. Niestety przyszłość tej inicjatywy nie jest jasna, gdyż obecna Ustawa o szkolnictwie wyższym i nauce nie przewiduje takiego podmiotu.

Po wyborach w roku 2016 nastąpiła zamiana w składzie kolegium rektorskiego. **Prof. Florian Gambuś** objął funkcję prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą, **prof. Krzysztof Ostrowski** dołączył do kolegium, obejmując funkcję prorektora ds. organizacji i rozwoju uczelni, na swoim stanowisku pozostał **dr hab.**

Sylwester Tabor, prof. UR – jako prorektor ds. dydaktycznych i studenckich. Rok 2018 zapisał się w annałach Uczelni jako czas obchodów 65-lecia autonomicznej działalności dzisiejszego Uniwersytetu Rolniczego.

Ta kończąca się kadencja upłynęła pod znakiem ciągłych zmian w przepisach i przygotowaniach do wdrożenia „Konstytucji dla nauki”. Oczekiwana i gruntownie przedyskutowana w środowisku naukowym reforma wymogła na uczelniach zmianę sposobu myślenia o misji i roli uczelni w globalnej gospodarce. 31 sierpnia 2018 r. powołaliśmy Rektorską Komisję ds. Opracowania Statutu, który Senat UR ostatecznie przyjął 14 czerwca 2019 r. Zakończono również prace nad Regulaminem organizacyjnym oraz innymi aktami prawnymi, warunkującymi funkcjonowanie Uczelni w nowych realiach ustawowych. Ostatecznie,

Dziekani Uniwersytetu Rolniczego; fot. Gabriel Wojcieszek

po zakończeniu wewnątrzuczelnianych analiz i po konsultacjach z władzami wielu uczelni w Polsce, zdecydowaliśmy o zachowaniu wydziałów, których pozycja, choć inna, będzie nawiązywała do akademickiej tradycji. Struktura naukowa oparta została o katedry, a działalność naukowa zorganizowana jest w ramach dwunastu dyscyplin. Za rozwój kadry odpowiadają koordynatorzy dyscyplin, mający liczne zadania, z których do najważniejszych należy inspirowanie i wspieranie pracowników naukowych w podejmowaniu interdyscyplinarnych i nowatorskich wyzwań badawczych i wdrożeniowych.

Pozostając jeszcze przy wdrażaniu „Konstytucji dla nauki”, pragnę zauważyć, że dostrzegamy zwiększenie poziomu finansowania nauki polskiej w obecnym roku i cieszymy się, że w budżecie państwa na rok 2020 przewidziano rekordowy,

blisko dwumiliardowy wzrost nakładów na naukę⁴. Doceniając skalę podejmowanych działań, chcę podziękować Panu Wicepremierowi za starania o środki na podwyżki dla wszystkich pracowników nauki w 2019 r. i za złożoną deklarację wypłaty drugiej transzy podwyżek w roku przyszłym. Jak słusznie zauważył pan **marszałek Stanisław Karczewski** na Forum Ekonomicznym w Krynicy w panelu „Dobrze być Polakiem – jak dbamy o polskie interesy i wartości na arenie międzynarodowej?”, bezpieczeństwo Polski na arenie globalnej należy budować na rozwoju i właściwym wykorzystaniu potencjału naukowego i ekonomicznego Polaków⁵.

Proponuję, aby spojrzeć na te dwie kadencje działalności naszej Uczelni przez pryzmat czterech obszarów: realizowanych inwestycji, pozycji naukowej, wyzwań na przyszłość i współpracy z go-

spodarką. Wystąpienie zakończę podziękowaniami i życzeniami skierowanymi pod adresem studentów i nowych władz. Ta część, nie ukrywam, będzie najtrudniejszym dla mnie fragmentem dzisiejszej przemowy.

REALIZOWANE INWESTYCJE

Szanowni Państwo, uczestnicząc w konferencjach czy uroczystościach akademickich, wielokrotnie powtarzałem, że obecnie nie można prowadzić nowoczesnych badań bez posiadania nowoczesnej bazy, i miałem na myśli zarówno budynki, jak i aparaturę. Dlatego na miarę naszych możliwości finansowych staraliśmy się pamiętać o każdym wydziale, każdej katedrze. Wielokrotnie podkreślaliśmy, że działania te będziemy realizować w oparciu o wieloletnie plany inwestycyjne. Na spotkaniach ze społecznością wydziałów prosiłem o cierpliwość i o zrozumienie, że

Wizualizacja Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności – wielobranżowa koncepcja funkcjonalno-przestrzenna

realizowane prace służą nam wszystkim. Celowo, tak wówczas jak i teraz, użyłem określenia „nam wszystkim” – ponieważ uczelnia to zarówno studenci, jak i kadra naukowo-dydaktyczna, naukowo-techniczna oraz, jakże ważni dla sprawnego działania całego organizmu, pracownicy administracji i obsługi. Każdy wypełniając swoje zadania przyczynia się do sprawnego funkcjonowania bardzo złożonego organizmu, jakim jest uczelnia. Lata 2012–2019 to czas realizacji bardzo wielu zadań inwestycyjnych. Na prezentacji, przygotowanej przez pion kanclerza, widzą Państwo zdjęcia dokumentujące wybrane zadania inwestycyjno-remontowe, które zamykają się w łącznej kwocie blisko **133 mln zł**. W tym miejscu pragnę podziękować za przychylność Panu **Wicepremierowi Jarosławowi Gowinowi**, który wielokrotnie wykazywał zrozumienie dla naszych potrzeb. Dla porządku

należy wspomnieć, iż dotacja ministerialna w roku 2016 wynosiła **127 mln zł**, zaś na rok 2019 uzyskaliśmy subwencję w wysokości ponad **156 mln zł**. Zatem odnosząc te wielkości do roku 2012, widać wzrost w wysokości **51 mln zł**.

Pozostając w temacie inwestycji. Oto dziś będą Państwo świadkami wyjątkowego wydarzenia. Z panem **Witoldem Kozłowskim** – marszałkiem województwa małopolskiego podpisałem umowę dotyczącą największej w historii naszej Uczelni inwestycji pod nazwą: „Budowa Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności”. Jej całkowita wartość to ponad **65 mln zł**, zaś wysokość dofinansowania z funduszy unijnych to ponad **40 mln zł**. To najlepiej pokazuje potencjał naszej Uczelni. Głównym motorem tego projektu jest Wydział Technologii Żywności. Wydział ten 20 września, czyli dwa tygodnie temu,

obchodził jubileusz 45-lecia działalności – tak jak wówczas zaznaczyłem, trudno o piękniejszy prezent. Potwierdza on poziom naukowy, ale jest także zobowiązaniem do dalszej pracy.

POZYCJA NAUKOWA to kolejny ważny wyznacznik rozwoju naszej Uczelni, ściśle powiązany z realizacją inwestycji. Przez te dwie kadencje konsekwentnie stawialiśmy na rozwój naszej kadry i to działanie jest najsilnie widoczne w grupie doktorów i doktorów habilitowanych profesorów uczelni. Przed siedmiu laty zatrudnialiśmy 293 doktorów, obecnie jest ich 331. Jeszcze silniej nasz postęp widać w grupie doktorów habilitowanych zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni. W 2012 r. mieliśmy 29 profesorów UR, w tym roku to grupa 171 osób, chociaż w ostatnich latach słyszałem, że wymagania, jakie postawiliśmy, są wygórowane i niemalże równe z nominacją

prezydencką. Znaczny postęp widoczny jest również w liczbie wypromowanych doktorów habilitowanych – obecnie w tym gronie mamy wypromowanych 602 samodzielnych pracowników nauki, czyli o 173 osoby więcej niż siedem lat temu. Również imponować może przyrost w grupie doktorów, których łącznie wypromowaliśmy 1634, wobec 1503 do 2012 r. W tym miejscu dziękuję wszystkim promotorom oraz mentorom za poświęcony tym młodym ludziom czas – jestem przekonany, że mogą być Państwo dumni z owoców swojej pracy, gdyż wielu z nich znalazło zatrudnienie w nauce lub z powodzeniem realizują się w gospodarce. Przyszłością dla Uczelni opartej na współpracy z gospodarką będą zespoły badawcze. Dlatego w ostatnim czasie powołałaliśmy dwa laboratoria: Spektrometrii Mas oraz Białek Rekombinowanych, w których najnowsza w Polsce aparatura jest jedynie dodatkiem do wspaniałego i – co podkreślam – młodego zespołu naukowców. Mam też nadzieję, że już wkrótce te laboratoria, jak i Ośrodek Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej staną się centrami prowadzącymi badania na europejskim poziomie.

W sposób nierozdzielny z pozycją naukową łączy się umiędzynarodowienie badań i wymiana akademicka. W roku 2014 utworzyliśmy na Uczelni Biuro Wymiany Międzynawowej. Wówczas na pełnych studiach mieliśmy 15 zagranicznych studentów, a teraz, po siedmiu latach, według danych z systemu POL-on jest ich 141. Dominują w tej grupie młodzi ludzie ze wschodnich rubieży II Rzeczypospolitej, ale także potomkowie polskich zesłańców z krajów byłego Związku Radzieckiego. Szczególnie cieszy nas jednak fakt, że coraz częściej na studia na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie decydują się młodzi ludzie z państw tzw. Starej Unii, a nawet z tak odległych krajów jak: Chiny, Brazylia, Wietnam czy Angola. W odpowiedzi na zainteresowanie ofertą anglojęzyczną

Laboratorium Spektrometrii Mas UR: najnowocześniejszy w Polsce spektrometr ICP-MS QQQ Thermo Fisher Scientific; fot. Joanna Roczniowska-Cieślak

w 2012 r. prowadziliśmy trzy programy w tym języku, w inaugurowanym obecnie roku akademickim oferta nasza obejmuje dziesięć programów na kierunkach, które cieszą się największym zainteresowaniem. Podsumowując, mogę powiedzieć, że obecnie mamy 170 podpisanych i, co więcej, realizowanych umów międzynarodowych. Sukcesem naszym jest również współpraca z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej. Chociaż jest to nowa agencja, to już w pierwszym roku kooperacji otrzymaliśmy finansowanie w kluczowym projekcie Partnerstwa Międzynarodowe. Jestem przekonany, że zainicjowane w 2018 r. działania będą się w przyszłości dynamicznie rozwijały.

Jak już wspomniałem, w pierwszej kadencji dostrzegliśmy konieczność silniejszego powiązania nauki z praktyką. Nie ma prostych narzędzi pomiaru tej aktywności, zwłaszcza w naukach rolniczych. Jednym z narzędzi pomiaru jest liczba patentów i wzorów użytkowych. W roku 2010 powołałaliśmy Centrum Transferu Technologii, które w okresie dziewięciu lat, wspólnie z naukowcami, zgłosiło do Urzędu Patentowego RP **58 wynalazków** i **6 wzorów użytkowych**, które

uzyskały ochronę, a **kolejnych 70** znajduje się obecnie w procesie weryfikacji. Musimy jednak pamiętać, że nowoczesne rolnictwo to sektor gospodarki angażujący globalne koncerny, których budżety na badania przekraczają swą wysokością budżety takich krajów jak Polska czy Hiszpania. Widać zatem, że konkurencja jest bardzo duża. Elementem łączącym umiędzynarodowienie i działalność wdrożeniową są granty naukowe. Od 2012 r. nasi naukowcy uzyskali łącznie **164** granty. Szczególnie cieszy nas fakt, że coraz częściej Uniwersytet Rolniczy jest liderem w tworzonych konsorcjach.

Aby jednak nie popaść w pychę – która według przysłowia, „kroczy przed upadkiem” – pamiętamy, że ostateczna weryfikacja naszych osiągnięć naukowych będzie miała miejsce w roku 2021 w czasie ewaluacji dyscyplin i uczelni.

Szanowni Państwo, przed nami trzeci obszar, jakim są **WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ I WSPÓŁPRACA Z GOSPODARKĄ**. Niezmiennie głównym zadaniem stojącym przed nowoczesnym rolnictwem pozostaje zapewnienie dostatecznej ilości bezpiecznej żywności dla rosnącej populacji ludzi. Coraz czę-

24 i 25 października 2019 r. odbyła się już piąta edycja Forum Green Smart City

ściej słyszymy o wzrastających wydatkach na pokrywanie strat spowodowanych ekstremalnymi zjawiskami atmosferycznymi. Z powodu ich globalnej skali to bodaj najtrudniejsze z wyzwań, przed jakimi stoi obecnie nauka, a szczególnie dziedzina nauk rolniczych. O skali tego zjawiska w Polsce świadczy fakt, że w 2018 r. na rekompensaty strat z tytułu suszy rząd przeznaczył ponad 2,2 mld zł⁶, zaś w tym roku przyjęta została „Decyzja w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi”⁷, lecz nawet najwyższe odszkodowania nie są w stanie nakarmić ludzi – to nie trywializm, to realne wyzwanie. Zagadnienia wpływu zmian klimatu na gospodarkę globalną było tematem konferencji COP 24, która odbyła się w 2018 r. w Katowicach. Jednym z trzech kluczowych tematów, obok technologii i człowieka, była przyroda definiowana jako „wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka, oparta na bioróżnorodności, podkreślająca rolę lasów jako pochłaniaczy emisji”⁸. W posiedzeniu tym czynny

udział brali pracownicy naszej Uczelni, szczególnie Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz Wydziału Leśnego, prezentując podejmowane w tym zakresie wyzwania badawcze. Z satysfakcją mogą powiedzieć, że wiele z zainicjowanych w latach 2012–2019 działań znajduje się obecnie w realizacji na poziomie krajowym i międzynarodowym. Jako przykład mogą podać współpracę naukowców i studentów Wydziału Leśnego – obchodzącego w tym roku jubileusz 70-lecia powstania – z Lasami Państwowymi, parkami narodowymi i koncernami energetycznymi. Niezmiennie dostrzegamy, że ekosystem leśny reguluje wszystkie najważniejsze procesy biologiczne towarzyszące cywilizacji, w tym zapobiega upustynnieniu. W tym kontekście za najważniejsze z wyzwań należy uznać opracowanie spójnej środkowoeuropejskiej polityki zaopatrzenia w wodę. Działanie to wymaga zaangażowania się krajów Grupy Wyszehradzkiej, w tym szczególnie Polski, która zaczyna się borykać z niedoborem wody nie tylko do celów rolniczych, ale także bytowych.

Kolejnym, równie ważnym obszarem angażującym naszych naukowców jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom

zanieczyszczenia powietrza w miastach oraz wdrażanie nowoczesnych naukowych rozwiązań służących realizacji inicjatywy „Miasto zrównoważone to miasto przyszłości”. Należy pamiętać, że według danych ONZ obecnie połowa ludzkości żyje w miastach, a do roku 2030 ta liczba ma wzrosnąć do 60%, czyli w miastach będzie mieszkać około 4 miliardów ludzi⁹. Wyzwaniami dla nauki nie są tylko kwestie retencji wód opadowych w ośrodkach zurbanizowanych (które przybierały często formę betonowych pustyń), lecz także zanieczyszczenie powietrza oraz wypracowanie sposobów recyklingu odpadów. W tym miejscu pragnę powiadomić, że w dniach 24–25 października odbędzie się już piąta edycja Forum Green Smart City – inicjatywy zorganizowanej przez naukowców i studentów UR przy wsparciu Związku InnoTechKraK i władz miasta Krakowa, która już od pięciu lat służy wypracowywaniu nie tylko rozwiązań urbanistycznych, ale i biologicznych, służących uczynieniu z miast miejsc przyjaznych dla ludzi. Nie da się jednak prowadzić badań i wdrożeń bez zabezpieczenia finansowego, dlatego cieszy nas, że „na walkę ze smogiem w najbliższych latach przeznaczone będzie ponad 100 mld zł. Mamy nadzieję, że realizacja programu „Czyste powietrze” przyczyni się do poprawy jakości powietrza w Polsce”¹⁰. Jednak czyste powietrze to nie tylko ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, to także – co podkreślają nasi naukowcy – odejście od zabetonowywania całych miast na rzecz zachowania korytarzy przewietrzania oraz tworzenia parków. W tym miejscu na pamięć przychodzą mi słowa Jonasza Kofty: „Pamiętajcie o ogrodach – przecież stamtąd przyszłiście. W zar epoki użyć wam chłodu tylko drzewa, tylko liście”¹¹. Kolejnym równie ważnym wyzwaniem staje się zagospodarowanie odpadów. Wszyscy boleśnie odczuliśmy w naszych portfelach wzrost cen za odbiór śmieci – średnio o 24%¹² – lecz to, jak się wydaje, dopie-

ro początek problemów. Trzeba sobie uświadomić, że jak wynika z raportu Ministerstwa Środowiska „w 2017 r. w Polsce zebrano blisko 12 mln ton odpadów komunalnych. To o 2,7 % więcej niż rok wcześniej¹³. Również w tym obszarze pracownicy Uniwersytetu Rolniczego prowadzą, nagradzane na wielu konkursach, badania nad przetwarzaniem odpadów oraz ich wykorzystaniem jako alternatywnych źródeł energii. Dostrzegając szansę opracowania i wdrożenia metod recyklingu tych odpadów, wspomnieć mogę o laboratorium na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki, w którym młodzi naukowcy tym się właśnie zajmują.

Chcę jeszcze wspomnieć o wydarzeniach popularyzujących naukę, w których organizację angażuje się cała nasza społeczność. Są to: wielokrotnie nagradzane Ogólnopolskie Dni Owada, mająca ponaddwudziestoletnią tradycję Małopolska Giełda Agroturystyczna i połączone z nią Targi Ogrodnicze oraz najmłodsze nasze przedsięwzięcie – Małopolskie Targi Żywności „Zasmakuj z UR”. Wszystkie te imprezy wpisały się na trwałe do kalendarza małopolskich imprez i przyciągają tysiące gości, przyczyniając się do promocji Uczelni i regionu. W tym miejscu pragnę podziękować wszystkim naszym partnerom biznesowym – jest ich tak wielu, że nie sposób wszystkich wymienić; i dobrze – to właśnie jest miarą naszego wspólnego sukcesu.

Kończąc ten wątek należy wskazać, iż lata 2012–2019 umocniły znaczenie sektora rolniczego, czyniąc z niego główną gałąź naszego eksportu. Przywołując analizy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi należy wskazać, że eksport produktów polskiego sektora rolno-spożywczego w 2018 r. zamknął się kwotą blisko **30 mld EUR**, podczas gdy w roku 2012 wynosił niecałe **18 mld EUR**¹⁴. Jednak od wielu lat specjaliści z zakresu gleboznawstwa i chemii rolnej wskazywali, że polskie gleby ulegają niebezpiecznemu zakwaszeniu i proponowali przeprowa-

Małopolska Giełda Agroturystyczna organizowana przez UR to impreza, która na stałe wpisała się do kalendarza krakowskich i wojewódzkich imprez

dzenie ogólnopolskiego programu wapnowania gleb. Sprawę tę poruszaliśmy wielokrotnie, w tym podczas obrad Sejmowej Komisji Rolnictwa. Absolutnie nie przypisujemy sobie w tym zakresie indywidualnych zasług, jednak 1 sierpnia 2019 r. ruszyły działania pod nazwą „Ogólnopolski program środowiskowej regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie”. Na ten cel w latach 2019–2023 przeznaczono 300 mln zł, zaś beneficjentami końcowymi tych działań będą rolnicy posiadający użytki rolne o powierzchni nie przekraczającej 75 ha, w tym posiadający gleby o odczynie pH poniżej lub równym 5,5¹⁵. To szczególnie ważne działania dla gospodarstw z regionu Polski Południowo-Wschodniej. Na podstawie tych przywołanych przykładów widać, że inwestycje i rozwój to kluczowe działania służące poprawie pozycji polskiej gospodarki na arenie międzynarodowej. Należy sobie jednak zadać pytanie, co jeszcze należy uczynić, aby rolnictwo w kolejnych latach było kołem zamachowym gospodarki nie tylko polskiej, ale także środkowoeuropejskiej ze szczególnym uwzględnieniem krajów Grupy Wyszehradzkiej. Odpo-

wiedź nasuwa się sama – trzeba postawić na rozwój nauki.

I tu proszę pozwolić, że zwrócę się do młodzieży, której przedstawiciele już za chwilę przez akt immatrykulacji staną się studentami. Wiele się obecnie słyszy o niżu demograficznym, lecz dla Was może okazać się on szansą na zdobycie wiedzy. Zdecydowaliście się na niełatwe studia, lecz im podołacie, bo jesteście zdeterminowani. Miejcie w sobie tę ciekawość poznawania świata i odwagę do stawiania pytań. Zachęcam Was do aktywnego uczestnictwa w kołach naukowych, gdzie będziecie mogli nie tylko pogłębiać swoją wiedzę, ale także współuczestniczyć w badaniach. Do Waszej dyspozycji oddajemy nowoczesne laboratoria, pracownie, sale wykładowe, jak również najlepszą bazę socjalną. Przez te siedem lat, korzystając ze środków funduszu pomocy materialnej, przeprowadziliśmy remonty wszystkich naszych domów studenckich, budując w nich także zaplecze rekreacyjno-sportowe. Do Waszej dyspozycji są kluby studenckie, zespoły artystyczne: Chór UR, „Skalni”, Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Hagard” i teatr „Kurtyna”. Podobnie jak wasi rodzice, tak i my patrzemy na

Goście zaproszeni na uroczystość; fot. Gabriel Wojcieszek

Was z dumą i troską, które jednocześnie przepelnia spokój, że dobrze wykorzystacie tę niepowtarzalną szansę.

Tak oto dotarliśmy do podziękowań i życzeń. Inauguracja to czas i miejsce, aby podziękować wszystkim za trud minionego roku, lecz chcę dziś spojrzeć nieco szerzej, przez pryzmat siedmiu lat, i przekazać wyrazy wdzięczności pod adresem: prorektorów, dziekanów, nauczycieli, pracowników administracji, obsługi i oczywiście studentów. Bez Państwa pracy nie byłoby uczelni, bo – powiem to jeszcze raz – **Uczelnia to my wszyscy razem**. Dziękuję również moim najbliższym współpracownikom – za codzienny wkład pracy, za ten, który widać, ale przede wszystkim za ten, którego nie widać. Dziękuję rektorom zaprzyjaźnionych uczelni, na których obecność oraz radę zawsze mogłem liczyć. To ważne, aby krakowski ośrodek akademicki oraz uczelnie rol-

nicze i przyrodnicze mówiły jednym głosem.

W tym miejscu chcę zwrócić się jeszcze do przedstawicieli władz państwowych i samorządowych. Cieszę się, że udało nam się stworzyć przyjazną dla Uczelni atmosferę, której nie mąciły czynniki polityczne. Możliwość spotkania z Państwem i szczerze, ciepłe rozmowy umożliwiły nam realizację tak wielu przedsięwzięć. Ze swej strony i na miarę swoich możliwości staraliśmy się spełnić oczekiwania i tym sposobem wypełnić praktyczną treścią dewizę: „Zgoda buduje, niezgoda rujnuje”.

Ostatnio zostałem zapytany, czego życzę następcom. I po dłuższym zastanowieniu tak odpowiedziałem: „Życzę studentom – aby byli ciekawi świata i wytrwali w samodzielnym poszukiwaniu mądrości życiowej; pracownikom – aby byli dumni z Uczelni, dla której pracują; nowym władzom życzę – aby

po ciężkim dniu pracy ze spokojem mogli zasypiać, zaś rektorowi – zakończenia sporu o budynek Jubileuszowy, dokończenia budowy wspomnianego Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności, a nade wszystko – spełnienia się słów sentencji: „Oby był to czas szczęśliwy, sprzyjający i pomyślny”.

Aby jednak tradycji stało się zadość, proszę pozwolić, że teraz – po raz ostatni jako Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie – wypowiem tę tradycyjną formułę w której zamykają się wszystkie wspólnie przez nas realizowane w okresie tych siedmiu lat działania oraz nasze i moje nadzieje na dalszy rozwój naszej – **tak, jeszcze raz powtórzę: naszej Uczelni**, a zatem:

Rok akademicki 2019/2020 uważam za otwarty! *Quod felix faustum fortunatumque sit!*

JM Rektor UR – prof. Włodzimierz Sady uroczyste otwiera 67. rok akademicki; fot. Gabriel Wojcieszek

BIBLIOGRAFIA

¹ Źródło internetowe: <https://rynekpracy.pl/monitory/bezrobocie-w-maju-2012>, data pobrania 16 sierpnia 2019 r.

² Dane przesyłane do GUS przez Dział Nauczania UR.

³ Źródło internetowe: <http://perspektywy.pl/RSW2019/ranking-uczelni-akademickich>, data pobrania 16 sierpnia 2019 r.

⁴ Źródło internetowe: <http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosc/news%2C78353%2Cgowin-w-przyszlym-roku-bedzie-druga-transza-podwyzek-dla-pracownikow-uczelni>, data pobrania 28 sierpnia 2019 r.

⁵ Źródło internetowe: <https://www.forum-ekonomiczne.pl/stanislaw-karczewski-w-dyskusji-o-polsce-na-arenie-miedzynarodowej-i-w-europie/>

⁶ Źródło internetowe: <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1427059,mora-wiecki-rzad-pomoc-rolnicy-susza.html>

⁷ Źródło internetowe: <https://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/decyzja-w-sprawie-ustanowienia-programu-pomocy-dla-rolnikow-i-producentow.html>

⁸ Źródło internetowe: <https://cop24.gov.pl/pl/kluczowe-tematy/>, data pobrania 20 sierpnia 2019 r.

⁹ Źródło internetowe: <https://www.un.org/en/development/desa/publications/2014-revision-world-urbanization-prospects.html>

¹⁰ Źródło internetowe: <https://www.gov.pl/web/srodowisko/ekologiczna-lekcja-z-ministrem-srodowiska>, data pobrania 20 sierpnia 2019 r.

¹¹ Źródło internetowe: https://www.tekstowo.pl/piosenka,jonasz_kofta,pamietajcie_o_ogrodach.html, data pobrania 10 sierpnia 2019 r.

¹² Źródło internetowe: <file:///C:/Users/sonsikki/AppData/Local/Temp/sytu->

[acja_spoeczno-gospodarcza_kraju_w-lipcu_2019.pdf](https://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/decyzja-w-sprawie-ustanowienia-programu-pomocy-dla-rolnikow-i-producentow.html), data pobrania 20 sierpnia 2019 r.

¹³ Źródło internetowe: <https://www.portalsamorzadowy.pl/gospodarka-komunalna/przecietny-polak-wytwarza-rocznie-ponad-300-kg-odpadow-komunalnych,121656.html>, data pobrania 20 sierpnia 2019 r.

¹⁴ Źródło internetowe: http://www.kowr.gov.pl/uploads/pliki/analizy/handel_zagraniczny/Wyniki%20polskiego%20eksportu%20rolno-spo%C5%BCywczego%20w%20okresie%20stycze%C5%84-listopad%202018%20r..pdf, data pobrania 20 sierpnia 2019 r.

¹⁵ Źródło internetowe: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/dzis-rusza-program-wapnowania-gleb>, data pobrania 18 sierpnia 2019 r.

Przemówienie marszałka Senatu RP Stanisława Karczewskiego

Panie Rektorze, Szanowni Państwo licznie zgromadzeni!

Nim przeczytam swoje przemówienie, chciałbym podzielić się swoimi refleksjami i powiedzieć, że uważam się za przyjaciela Uczelni. Rozmawiamy często z panem Rektorem, ale muszę powiedzieć, że pan Rektor przez swoją skromność nie chwalił się wszystkimi osiągnięciami i jestem pod wielkim wrażeniem tego, co zobaczyłem i co usłyszałem. I chciałbym na początku (choć będę to robił w trakcie swojego przemówienia) podziękować Panu Rektorowi i bardzo serdecznie pogratulować, bo może Pan, Panie Rektorze, opuszczać tę uczelnię – czy pozostawiać tę uczelnię – jako naprawdę dumny rektor. Bardzo serdecznie Panu gratuluję i bardzo serdecznie dziękuję.

Szanowny Panie Rektorze, szanowni Państwo! Z prawdziwą przyjemnością przyjąłem zaproszenie na dzisiejszą uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, bo to ważna uczelnia, piękna uczelnia i uczelnia, która – jak widzimy – bardzo intensywnie się rozwija. Zawsze chętnie odwiedzam królewskie miasto Kraków, spoglądam na Wawel przypominający czasy największej potęgi Rzeczypospolitej, wchłaniam atmosferę miejsca, gdzie czuje się ducha Wyspiańskiego, Matejki i gdzie żywe są ślady największego z Polaków – Jana Pawła II, i gdzie czuje się oddziaływanie jego niezłomnego ducha, i gdzie tradycja przeplata się z nowoczesnością.

Jako naród i państwo przeżyliśmy w XX w. wielkie zmiany. Zmiany terytorialne, społeczno-ludnościowe. Że Kraków też, dlatego ma wyjątkową rolę w Polsce, że jest ostoją tradycji i strażnikiem historii. W Krakowie,

Przemawia marszałek Senatu RP Stanisław Karczewski; fot. Gabriel Wojcieszek

z jego unikalnymi zabytkami, odczuwamy dumę z naszego dziedzictwa i w pełni rozumiemy nasze trwałe zakorzenienie w Europie. Kraków to miasto akademickie, gdzie znajduje się wiele uczelni, co sprzyja i przyczynia się do wyjątkowego klimatu tego miasta. To wielki przywilej studiować właśnie w Krakowie, to wielki przywilej studiować na tej uczelni. To wielki przywilej studiować w Krakowie, który wydał wielu intelektualistów, artystów, wybitnych postaci. Nie jestem w Państwa murach po raz pierwszy, znam Państwa sukcesy, oczekiwania i plany (choć nie wszystkie). Uniwersytet Rolniczy w Krakowie jest uczelnią oferującą kształcenie na bardzo wysokim poziomie i szeroki wybór kierunków. Uczelnia zajmuje niezwykle wysoką pozycję w rankingach ogólnopolskich. Jeszcze raz, Panie Rektorze, również i tego bardzo serdecznie Panu i Uczelni gratuluję.

Pan profesor Włodzimierz Jakub Sady – rektor, który kończy w przyszłym roku

swoją misję, dokonał podsumowania. Jednak muszę wspomnieć o tym, że pozostawia tę uczelnię w świetnej kondycji. W latach 2012–2019 zrealizowano ważne inwestycje i oddano do użytku Ośrodek Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej oraz wybudowano szereg obiektów dla potrzeb Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Rolniczego. Pan Rektor ze współpracownikami trafnie powiedział, że przyszłością Uczelni będzie – zarówno w dydaktyce, jak i w badaniach naukowych – współpraca i otwarcie na potrzeby gospodarki, współpraca i odpowiedź na zapotrzebowanie rynku. W najbliższej przyszłości będą realizowane inne ważne inwestycje, będzie podpisana umowa (za chwileczkę) z panem marszałkiem województwa małopolskiego – bardzo serdecznie gratuluję, bo to niezwykle ważny ośrodek innowacyjny dotyczący żywności prozdrowotnej. Bar-

dzo za to dziękuję, bo to niezwykle dla nas (mówię to też jako lekarz) [...] ważne, czym się odżywiamy i ważne jest nasze, Polaków, bezpieczeństwo żywnościowe.

Biotechnologia, genetyka, informatyka wytyczają drogi rozwoju naukowego i technologicznego XXI wieku, tworząc podstawy innowacyjnej gospodarki. Specjalizacja w dzisiejszym świecie i postęp technologiczny jest tak wielki, że wymaga właśnie takiego stałego dostosowywania się uczelni do nowych wyzwań i potrzeb. Dlatego potrzebujemy ludzi dobrze wykształconych i o dobrze ukształtowanych charakterach.

Szanowni Państwo Doktoranci, młodzi Naukowcy i Studenci! Jesteście pokoleniem, które dostaje niebywałą szansę, o jakiej marzyli wasi rodzice i dziadkowie. Żyjemy dzisiaj w świecie, w którym otworzyły się ogromne możliwości rozwoju. Coraz częściej uczestniczymy w wymianie naukowej, w wymianie idei, w wymianie gospodarczej z wolnym światem. I Wy, szanowni Państwo, możecie w pełni w tym uczestniczyć i z tego korzystać. Trzeba – i warto – podejmować wysiłek nauki i rozwoju dla dobra własnego i Polski. Bo Polska Was potrzebuje: Waszych zdolności, pomysłowości i kreatywności, Waszej pracy. Drodzy Przyjaciele! Można powiedzieć krótko: nowoczesność – tak, tradycja – tak. To połączenie jest optymalne dla rozwoju, dla zrównoważonego rozwoju i dobrej przyszłości tak jednostki, jak i całego społeczeństwa.

Panie Rektorze! Panie Profesorze! Gratuluję rozwoju Uniwersytetu, życzę, aby nowy rok akademicki przyniósł władzom i pracownikom uczelni wiele satysfakcji z pracy naukowej i dydaktycznej, studentom zaś życzę wytrwałości (mam to samo napisane), ciekawości świata, bo to jest bardzo potrzebne, ciekawości i otwartości, i sukcesów w nauce. I życzę wszystkim, aby po tym dobrym zasypianiu budzili się i z radością przychodzili do pracy.

Dziękuję bardzo.

Umowa na dofinansowanie budowy Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności

Rektor UR prof. Włodzimierz Sady i wicemarszałek województwa małopolskiego Łukasz Smółka podpisali umowę na dofinansowanie budowy Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności; fot. Gabriel Wojcieszek

Podczas inauguracji roku akademickiego **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** uroczyście podpisał z wicemarszałkiem województwa małopolskiego **Łukaszem Smółką** umowę na dofinansowanie projektu pn. „Budowa Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności”. Blisko 40 mln zł na ten cel Uniwersytetowi Rolniczemu udało się pozyskać z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 w ramach działania 1.1 Infrastruktura badawcza sektora nauki. Całkowite koszty projektu wynoszą 65,4 mln zł.

Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności ma powstać przy ulicy Balickiej, w sąsiedztwie budynków Wydziału Technologii Żywności i Wydziału Inżynierii Pro-

dukcji i Energetyki. Rozpoczęcie realizacji projektu zaplanowano na 6 stycznia 2020 r., a zakończenie na 31 października 2022 r.

Zakres projektu obejmuje budowę i kompleksowe wyposażenie budynku o łącznej powierzchni użytkowej 3100 m² na potrzeby nowej jednostki naukowo-badawczej Uniwersytetu Rolniczego, skierowanej na współpracę z przemysłem rolno-spożywczym i komercjalizację wyników innowacyjnych badań.

W ramach jednostki wydzielone zostaną dwa obszary działalności naukowej: gospodarczy – zorientowany na współpracę z przemysłem rolno-spożywczym i komercjalizację wyników innowacyjnych badań oraz niegospodarczy – zajmujący się badaniami własnymi.

*Opracowanie:
mgr inż. Izabella Majewska*

Wpływ pola elektromagnetycznego na organizmy żywe

Wykład inauguracyjny dr. hab. inż. Krzysztofa Pawlaka, prof. UR
Zakład Zoologii i Dobrostanu Zwierząt
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest właściwością przestrzeni związaną z obecnością ładunków elektrycznych, powodującą, że pomiędzy tymi ładunkami pojawi się pewien szczególny rodzaj oddziaływania. Źródłem naturalnego pola elektromagnetycznego jest m. in. promieniowanie kosmiczne, promieniowanie emitowane przez Słońce i inne obiekty kosmiczne, Ziemia jako naturalny obracający się magnes z wyraźnie zaznaczonymi biegunami. Ewolucja istot żywych na naszej planecie odbywała się w stałej obecności PEM. Dlatego przedłużający się brak pola elektromagnetycznego może powodować: obniżenie siły kiełkowania nasion, zaburzenie wzrostu i rozwoju roślin, zaburzenia ich tropizmów, utratę apetytu u zwierząt, zaburzenia pracy wegetatywnego układu nerwowego czy zmiany histologiczne w tkankach.

Od drugiej połowy XX wieku poziom tzw. sztucznego promieniowania elektromagnetycznego gwałtownie rośnie. Osoby zajmujące się zagadnieniem PEM wprowadziły pojęcie smogu elektromagnetycznego, chcąc podkreślić zagrożenie, jakie może wynikać z tak dużej emisji tego czynnika. Źródłami tzw. sztucznego pola elektromagnetycznego są m.in. aparaty rentgenowskie, lampy UV, sieci elektroenergetyczne, instalacje i urządzenia elektryczne, indukcyjne urządzenia przemysłowe, nadajniki radiowo-telewizyjne, nadajniki radiokomunikacyjne, telefonia komórkowa.

Badania nad samym polem elektromagnetycznym mają długą historię, na-

tomiał zainteresowanie wpływem pola elektromagnetycznego na organizmy żywe tak naprawdę datuje się na pierwszą połowę XX wieku. Początkowo uważano, że pole elektromagnetyczne nie ma żadnego działania biologicznego z wyjątkiem zdolności do miejscowego przegrzewania tkanek. Pogląd ten zmienił się po drugiej wojnie światowej, gdy pewna grupa żołnierzy wracających z frontu okazała się bezpłodna. Przeprowadzone badania wykazały, że w przeważającej liczbie byli to mężczyźni obsługujący radary i radiostacje, narażeni na oddziaływanie pola elektromagnetycznego emitowanego przez te urządzenia. Na bazie tych wyników w latach 1956–1960 został wykonany największy w dotychczasowej historii projekt badawczy z zakresu bioelektromagnetyki. Ustalono dopuszczalną normę natężenia napromienienia na poziomie 100 W/m².

Drugim momentem mającym duży wpływ na postęp badań w dziedzinie wpływu pola elektromagnetycznego na organizmy żywe były doniesienia ze Szwecji mówiące o szkodliwości PEM na rozwój płodów ludzkich. W latach 60. ubiegłego wieku u kobiet obsługujących komputery stwierdzono wzrost powikłań w trakcie ciąży, poronienia, a także zwiększoną liczbę uszkodzonych płodów. Źródłem tych problemów były pola elektromagnetyczne emitowane przez komputery.

Od tego czasu badania dotyczące wpływu PEM na organizmy żywe rozwijają w zawrotnym tempie. Szacuje się, że co roku w międzynarodowych, recenzowanych czasopismach ukazuje się około 1000 publikacji poświęconych temu zagadnieniu. Obejmują one badania epidemiologiczne, kliniczne, badania *in vivo* i *in vitro*, dotyczące efektów zdrowot-

Dr hab. inż. Krzysztof Pawlak, prof. UR, prowadzi wykład inauguracyjny; fot. Gabriel Wojcieszek

nych, biologicznych oraz mechanizmów działania.

Z powodu specyfiki działania pola elektromagnetycznego badania te należą do bardzo trudnych. Zmiana tylko jednego z parametrów pola może powodować, że otrzymamy zupełnie inne wyniki badań. Dla przykładu, tkanka mięśniowa poddana działaniu pola elektromagnetycznego o częstotliwości 100 MHz będzie się zachowywała jak przewodnik, natomiast przy częstotliwość 10 000 MHz będzie dielektrykiem.

Badania dotyczące wpływu PEM na organizmy żywe dotyczą zarówno roślin jak i zwierząt. Ustalono, że nasiona podane przez około 10–20 sek. działaniu pola natężeniu 100–600 kV/m i częstotliwości 50 Hz mają większą siłę kiełkowania, a u roślin, które z nich wyrosły, obserwuje się przyspieszoną vegetację, zwiększoną powierzchnię systemu korzeniowego, zwiększoną powierzchnię liści, czego efektem jest wzrost wydajności fotosyntezy, co skutkuje wyższym plonem.

U owadów poddanych działaniu pola 50 Hz obserwuje się zaburzenia lotu. Pszczoły

stają się agresywne i nadaktywne, co wskazuje na stymulację ich układu nerwowego. Spada produkcja miodu, obserwuje się zwiększoną śmiertelność robotnic, spada płodność królowej.

Badania dotyczące wpływu pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz prowadzone są również na zarodkach kurzych. Obecnie prawie wszystkie zarodki rozwijają się w warunkach sztucznych, w ogromnych komorach klimatycznych – inkubatorach wyposażonych w różnego rodzaju urządzenia zasilane prądem oraz elektronikę, co przyczynia się do zwiększonej emisji pól elektromagnetycznych.

Przeprowadzone badania wykazały, że u zarodków kurzych poddanych działaniu pola elektrycznego o częstotliwości 50 Hz następuje wzrost stężenia hormonów tarczycy: tyroksyny i trójjodotyroniny, wzrost stężenie hormonu stresu kortykosteronu oraz wzrost tempa pracy serca.

Mówiąc o wpływie PEM na organizmy żywe nie sposób nie powiedzieć o telefonii komórkowej. Raport Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego podaje, że na świecie jest ponad 7 miliardów aktyw-

nych subskrypcji mobilnych. W Polsce mamy ok. 57,3 miliona aktywnych kart SIM. Historia rozwoju telefonii komórkowej sięga połowy ubiegłego wieku, gdy w 1956 roku firma Ericsson zbudowała prototyp telefonu komórkowego ważący 40 kg. Pierwszym komercyjnym telefonem była Motorola Dyna TAC 8000X. Urządzenie miało wymiary 330×44×89 mm, bateria urządzenia wytrzymała 30 minut rozmowy, ładowanie trwało 10 godzin, koszt wynosił 3995 dolarów. Oczywiście od tego czasu zmieniło się prawie wszystko w budowie telefonów komórkowych. W tej chwili jesteśmy w przededniu wejścia technologii 5G mającej działać na częstotliwościach 0,7GHz oraz 3,4–3,8 GHz.

Jednymi z pierwszych badań dotyczących wpływu telefonii komórkowej na organizmy żywe były eksperymenty dotyczące oddziaływania PEM na rozruszniki serca. W toku badań nie stwierdzono szkodliwego działania tych pól na urządzenia wspomagające pracę serca.

Kolejne badania nie wykazały wpływu PEM na proces apoptozy oraz wzrost poziomu białek szoku termicznego. Wykazano natomiast wpływ pola o częstotliwościach radiowych, a więc takich, jakie są wykorzystywane przez telefonię komórkową, na stężenie hormonów tarczycy i hormonów stresu. Odnotowano również wpływ promieniowania o częstotliwości 900 i 1800 MHz na spadek tempa pracy serca oraz zaburzenia w obrazie krwi. Co ciekawe, stwierdzono, że pole elektromagnetyczne ma działanie kumulatywne, tzn. wraz z wydłużeniem okresu oddziaływania obserwujemy coraz to większe zaburzenia w pracy organizmu. Pociuszające jest to, że po ustaniu oddziaływania pola organizm po pewnym czasie wraca do homeostazy.

Podsumowując, należy stwierdzić, że zagadnienie wpływu pola elektromagnetycznego na organizmy żywe wymaga jeszcze wielu badań, szczególnie tych, które dotyczą technologii 5G.

Wystąpienie Darii Okły – przewodniczącej Uczelnianej Rady Samorządu Studentów UR

Przemawia przewodnicząca Uczelnianej Rady Samorządu Studentów UR – Daria Okła; fot. Gabriel Wojcieszek

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Dostojni Goście, Panie i Panowie Profesorowie, Szanowni Pracownicy, Drogie Koleżanki i Drodzy Koledzy Studenci!

W imieniu Uczelnianej Rady Samorządu Studentów mam ogromną przyjemność, a zarazem zaszczyt, powitać Państwa w dzień Inauguracji Nowego Roku Akademickiego 2019/2020. Pragnę w szczególności powitać naszych studentów, zarówno tych, którzy rozpoczynają już kolejny rok, jak i studentów pierwszego roku, dla których dzisiejsza Inauguracja jest pierwszym krokiem w byciu pełnoprawnym studentem Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Jest to dla mnie szczególna chwila, gdyż po raz pierwszy jako przewodnicząca Uczelnianej Rady Samorządu Studentów mam możliwość stanąć w tak zaszczytnym miejscu przy tak wspaniałych i wybitnych osobach, tutaj, w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego. Gratuluję Wam słusznego wyboru ścieżki zawodowej. Jestem

przekonana, że bez problemu odnajdziecie się w nowym środowisku, które będzie Wam towarzyszyło przez najbliższe lata.

Studia to czas, kiedy rozpoczynacie kolejny etap swojego życia. Domyślam się, że dla wielu z Was to czas, w którym będzie Wam towarzyszył stres oraz niepokój przed nowym środowiskiem, do którego dołączacie. Jednak jako Wasza starsza koleżanka pragnę Wam w kilku słowach powiedzieć, czym jest okres studiów. Z jednej strony to czas, w którym uczycie się dorosłości, w którym droga, po której kroczycie, stawia wyzwania, zmusza do podejmowania ważnych decyzji. Droga, na której czeka na Was mnóstwo sukcesów zarówno prywatnych, jak i zawodowych, ale także uczących życia porażek. Z drugiej zaś strony to bardzo ważny czas nauki. Czerpcie z możliwości, jakie daje Wam Uniwersytet Rolniczy. Tutaj każdy ze studentów jest osobą, w którą inwestuje się wiedzę, czas i daje mu możliwości rozwoju w określonym przez niego kierunku.

Jeżeli jednak nie będziecie do końca zdecydowani, gdzie realizować swój zapał i wiedzę, my – Wasi starsi koledzy z Uczelnianej Rady Samorządu Studentów chętnie Wam pomożemy. To właśnie Uczelniana Rada Samorządu Studentów reprezentuje wszystkich studentów przed władzami Uniwersytetu, współpracuje z nimi przy sprawach dotyczących nas wszystkich. Mamy czynny udział w wielu komisjach i innych działających na naszej Uczelni strukturach, które dotyczą losów studenta. Dzięki naszemu zaangażowaniu oraz otwartości i chęci współpracy ze strony Władz naszej Uczelni mamy możliwość realizowania wielu pomysłów i wydarzeń zainicjowanych przez naszych studentów. Uczelniana Rada Samorządu Studentów to grupa osób, które zawsze będą chciały Wam służyć dobrą radą i nieść

pomoc. Działamy i jesteśmy tu dla Was i z Wami chcemy budować nasz samorząd. Jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego i przed pierwszymi zajęciami zorganizowaliśmy obóz adaptacyjny „Adapciak” – dla studentów pierwszego roku, aby pomóc im odnaleźć się podczas pierwszych dni na studiach i udzielić im cennych rad. Przygotowujemy także otrzęsiny pierwszego roku – „Bal Beana”, liczne profesjonalne szkolenia oraz – dzięki pomocy Biura Karier i Centrum Transferu Technologii – także kursy i warsztaty dla tych, którzy chętnie zdobywają wiedzę i umiejętności miękkie, które są doceniane na obecnym rynku pracy. Z pomocą Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego, z ogromnym zaangażowaniem i wsparciem ze strony jego dyrektora mamy możliwość organizacji wyjazdów krajowych i zagranicznych. Jednym słowem – zwiedzamy świat i poznajemy kulturę.

Przez najbliższe lata stanie na Waszej drodze wielu wspaniałych ludzi, z niektórymi nawiążecie przyjaźnie na całe życie. Te kilka przyszłych lat to poznanie samego siebie, pogłębienie wiedzy oraz uwieńczenie ciężkiej pracy dyplomem. Zatem życzę Wam rozsądku i mądrości w podejmowaniu codziennych decyzji, ale również ambicji i chęci do pogłębiania swojej wiedzy. Życzę Wam pięknego przeżywania czasu studiów, uważanego za jeden z wspanialszych okresów w życiu. Czerpcie z niego mądrze i wytrwale, podążajcie drogą, jaką wybraliście. Korzystajcie z możliwości, jakie daje Uczelniana Rada Samorządu Studentów. Rozwijajcie w niej pasje i talenty, odkrywajcie zdolności, jakie posiadacie w sobie, i poszerzajcie horyzonty.

Z tego miejsca pragnę serdecznie podziękować w imieniu wszystkich studentów i doktorantów, a także w imieniu samorzą-

du Jego Magnificencji, Panom Prorektorom, Dziekanom, wszystkim Nauczycielom akademickim, Pracownikom administracji i obsługi za okazywaną pomoc, na którą zawsze możemy liczyć, i za otwarte drzwi, gdy potrzebujemy rady. Za tworzenie w każdym dniu przyjaznej atmosfery, za otwartość, z którą spotykamy się każdego dnia, za

możliwość realizacji pomysłów, pasji i zainteresowań. Za motywację i siłę, jakie otrzymujemy dzięki każdemu ciepłemu słowu skierowanemu w naszą stronę. Za pomoc i doświadczenie, jakie zyskujemy dzięki studiowaniu na Uniwersytecie Rolniczym. Pragnę także zwrócić się z wielką prośbą o dalsze wsparcie i pomoc w działaniach na

rzecz realizacji pasji i pomysłów studentów naszej Uczelni.

Życzmy Państwu wytrwałości, spokoju i wielu sił do pracy w każdym dniu nowego roku akademickiego. Aby miłe akcenty w szarej codzienności towarzyszyły Państwu jak najczęściej. Dziękuję.

Wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych

W dalszej części uroczystości **prof. Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni** poinformował, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował odznaczeniami państwowymi 65 pracowników UR. W imieniu Prezydenta RP uroczystego wręczenia odznaczeń dokonał **wojewoda małopolski Piotr Ćwik** w asyście **JM Rektora UR prof. Włodzimierza Sady**.

Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej **MEDALEM ZŁOTYM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ** wyróżnieni zostali:

- dr hab. Jadwiga Bożek
- dr Małgorzata Bączkowiak
- dr hab. Ewa Capecka, prof. UR
- Grażyna Cebula
- dr hab. Andrzej Danel, prof. UR
- dr hab. inż. Małgorzata Frazik-Adamczyk
- Jan Grochowski
- mgr inż. Mirosława Kubica
- Maria Mazur-Bojda
- mgr inż. Marek Możdżeń
- dr hab. inż. Jacek Nawrocki
- prof. Agnieszka Płażek
- prof. dr hab. Jan Radoń
- dr hab. inż. Marek Ryczek, prof. UR
- Bożena Samek
- Halina Wilk
- Zbigniew Witkowski
- dr hab. inż. Elżbieta Wojciechowicz-Żytko

Wojewoda małopolski Piotr Ćwik dekoruje prof. Agnieszkę Płażek medalem złotym Za Długoletnią Służbę; po prawej prof. Jan Radoń; fot. Gabriel Wojcieszek

MEDAL SREBRNY ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ otrzymali:

- dr inż. Renata Biezanowska-Kopec
- Bożena Flaga
- dr hab. inż. Adam Florkiewicz
- dr hab. inż. Krzysztof Frączek, prof. UR
- dr hab. inż. Tomasz Jakubowski
- prof. Lesław Juszcak
- Józef Kielkowicz
- dr inż. Anna Lorenc-Kozik
- dr inż. Magdalena Pieszka
- dr inż. Zenon Podstawski
- dr hab. inż. Adam Radkowski
- dr inż. Tomasz Schwarz

- dr hab. inż. Zbigniew Siejka
- dr hab. inż. Magdalena Socha, prof. UR
- dr hab. inż. Katarzyna Utnik-Banaś, prof. UR
- dr hab. inż. Ewelina Zając
- dr inż. Katarzyna Znój

MEDAL BRĄZOWY ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ otrzymali:

- dr Krzysztof Andres
- mgr inż. Jolanta Bilańska
- dr hab. inż. Krzysztof Buksa, prof. UR
- mgr Dominika Cieśla
- mgr inż. Barbara Czekaj
- Barbara Długosz

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni poinformował, że w mijającym roku akademickim na emeryturę przeszli:

z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego

- prof. Maria Moś
- prof. Tadeusz Zając
- dr Piotr Janas

z Wydziału Leśnego

- dr Irena Trzcieniecka-Schneider;
- z Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt

- prof. Zygmunt Gil
- prof. Włodzimierz Popek
- prof. Jan Pyś

z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji

- prof. Urszula Litwin
- prof. Jan Pawełek

z Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa

- prof. Anna Bach
- prof. Maria Gawęda
- prof. Maria Kowalik

• prof. Halina Kurzawińska

- dr hab. Małgorzata Frazik-Adamczyk
- dr hab. Jan Skrzyński

• dr inż. Maria Wesołowska

z Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki

- prof. Kazimierz Rutkowski
- prof. Zbigniew Ślipek
- dr hab. Barbara Krzysztofik

• dr hab. Wojciech Wdowiak

z Wydziału Technologii Żywności

- prof. Teresa Fortuna
- dr Marek Gibiński
- dr hab. Andrzej Para

ze Studium Języków Obcych

- mgr inż. Hanna Zielińska

oraz 29 pracowników technicznych, administracyjnych, służby bibliotecznej i obsługi.

- dr inż. Bogusława Długosz
- dr inż. Magdalena Franczyk-Żarów
- dr hab. inż. Dorota Gałkowska
- dr inż. Aneta Grabowska
- dr Agnieszka Grzegorzewska
- mgr inż. Piotr Kawula
- dr inż. Agnieszka Kielkowska

Medal Komisji Edukacji Narodowej odbiera dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz, prof. UR; fot. Gabriel Wojcieszek

- dr hab. Anna Konieczna-Molenda, prof. UR
- dr Anna Kostecka-Gugała
- mgr inż. Agnieszka Kowalczyk
- dr hab. inż. Stanisław Kowalski, prof. UR
- mgr Joanna Litewka
- mgr inż. Łukasz Mateusiak
- dr inż. Krzysztof Michalec
- dr inż. Krzysztof Mudryk
- dr inż. Norbert Pedryc
- dr hab. inż. Izabela Przetaczek-Rożnowska, prof. UR
- dr inż. Magdalena Simlat
- dr inż. Agnieszka Szczeponek
- dr hab. inż. Anna Szeląg-Sikora, prof. UR
- mgr Katarzyna Wojtasik
- dr inż. Marek Wróbel
- dr inż. Andrzej Zieliński
- dr hab. inż. Dagmara Zuzek

Następnie **prof. Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni** poinformował, że Medalem Komisji Edukacji Narodowej uhonorowano 14 pracowników Uczelni. Uroczystego wręczenia odznaczeń dokonała małopolska wicekurator oświaty **Halina Cimer**

w asyście JM Rektora UR, **prof. Włodzimierza Sady**.

MEDALEM KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ uhonorowane zostały następujące osoby:

- dr hab. inż. Tomasz Bergel, prof. UR
- dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz, prof. UR
- dr hab. inż. Anna Gorczyca, prof. UR
- prof. dr hab. inż. Anna Hrabia
- dr hab. inż. Piotr Kacorzyk, prof. UR
- dr hab. inż. Grzegorz Kaczor, prof. UR
- dr hab. inż. Sławomir Klatka, prof. UR
- dr hab. Iwona Kowalska, prof. UR
- dr hab. inż. Wiesław Tomczyk
- dr hab. inż. Paweł Tylek, prof. UR
- dr hab. inż. Katarzyna Utnik-Banaś, prof. UR
- prof. Anna Wójtowicz
- dr inż. Paweł Zadrozny
- dr hab. inż. Tomasz Zaleski, prof. UR.

Na zakończenie tej części uroczystości prorektor Ostrowski poinformował, że w bieżącym roku Nagrody Rektora otrzymało 184 nauczycieli akademickich i 195 pracowników nie będących nauczycielami.

Immatrykulacja

Uroczyste ślubowanie studentów pierwszego roku; fot. Gabriel Wojcieszek

Aktu immatrykulacji studentów I roku dokonał **JM Rektor UR – prof. Włodzimierz Sady**. Skład 16-osobowej delegacji studentów zaprezentował **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich**, informując zebranych, z której szkoły pochodzi każdy z abiturientów. Wcześniej młodzi żacy powtórzyli za prorektorem rotę ślubowania.

W związku z uroczystą inauguracją nowego roku akademickiego na ręce **JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego – prof. Włodzimierza Sady** napłynęły okolicznościowe adresy i listy gratulacyjne, które zaprezentował **prof. dr hab. inż. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą**.

Kończąc uroczystość, **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego prof. Włodzimierz Sady** skierował słowa wdzięczności pod adresem wszystkich osób zaangażowanych w przygotowanie i sprawny przebieg tegorocznej inauguracji.

Opracowanie: Redakcja

Z głębokim żalem informujemy, że w ubiegłym roku akademickim ze Społeczności Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odeszli:

- pani mgr Radosława Krystyna Sas-Zubrzycka
- pan dr hab. inż. Ryszard Mazurek
- pan mgr inż. Sławomir Parzelski
- pani prof. Wierczyńska Kozera
- pan dr inż. Edward Ziobro

- pani mgr inż. Alicja Graboń
- pani prof. Władysława Niemczyk
- pani Anna Janczyk
- pan prof. Stanisław Moskal
- pani mgr Lucyna Bożyk
- pani dr Barbara Ogaza
- pan prof. Zbigniew Staliński
- pani Janina Myszka

- pan dr hab. inż. Zbigniew Bonczar, prof. UR
  - pan dr inż. Bronisław Brzozowski
  - pan prof. Stanisław Pabis – doktor *honoris causa* UR
  - pan prof. Janusz Haman – doktor *honoris causa* UR
  - pani dr hab. inż. Ewa Kapkowska, prof. UR
- Pozostaną w naszej wdzięcznej pamięci.

10 lat studiów podyplomowych FLORYSTYKA

Kraków, 2 września 2019 r.

Tegoroczny egzamin dyplomowy, wieńczący dziesiątą edycję uniwersyteckiej florystyki, odbywał się w poniedziałek 2 września w murach naszej uczelni, w przestronnym holu Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Świadomie wybrałam to miejsce, aby podkreślić jego znaczenie i ważność, bowiem przez 10 kolejnych lat to właśnie WBiO gościło studentów florystyki. W murach naszej *Almae Matris* pobierali oni nauki, korzystali z dobrze wyposażonego zaplecza dydaktycznego, obejmującego też zasób roślinny uniwersyteckiego ogrodu. Tutaj zdobywali wiedzę, umiejętności i poszerzali kompetencje społeczne, uczyli się florystyki i uzyskiwali kwalifikacje potrzebne w prowadzeniu działalności florystycznej.

Tegoroczni studenci wykonali na egzaminie po trzy kompozycje kwiatowe: bukiet wiązany, bukiet ślubny oraz dużą pracę zatytułowaną *Uskrzydleni*. Taki egzamin to wielkie przeżycie i spory stres dla zdających. Trzeba przestrzegać regulaminu, określony jest czas na wykonanie każdej kompozycji, a ocenę przeprowadza się wg specjalnego systemu opracowanego przez Florint. Ewaluacji poddawana jest idea, kolorystyka, kompozycja i technika każdej pracy z osobna, a ocenia je niezależnie trzech sędziów. W tym roku byli to: **Mariola Miklaszewska**, **Tomasz Paszczyński** oraz **dr hab. Piotr Salachna** z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, który przewodniczył komisji. Tytuł florysty w Krakowie zdobyły wszystkie tegoroczne absolwentki: **Aleksandra Banasik**, **Sabina Czarnik**, **Natalia Drozd**,

Dziekan WBiO prof. dr hab. inż. Stanisław Mazur wręcza dyplomy tegorocznym absolwentom florystyki

Karolina Grynder, **Julia Kosmala**, **Carmen Paradowska** oraz **Wioletta Sobańska**. Najwyżej oceniony bukiet wiązany wykonała **Julia Kosmala**, która była też autorką najlepszej pracy głównej. Autorką najpiękniejszego w opinii komisji bukietu ślubnego była **Karolina Grynder**. W klasyfikacji generalnej na najwyższe podium wspięła się **Julia Kosmala**, drugie miejsce przypadło **Karolinie Grynder**, trzecie **Sabinie Czarnik**. Wszystkie prace były przepiękne, budziły podziw u pracowników i studentów naszej uczelni, dyskusjom nie było końca, a najwięcej emocji dostarczała interpretacja tematu *Uskrzydleni*, przejawiająca się w rozmaitych formach dużej pracy, nietuzinkowym doborze roślin i ciekawej kolorystyce.

Wystawa kompozycji kwiatowych, którą przygotowaliśmy po egzaminie, stała się niekwestionowaną ozdobą konferencji, zorganizowanej 3 września z okazji jubileuszu naszych studiów, na którą przybyło prawie sto osób. Konferencja rozpoczęła się uroczystym wręczeniem dyplomów i nagród florystom dziesiątej edycji studiów, co celebrował dziekan naszego Wydziału, prof. dr hab. Stanisław Mazur. Potem w czasie sesji wykładowej przypominałam najważniejsze wydarzenia minionej dekady. Wykształciliśmy łącznie 169 florystów, większość z województwa małopolskiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Przyjeżdżali do nas studenci z różnych odległych zakątków Polski, a także z zagranicy: z Anglii, Ukrainy, Włoch, Szwaj-

Wspólne zdjęcie florystek po egzaminie

Absolwenci minionych edycji otrzymali pamiątkowe wielkie zdjęcia z czasów ich studiowania

carii i Czech. Uczestniczyliśmy w rozmaitych wydarzeniach popularyzujących rośliny ozdobne, organizowaliśmy kursy układania bukietów w Bonarce, braliśmy udział w wielu pokazach florystycznych, organizowaliśmy wystawy kompozycji na Boże Narodzenie i wystawy dużych form kwiatowych podczas krakowskiego Święta Ogrodów, dekorowaliśmy ołtarz na Błoniach podczas Światowych Dni Młodzieży. Braliśmy udział we Florystycznych Mistrzostwach Polski, gościliśmy

na mistrzostwach florystycznych w Berlinie. Współpracujemy ze Stowarzyszeniem Florystów Polskich oraz z portalem „Forum Kwiatowe”. Byliśmy wykonawcami kompozycji podczas wydarzenia „Kwiaty i sztuka” w Muzeum Narodowym w Krakowie w 2018 r. Od wielu lat przygotowujemy edukacyjne kompozycje w serii „Raz, dwa, trzy... czyli układanie kwiatów krok po kroku” do czasopisma „Nasz Dom i Ogród – Flora”. Studia mają swoją stronę internetową i profil facebookowy, gdzie

propagujemy dobrą florystykę i kulturę otaczania się kwiatami. W 2017 r. otrzymaliśmy certyfikat „Studia z Przyszłością”.

W dalszej części sesji wykładowej interesujący wykład przedstawił **dr hab. Piotr Salachna**, wprowadzając uczestników w tajniki bukietarstwa i florystyki. Potem **Mariola Miklaszewska**, największy w Polsce autorytet w dziedzinie florystyki, opowiedziała o swojej nowej pasji, jaką jest fotografowanie roślin. Po przerwie, pełnej dyskusji i wspomnień oraz pomysłów na nowe aktywności, odbyły się warsztaty ogrodnicze. Dotyczyły roślin ogrodowych, sensorycznych, róż i gatunków biblijnych. Nasi goście smakowali wina z uniwersyteckiej winnicy, farbowali rośliny do trwałych kompozycji, odkrywali tajemnice roślinnych kultur *in vitro* i poznawali najnowsze narzędzia do pracy w ogrodzie. Wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali certyfikaty, potwierdzające ich aktywny udział w tym wydarzeniu.

Uczestniczyliśmy w wielkim święcie florystyki na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie. *Vivat Academia, semper sit in flore!*

Tekst:

dr hab. Bożena Pawłowska, prof. UR

Zdjęcia: Piotr Król

W konferencji uczestniczyło wielu absolwentów florystyki

Laboratorium Fitotron działa już 50 lat!

Kraków, 9–10 września 2019 r.

W dniach 9–10 września 2019 r. odbyła się konferencja jubileuszowa z okazji 50-lecia powstania Laboratorium Fitotron. Organizatorami konferencji byli: Katedra Fizjologii Roślin Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja oraz Instytut Fizjologii Roślin Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Te obie instytucje pracują w Fitotronie od początku jego istnienia.

Na początku naszej relacji wyjaśnijmy, co to jest fitotron.

Badania procesów wzrostu i rozwoju roślin wykonywane w warunkach polowych wymagają wielu lat doświadczeń, gdyż w kolejnych latach (sezonach wegetacyjnych) badania prowadzone są w różnych warunkach pogodowych. Wyniki takich doświadczeń są trudne do interpretacji z powodu licznych interakcji zachodzących pomiędzy genotypem rośliny a warunkami glebowymi i pogodowymi. Ta obserwacja była przesłanką do budowy specjalnych obiektów badawczych, w których znajdowały się komory odizolowane od warunków zewnętrznych. W komorach można było symulować warunki termiczno-światłowe typowe dla różnych klimatów, sezonów czy pór roku. Te obiekty określono terminem „fitotron”. Pierwszy na świecie fitotron powstał w Pasadenie (USA) w 1949 r. Zbudował go **profesor Frits Went**, który zaproponował, aby w badaniach fizjologicznych wykorzystywać szklarnie i komory wzrostowe wyposażane w układy sterujące, symulujące wymagane warunki klimatyczne i fizyczne w odpowiednich cyklach dobowych. W warunkach fitotronowych, w za-

leżności od potrzeb doświadczenia, może być programowana temperatura, wilgotność i skład powietrza, skład spektralny i natężenie promieniowania świetlnego, a nawet szybkość wiatru, sztuczny deszcz, gradient temperatury w pomieszczeniach, a także dostępność mineralnych pożywek.

Inicjatorem powstania krakowskiego, wówczas jedyne w Polsce fitotronu (powstał na przełomie lat 60. i 70. XX w.) był nie żyjący już **prof. Adam Markowski**. Było to bardzo trudne przedsięwzięcie do realizacji. Głównym celem badań wykonywanych w tym laborato-

Uczestnicy jubileuszowej konferencji w Instytucie Fizjologii Roślin PAN

Propozycja **profesora Wenta** spowodowała, że w następnych latach na świecie powstało około 30 tego typu laboratoriów, które niewątpliwie odegrały znaczącą rolę w postępie badań nad różnymi aspektami fizjologii roślin, a w tym w badaniach wzrostu i produktywności roślin. Obecnie najbardziej znane laboratoria to biotron w Sapporo (Japonia), fitotron francuski w Gif sur Yvette, fitotrony w Martonvásár (Węgry), Lethbridge (Kanada), Canberra (Australia) oraz klimatotron w Saint Louis (USA).

rium był wpływ czynników abiotycznych na plonowanie roślin uprawnych. Duża powierzchnia komór izolowanych od warunków zewnętrznych oraz szklarni, w których można było prowadzić uprawę tysięcy roślin, wyróżniała to miejsce od innych placówek naukowych.

W tym miejscu poświęćmy parę zdań opisujących sylwetkę **profesora Markowskiego** (1921–97). Profesor Adam Markowski urodził się 23 czerwca 1921 r. we Lwowie. Gimnazjum ukończył w Jarosławcu w 1939 r. W latach 1942–44

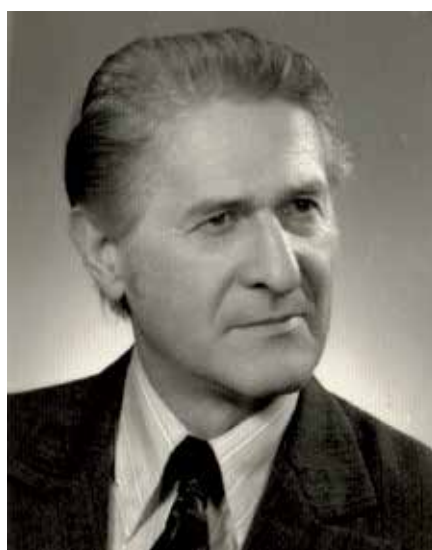

Uroczyste krojenie tortu jubileuszowego: prof. dr hab. inż. Agnieszka Plażek (WRE UR) i prof. dr hab. Romuald Zabielski (SGGW w Warszawie), członek korespondent i wiceprezes PAN)

studiował na Politechnice Lwowskiej i w Dublinach, a później ukończył studia na Uniwersytecie Jagiellońskim na Wydziale Rolnym w 1946 r. W 1946 r. został asystentem w Stacji Naukowo-Badawczej Hodowli Roślin w Grodkowicach, a w latach 1948–49 był jej kierownikiem. Staż odbył w Katedrze Uprawy Roli i Roślin Wydziału Rolnego UJ. Przy tej Katedrze zorganizował Laboratorium Fizjologii Rozwoju IUNG, a w latach 1950–52 był kierownikiem tego laboratorium. W 1951 r. obronił pracę doktorską z zakresu fizjologii roślin na Wydziale Rolnym UJ. W 1952 zaczął organizować Katedrę Fizjologii Roślin na WR UJ, którą kierował do 1970 r., kiedy organizacyjnie należała już do Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. W 1955 r. został docentem, a w 1964 r. profesorem nadzwyczajnym. W 1956 r. organizował Zakład Fizjologii Roślin PAN w Krakowie i do 1968 r. był kierownikiem Pracowni Wzrostu i Rozwoju Roślin tego zakładu. W latach 1960–74 pełnił funkcję kierownika Zakładu Fizjologii Roślin PAN. W latach 1956–67 opracował założenia i uczestniczył w projektowaniu Laboratorium Fitotronu, a od 1973 r. był jego kierownikiem.

Profesor Markowski pełnił szereg funkcji w Wyższej Szkole Rolniczej i w późniejszej Akademii Rolniczej. W latach 1960–66 był prodziekanem Wydziału Rolniczego, w latach 1970–72 dyrektorem Instytutu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej Akademii Rolniczej. Kierował pracami w ramach problemu międzyresortowego badań podstawowych PAN. Udzielał się również w pracach rozlicznych komisji naszej Uczelni, na przykład Komisji Naukowo-Dydaktycznej, Komisji Perspektywiczne-

Prof. dr Adam Markowski; źródło: Archiwum UR

go Rozwoju Uczelni czy Rektorskiej Komisji Budowlanej.

Ogromny podziw może budzić umiejętność zdobywania przez Profesora Markowskiego funduszy na budowę fitotronu. Już w latach 50. wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie uzyskał dotację w wysokości 25 000 USD z Fundacji Rockefellera z przeznaczeniem na wyposażenie fitotronu. Nasza Uczelnia oraz Ministerstwo Nauki i Oświaty nie były w stanie sfinansować z własnych środków budowy fitotronu, jednakże dzięki dodatkowym środkom przekazanych przez władze PAN (3 mln zł i 100 tys. zł. dewizowych) udało się sfinalizować powstanie tego unikalnego zaplecza badawczego, a zwłaszcza wyposażyć go w niezbędną aparaturę. Dzięki temu ogromnemu wkładowi finansowemu została zawarta umowa pomiędzy Wyższą Szkołą Rolniczą a Polską Akademią Nauk dotycząca współpracy naukowej i wspólnego użytkowania fitotronu. Należy zaznaczyć, że tego typu instytucja w owych czasach istniała w Europie tylko w Wageningen w Holandii.

Budowa naszego Fitotronu trwała w latach 1966–72. (Ponieważ nasz Fitotron oznacza całą placówkę naukową, wraz z zapleczem naukowo-badawczym i dydaktycznym, od tego momentu będzie ta nazwa pisana z dużej litery). W jego budowę zaangażowany był Zespół Projektowy z Politechniki Wrocławskiej, Biuro Projektów Budownictwa Wiejskiego z Krakowa, na czele z głównym architektem **Tadeuszem Bereźnikiem**. Wykonawcą natomiast było Przedsiębiorstwo Budowy Huty im. Lenina. Niestety nie udało się ustalić dokładnej daty wmurowania kamienia węgielnego, ale wiemy, że część murów już wtedy stała. Aktu wmurowanie kamienia węgielnego dokonał ówczesny Rektor Wyższej Szkoły Rolniczej **profesor Tadeusz Rubenbauer**. Prace badawcze rozpoczęły się w Fitotronie długo przed końcem budowy. Każdy kolejny etap oddany do

Dr hab. Magdalena Żuk z Zakładu Biochemii Genetycznej Uniwersytetu Wrocławskiego

użytku owocował powstawaniem kolejnych pracowni.

Na zdjęciach archiwalnych możemy zobaczyć silniki o wielkości porównywalnej z silnikami okrętowymi, napędzające system chłodzenia komór i szklarni. System klimatyzacji pomieszczeń był sterowany przez układy automatyczne. Cała aparatura zajmowała bardzo dużo miejsca, jak też była niezwykle energochłonna. W celu utrzymania stałego napięcia prądu powstały przy Fitotronie dwie stacje transformatorowe, a także zainstalowano dwie oddzielne linie zasilające. Warto zauważyć, że takie zabezpieczenia montowano tylko przy fabrykach przemysłowych. Wszystkie urządzenia zajmowały dużo miejsca. Skomplikowana aparatura sterująca wymagała stałej obsługi elektryków, chłodziarek i automatyków.

W 1972 r. w Fitotronie odbyła się oficjalna wizyta ówczesnych władz państwowych: **premiera Piotra Jaroszewicza** i przedstawicieli krakowskiego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. Delegacji towarzyszył **rektor Akademii Rolniczej, Profesor Tadeusz Wojtaszek**. W tym roku w prasie ukazały się trzy artykuły na temat Fitotronu. Były to artykuły: *Fitotron w krakowskiej Akademii Rolniczej*

w „Gazecie Krakowskiej”, *Czemu służy fitotron* w „Dookoła Świata” oraz *Klimaty na zamówienie* w „Trybunie Ludu”.

Kadrę naukową Fitotronu stworzyli pracownicy Akademii Rolniczej oraz Zakładu Fizjologii Roślin PAN. Był to zespół wysokiej klasy naukowców, podejmujących trudne zadania dotyczące poznawania złożonych fizjologicznych i biochemicznych procesów plonowania roślin uprawnych. Zespół ten nawiązał współpracę z naukowcami z Niemiec, Czechosłowacji, Węgier, Związku Radzieckiego, Szwecji. Zawiązała się także współpraca z licznymi polskimi ośrodkami naukowymi. Współpraca ta trwa do dziś, choć niektóre kraje na przestrzeni czasu zmieniły swoje nazwy. Należy podkreślić, że współistnienie dwóch odrębnych instytucji w jednym współfinansowanym budynku było i pozostaje nadal absolutnym fenomenem w skali krajowej.

Profesor Markowski miał dobrą rękę do promowania zdolnych studentów. Jego uczniami byli m.in.: **Zdzisław Piskornik, Stanisław Rożek, Tadeusz Wojtaszek, Jan Myczkowski, Adam Dolnicki** – późniejsi profesorowie naszej Uczelni, którzy pełnili szereg funkcji kierowniczych, a profesor Tadeusz Wojtaszek zo-

stał rektorem AR. Należy zaznaczyć, że profesor Markowski pełnił równocześnie funkcję kierownika Katedry Fizjologii Roślin oraz funkcję kierownika Zakładu Fizjologii Roślin PAN. Musiał na to wyrazić zgodę ówczesny Minister Edukacji i Oświaty, **profesor Henryk Jabłoński**. Łączenie tych dwóch funkcji pozwalało profesorowi na prowadzenie własnej, swobodnej polityki kadrowej. Pracownicy PAN-u prowadzili dydaktykę na równi z pracownikami zatrudnionymi w Akademii Rolniczej. Oczywiście mając dodatkowe umowy z Uczelnią.

Jak działa Fitotron obecnie? W miarę możliwości agregaty i układy sterujące systemem chłodzenia, wymagające wysokich nakładów energetycznych, są wymieniane sukcesywnie na nowsze, mniej energochłonne. Dzięki staraniom następcy Profesora Markowskiego – **profesora Władysława Filka**, pełniącego przez szereg lat funkcję kierownika Katedry Fizjologii Roślin, w miejscu maszynowni, w której znajdowały się ogromne silniki napędzające system chłodzenia, znajduje się obecnie sala ćwiczeń. W bibliotece zaś odbywają się spotkania naukowe i okolicznościowe, a także prowadzone są wykłady.

Fitotron dysponuje ośmioma komorami „izolowanymi”, z wyłącznie sztucznym oświetleniem, w których można uprawiać rośliny w symulowanych warunkach termicznych, przy różnej długości dnia i nocy, natężeniu światła i wilgotności. W Fitotronie wykonuje się badania na takich gatunkach roślin, jak zboża (żyto, pszenica zwyczajna, pszenica twarda, pszenżyto, jęczmień, owies), rośliny strączkowe, trawy, w tym sorgo, kukurydza, miskant olbrzymi, ponadto rzepak, gryka, krysztalka lśniaca (*Mesembryanthemum crystallinum*), *Arabidopsis*. Prowadzone są kultury *in vitro* m.in. w celu wyprowadzania haploidów na drodze androgenezы, prowadzi się badania nad wpływem stresów biotycznych (głównie grzybów) i abiotycznych (zaso-

Prof. Balázs Barna (Instytut Ochrony Roślin Węgierskiej Akademii Nauk) i prof. dr hab. Andrzej Skoczowski (Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN)

lenia, chłodu, mrozu, suszy, jonów metali ciężkich, zalewania) na wzrost i rozwój roślin. Rośliny są uprawiane w osmiu szklarniach, w ladach chłodniczych oraz w tunelach lub na poletkach doświadczalnych. W Fitotronie znajdują się laboratoria wyposażone w nowoczesną aparaturę do badań procesów fizjologicznych, biochemicznych i molekularnych. Pracownicy obu instytucji prowadzą wiele projektów badawczych międzynarodowych i krajowych finansowanych przez NCN, NCBiR i MRiRW. W ramach tych badań wykonano kilkaset prac inżynierskich i magisterskich, 58 prac doktorskich i 30 habilitacyjnych, a 21 naukowców z obu instytucji uzyskało tytuł profesora. Liczby te wciąż ulegają zmianie! Warto też podkreślić, że w ramach współpracy obu instytucji tylko za lata 2009–2019 napisano 78 wspólnych publikacji, z czego 94% to publikacje w czasopiśmie z Journal Citation Report.

Po tym dość szczegółowym wstępie powróćmy wspomnieniami do przebiegu samej uroczystości.

W pierwszy dzień konferencji, tj. 9 września 2019 r., w Auli Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN

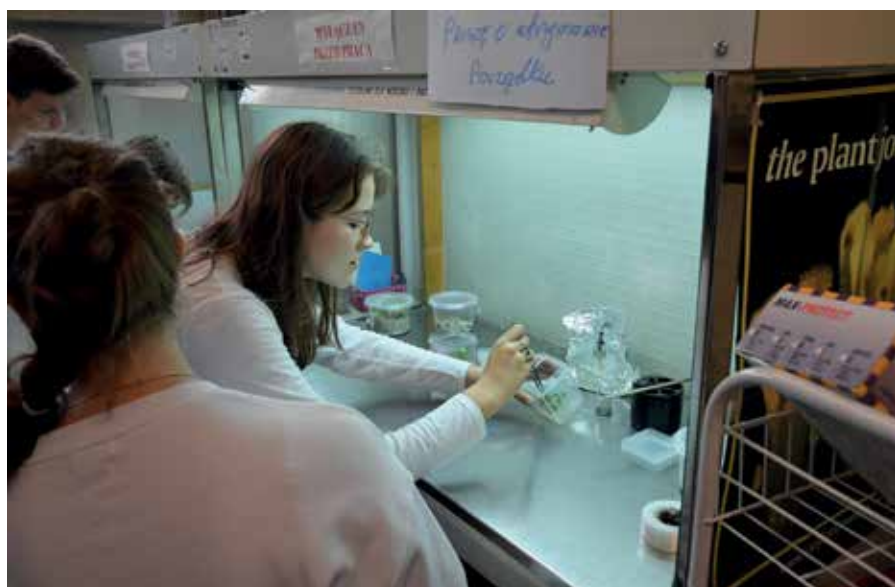
w Krakowie przy ulicy Niezapominajek 21 odbyła się Jubileuszowa Sesja Obchodów 50-lecia Powstania Laboratorium Fitotron. Należy zaznaczyć, że zgromadzenie licznych gości mogło odbyć się w bliskim sąsiedztwie Fitotroonu dzięki uprzejmości **pani prof. dr hab. Małgorzaty Witko**, która nie tylko udostępniła nam salę, ale wraz ze swymi współpracownikami okazała nam ogromną życzliwość i pomoc w przygotowaniach konferencji.

Zaproszonych Gości, tj. Władze Uczelni i Polskiej Akademii Nauk, Dziekanów, Dyrektorów Instytutów PAN, emerytowanych i obecnych Pracowników i Przyjaciół Katedry Fizjologii Roślin UR oraz Instytutu Fizjologii Roślin PAN powitała **prof. dr hab. Agnieszka Płazek**, Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Obchodów 50-lecia Laboratorium Fitotron, oraz **prof. dr hab. Franciszek Dubert**, wieloletni były Dyrektor Zakładu, a obecnie Instytutu Fizjologii Roślin PAN w Krakowie. Oficjalne spotkanie Jubileuszowe otworzył **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**, po czym został

wręczony list gratulacyjny od prezydenta Miasta Krakowa, **prof. dr hab. Jacka Majchrowskiego**, który wręczyła w jego imieniu dyrektor Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta Krakowa **Katarzyna Wysocka**. Zostały wręczone również listy gratulacyjne od **prof. dr hab. Anny Mikuły** – prezes Polskiego Towarzystwa Botanicznego, **prof. dr hab. Romualda Zabielskiego** – wiceprezesa PAN, **prof. dr hab. Józefa Horabika** – byłego dyrektora Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie oraz dziękąnów wszystkich wydziałów naszej Uczelni. Następnie **prof. dr hab. Agnieszka Płazek** wygłosiła wykład na temat idei powstania i realizacji budowy Fitotroonu. Później wykład wygłosił zaproszony gość konferencji, **prof. dr hab. Ryszard Tadeusiewicz** z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, przedstawiając ideę wirtualnego modelu uprawy roślin w symulowanych warunkach. Oficjalną uroczystość zakończył wykład **prof. dr hab. Franciszka Duberta** na temat możliwości budowy i instalacji w miastach wertikalnych komór uprawnych.

Po zakończeniu tej części spotkania wszyscy uczestnicy udali się do Fitotroonu (Katedry Fizjologii Roślin Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego przy ulicy Podłużnej 3), gdzie podano poczęstunek, w ramach którego Gości raczono również przepyszny tortem ufundowanym przez „Małżeństwo Fitotroonowe” (pani jest pracownikiem Katedry Fizjologii Roślin, a pan pracuje w IFR PAN). Małżonkowie przez skromność prosili jednak, by nie podawać ich nazwiska. Trzeba tu zaznaczyć, że przemiła, rodzinna atmosfera Fitotroonu sprzyja kojarzeniu małżeństw, a takich par małżeńskich w historii Laboratorium jest/było kilka.

Goście oprócz zjedzenia wykwintnych potraw mieli okazję zwiedzić Laboratorium i obejrzeć wystawę „Druga twarz naukowca”, na której pracownicy obu instytucji przedstawili swoje hobby, zamiłowania oraz nagrody za działalność

Zajęcia laboratoryjne z udziałem uczniów V Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie

Mgr inż. Jakub Pastuszek prezentuje młodym gościom uprawy eksperymentalne WRE

artystyczną, literacką i sportową. Wystawa ta, jak też plakaty z archiwalnymi zdjęciami dokumentującymi różne wydarzenia związane z Fitotronem cieszyły się ogromnym powodzeniem.

Drugiego dnia obchodów, także w Fitotronie, odbyło się seminarium naukowe, w czasie którego zaproszeni prelegenci, wybitni naukowcy z całej Polski oraz gość z Węgier wygłosili referaty przedstawiające najciekawsze wyniki swoich badań. Na

seminarium przybyli nie tylko pracownicy naszej Uczelni i Instytutu, ale także studenci i doktoranci z różnych instytucji naukowych oraz uczniowie klasy biologiczno-chemicznej z V Liceum Ogólnokształcącego z Krakowa. Równolegle odbywały się warsztaty naukowe dla dzieci i młodzieży z różnych szkół krakowskich i podkrakowskich. Młodzież mogła zapoznać się z badaniami prowadzonymi w Fitotronie, jak też mogła wykonać

proste ćwiczenia laboratoryjne. Należy zaznaczyć, że w obu dniach uroczystościom towarzyszyli przedstawiciele firm sponsorujących konferencję: **Equimed, Perlan, Genomed, Plantalux, LKB Biotech** oraz **A.G.A. Analytical**. Należy wspomnieć, że w ciągu obu dni obfitość cateringu zamówionego na jubileusz zapewniła poczęstunek wszystkim gościom włącznie z młodzieżą, a organizatorzy są pewni, że jak przystało na staropolską gościnność, nikt nie wyszedł głodny.

Obchody zakończyła dość nietypowa uroczystość wkopania kapsuły czasu, do której pracownicy KFR i IFR PAN włożyli różne przedmioty osobiste, a także związane z działalnością w obu placówkach.

Podsumowując Konferencję, reakcja uczestników oraz frekwencja przeszły najsmielsze oczekiwania organizatorów. Obchodom towarzyszyła niezwykle serdeczna atmosfera, a emerytowanym pracownikom z całą pewnością zakręciły się w oku łzy wzruszenia.

*Tekst: prof. dr hab. inż. Agnieszka Płażek
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
Katedra Fizjologii, Hodowli Roślin
i Nasiennictwa*

Zdjęcia: Jacek Okarmus

Prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz i kapsuła czasu

45-lecie Wydziału Technologii Żywności

Kraków, 20 września 2019 r.

20 września Oddział i Wydział Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego obchodził Jubileusz 45-lecia. Uroczystość ta była połączona z Jubileuszem pani prof. dr hab. Teresy Fortuny.

Punktualnie o godzinie 12.00 w budynku WTŻ przy ulicy Balickiej 122, w sali wykładowej nr 1, zabrzmiały słowa pieśni *Gaude Mater Polonia*. Dziekan Wydziału – pani **dr hab. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz, prof. UR** z wielką estymą powitała wszystkich zebranych. W tym miejscu nadmienić trzeba, iż lista powitalna była naprawdę imponująca, gdyż znaleźli się na niej włodarze Uczelni i wydziałów, osobistości ze świata nauki z kraju i z zagranicy, a także czołowi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, a także najwyższych władz samorządowych, co – jak się niebawem okazało – zwiastować miało wspa- niałe dla Wydziału nowiny.

Niewątpliwie oryginalnym, a przy tym niezwykle ciepło przyjętym punktem uroczystości, był film okolicznościowy, który powstał dzięki zaangażowaniu pracowników Wydziału i ich najbliższych oraz pomocy panów **Adama Mroza** i **Gabriela Wojcieszka**. Zawarte w nim materiały pięknie obrazowały wydarzenia z historii Oddziału i Wydziału; były tam zdjęcia i filmy – te archiwalne i te całkiem niedawne. Gromkie wybuchy śmiechu publiczności przeplatały się z pełną wzruszenia i zadumy ciszą, gdy oczom zgromadzonych ukazywały się obrazy tych, którzy odeszli – Mistrzów i Mentorów. Niejednej osobie na sali łza się w oku zakręciła...

Przemawia Łukasz Smółka – wicemarszałek województwa małopolskiego; za stołem od prawej: dr hab. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz, prof. UR – dziekan WTŻ, prof. dr hab. inż. Jacek Domagała – prodziekan Wydziału ds. Dydaktycznych i Studenckich i dr hab. Aleksandra Duda-Chodak, prof. UR – Prodziekan Wydziału ds. Dydaktycznych i Studenckich

Do chlubnej przeszłości WTŻ odniósł się w swoim przemówieniu również **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego, prof. Włodzimierz Sady**. Pan Rektor pięknie powiązał opowieść o przeszłości ze wspaniałą wizją przyszłości. Obwieścił bowiem zebrany, że Uniwersytetowi Rolniczemu udało się pozyskać blisko 40 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 i oto projekt „Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności”, o który starano się przez ostatnie kilkanaście lat, zostanie właśnie zrealizowany. W obecności zgromadzonych w sali gości wicemarszałek województwa, pan **Łukasz Smółka** wręczył **JM Rektorowi – prof. Wło-**

JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego, prof. Włodzimierz Sady

Jubileusz obchodziła także prof. dr hab. Teresa Fortuna

dzimierzowi Sady promesę, a gromkim brawom będącym wyrazem ogromnej radości i wdzięczności zdawało się nie być końca...

Tymczasem to nie był jeszcze koniec wzruszających momentów w trakcie tej uroczystości. Swoją Jubileusz obchodziła bowiem także pani **prof. dr hab. Teresa Fortuna**. Pani Dziekan **Agnieszka Filipiak-Florkiewicz** przedstawiła sylwetkę zawodową swojej znakomitej poprzedniczki, podkreślając jej wielkie zasługi dla nauki i przemysłu spożywczego, talent dydaktyczny i zaangażowanie w kształtowanie młodej kadry, a także ogromny wkład sił i serca dla Uczelni, a przede wszystkim dla Wydziału Technologii Żywności, którym kierowała jako Dziekan przez 8 lat. O umiejętności tworzenia zespołu, który obecnie stanowi Katedrę Analizy i Oceny Jakości Żywności opowiedział obecny kierownik tej jednostki, **dr hab. inż. Sławomir Pietrzyk, prof. UR**, a o wyjątkowych walorach Jubilatki i wieloletniej współpracy – pani **prof. dr hab. inż. Halina Gambuś**. Pani Dziekan **Agnieszka Filipiak-Florkiewicz** na zakończenie przypomniała, że sama Ju-

bilatka zwykła mawiać: „*Moje nazwisko to Fortuna, a to dobrze wszystkim wroży*”. A że nie sposób było wymienić wszystkie zasług pani prof. dr hab. Teresy Fortuny, resztę podziękowań dopełniły uściski, gratulacje i prawdziwe morze kwiatów. W kolejce do czcigodnej Jubilatki ustawili się przedstawiciele władz, zaproszeni goście, a także wzruszone wnuczeta Pani Profesor.

W dalszej części uroczystości 21 osób uhonorowano Medalem im. Profesora Franciszka Nowotnego „Za zasługi dla Wydziału Technologii Żywności” – wyjątkowym odznaczeniem stanowiącym wyraz najwyższego uznania dla szczególnie zasłużonych pracowników i przyjaciół Wydziału, a więc osób zaangażowanych w jego dynamiczny rozwój.

Kolejnym punktem programu był referat okolicznościowy pt. *Jubileusz 45-lecia Oddziału i Wydziału Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i kilka innych jubileuszy...*, który przygotował i wygłosił pan **prof. dr hab. inż. Marek Sikora**.

Następnie Pani Dziekan zaprosiła wszystkich obecnych do towarzyszenia

jej w kolejnym podniosłym momencie, którym było odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej nestorowi Oddziału i Wydziału Technologii Żywności, **prof. dr hab. inż. Mieczysławowi Pałasińskiemu** (zob. s. 67).

Po zakończeniu części oficjalnej Jubileuszu goście mieli okazję zwiedzić wystawę poświęconą życiu, pracy oraz zasługom Profesora, przygotowaną przez pracowników Muzeum Uniwersytetu Rolniczego i Oddziału Informacji Naukowej i Dokumentacji Biblioteki Głównej pod dyrekcją pani **dr Bożeny Pietrzyk**.

Pani Dziekan ugościła uczestników Jubileuszu poczęstunkiem, tak aby mogli nabrać sił przed wieczorną częścią programu. A siły te niewątpliwie były potrzebne, gdyż o godzinie 19.30 rozpoczął się uroczysty bankiet, który uświetnił swoją obecnością JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego i Rektorzy zaprzyjaźnionych uczelni z Lublina i Krakowa. Szczególnie poruszającym momentem było wręczenie absolwentom pierwszego rocznika, którzy wiernie towarzyszą wydziałowej społeczności i są obecni na wszystkich uroczystościach, biretów i dyplomu Rubinowego Absolwenta. O powodzeniu całej imprezy świadczyć może fakt, iż absolwenckie birety powiewały w tańcu do białego rana, otaczając w kółeczku szczęśliwą Panią Dziekan Agnieszkę Filipiak-Florkiewicz.

My wszyscy z niecierpliwością czekamy już na kolejny Jubileusz, patrząc w przyszłość z optymizmem, którym natchnęła nas przemowa Pani Dziekan i zacytowane w niej słowa prezydenta USA, Franklina Delano Roosevelta, iż „ludzie pracujący razem jako jedna grupa potrafią dokonać rzeczy, których osiągnięcie nie śniło się nikomu z osobna”.

Tekst:

dr hab. inż. Kinga Topolska, prof. UR

Zdjęcia:

inż. Gabriel Wojcieszek

„Z tradycją w nowoczesność dydaktyki i badań leśnych” – konferencja jubileuszowa na 70-lecie Wydziału Leśnego w Krakowie

Kraków, Niepołomice, Krynica-Zdrój, 27–29 września 2019 r.

27 września 1949 r. rozpoczęła w Krakowie działalność Wydział Leśny. W 70. rocznicę tego wydarzenia w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego zorganizowano uroczystą konferencję.

Poprzedziła ją inauguracja roku akademickiego, podczas której **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego – prof. Włodzimierz Sady** nie szczędził Wydziałowi ciepłych słów: „70 lat dla lasu to, można powiedzieć, złoty wiek. Drzewostan okrzepł i zapuścił już na tyle mocno korzenie, aby oprzeć się wichrom, i na tyle ściśle związał się z glebą, by ją chronić i aby tym sposobem służyć człowiekowi. Historia nie oszczędzała społeczności Wydziału Leśnego trudnych doświadczeń, lecz to właśnie z opierania się tym zawieruchom wyrosła jego dzisiejsza siła”. Po tych słowach rektor podziękował całej Społeczności akademickiej WL za determinację i zaangażowanie, za prowadzone badania i wdrożenia, które zaowocowały przyznaniem Wydziałowi kategorii A.

Konferencję jubileuszową poprowadził dziekan Wydziału Leśnego UR – **prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski**. Po powitaniu wszystkich zebranych poprosił o zabranie głosu dyrektora Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, a zarazem przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Leśnego, **dr. inż. Janusza Dawidziuka**, który z radością

Konferencję jubileuszową rozpoczęli sygnaliści Hagardu

poinformował o przyznaniu w 2019 r. medalu Pro Bono Silvae Wydziałowi Leśnemu UR. W uzasadnieniu decyzji o przyznaniu Jubilatowi najwyższego odznaczenia honorowego PTL podkreśla się wielki wkład w okresie 70 lat w wykształcenie liczego grona pracowników nauki, stworzenie im warunków do prowadzenia badań naukowych. Dyrektor Dawidziuk zauważył, że „spośród tego grona bardzo wiele osób zasila panteon bardzo wybitnych postaci polskiego leśnictwa i nauki leśnej”. Wyraził też przekonanie, że środowisko akademickie Wydziału Leśnego UR w Krakowie może czuć się dumnym

spadkobiercą i kontynuatorem środowiska naukowego Lwowa, które w roku 1883 zakładało Galicyjskie Towarzystwo Leśne. Określone wówczas cele działalności towarzystwa, czyli inspiracja rozwoju nauk leśnych i ich transfer do praktyki, od 70 lat doskonale realizuje krakowski Wydział Leśny.

Następnie głos zabrał **mgr inż. Jan Kosiorowski** – dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie, który w imieniu dyrektora LP **dr inż. Andrzeja Koniecznego** pogratulował i podziękował Wydziałowi za ogromny wkład nauki w rozwój leśnictwa polskiego.

Kolejną osobą na mównicy był **prof. Alexandru Lucian Curtu** z Uniwersytetu Transylwania w Braszowie, który w imieniu zagranicznych gości wręczył dziekanowi Pietrzykowskiemu okolicznościowy dyplom. Na sali obecni byli dziekani wydziałów leśnych wielu zagranicznych uczelni: **prof. Mustafa Yilmaz** (Bursa Teknik Üniversitesi, Turcja), **prof. Stanimir Stoilow** (Uniwersytet Leśny w Sofii), **prof. Maksim Bykowski** (Moskiewski Państwowy Uniwersytet Leśny), **dr Wasili Jarmałowicz** (Białoruski Państwowy Uniwersytet Technologiczny), **prof. Zafer Olmez** (Artvin Çoruh Üniversitesi, Turcja), **prof. Nevzat Gürlevik** (Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turcja), **dr Irena Trnkova-Farrell** (Universidad Politécnica de Madrid).

Potem życzenia i gratulacje składali przedstawiciele pozostałych wydziałów UR; byli to dziekani: **dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz**, **prof. UR (WTŻ)**, **prof. dr hab. inż. Czesław Kłoczek** (WHiBZ), **prof. dr hab. inż. Filipek-Mazur** (WRE), **prof. dr hab. inż. Stanisław Mazur** (WBiO), **prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński** (WIŚiG), **prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska** (WIPiE) oraz zastępca dyrektora UCMW – **dr hab. Izabela Krakowska**, **prof. UR**. Wyrazy uznania pracownicy Wydziału Leśnego usłyszeli też od przedstawicieli dwóch pozostałych wydziałów leśnych w Polsce: **prof. dr hab. Henryka Żybury** (SGGW) i **prof. dr hab. Piotra Łakomego** (UP w Poznaniu).

Na koniec tej części konferencji głos zabrał dyrektor Instytutu Badawczego Leśnictwa – **prof. dr hab. Jacek Hilszczański**. Podziękował WL za współpracę z IBL, wspólne badania i projekty oraz wzajemne recenzje, „najczęściej – jak zauważył – bardzo pozytywne”.

Na kolejną część konferencji Komitet Organizacyjny – kierowany przez **prof. Stanisława Małka** – zaplanował dwa referaty. Jako pierwszy wystąpił reprezen-

Prof. Alexandru Lucian Curtu z Uniwersytetu Transylwania w Braszowie przekazuje na ręce prof. Marcina Pietrzykowskiego okolicznościowy dyplom z okazji 70-lecia Wydziału Leśnego

tujący SGGW **prof. Andrzej Grzywacz**, **dr h.c. UR**, z prelekcją *Wkład Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w formowanie kształtu polskiego leśnictwa*. Po zwięzłym przedstawieniu początków Wydziału – powstałego w 1949 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim – prelegent skupił się na przyczynach decyzji z 1951 r. o rozwiązaniu wydziału i na trudnym okresie starań o jego reaktywację. „W zaistniałej sytuacji w sposób świadomy – podkreślał prof. Grzywacz – na przekór (a mówimy o 1951 roku!) władzom politycznym i oświatowym, Polska Akademia Nauk utworzyła w Krakowie Zakład Badań Leśnych, który funkcjonował w latach 1956–63”. Jego działalność (pod kierownictwem **prof. Tadeusza Gieruszyńskiego**) złagodziła skutki likwidacji Wydziału. ZBL zaprzestał działalności w 1963 r., gdy w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie reaktywowano Wydział Leśny. Oprócz prof. Gieruszyńskiego i jego współpracowników z ZBL w reaktywowaniu Wydziału znaczącą rolę odegrało Polskie Towarzystwo Leśne, w szczególności jego

prezes – **prof. Franciszek Krzysik**, a także ówczesny wiceminister leśnictwa i przemysłu drzewnego – **prof. Tadeusz Molenda**.

Przez 70 lat Wydział wykształcił liczne kadry leśników. Z zebranych przez prof. Grzywacza danych wynika, że studia na krakowskim wydziale ukończyło ogółem 5745 absolwentów, co stanowi 1/3 wszystkich absolwentów leśnictwa w Polsce. Wydział ma też znaczące sukcesy w kształceniu kadr pracowników naukowych. Do tej pory wypromowano 238 doktorów nauk leśnych oraz 76 doktorów habilitowanych. Ponadto dwóch pracowników Wydziału uzyskało tytuł doktora na innych uczelniach oraz jedna osoba tytuł doktora habilitowanego. Wydział występował z wnioskami o nadanie tytułu naukowego profesora dla 38 osób (dane dotyczą okresu 1963–2019).

W dalszej części referatu prelegent skupił się na tym, co wyróżnia krakowski ośrodek na tle kraju. Z uznaniem wyraził się o prowadzonych tu studiach podyplomowych, których różnorodność czyni Wydział Leśny w Krakowie liderem wśród trzech wydziałów w Polsce.

Na uwagę zasługuje zaproponowany przez prof. A. Grzywacza podział problematyki badawczej krakowskiego Wydziału z perspektywy ogólnopolskiej. Grupy tematyczne, w jakich WL osiągał szczególnie sukcesy na tle ośrodków poznańskiego i warszawskiego, to wg profesora:

- wieloaspektowe badania różnorodności biologicznej, mikroklimatu, struktury drzewostanów, produkcji biomasy w górskich ekosystemach leśnych,
- kontrolowana mykoryzacja sadzonek drzew do odnowień i zalesień na tzw. glebach trudnych,
- rekultywacja leśna i obieg pierwiastków w ekosystemach,
- ochrona przyrody w lasach,
- gospodarka leśna w rejonach przemysłowych, w szczególności wpływ zanieczyszczeń powietrza na lasy (na gleby, roślinność, grzyby i owady),
- genetyka populacyjna i proveniencyjna drzew leśnych,
- przyczyny i skutki zamierania lasów beskidzkich,
- hodowla, ochrona, użytkowanie i urządzenie lasu oraz inżynieria i transport leśny na obszarach Polski Południowej.

Prof. Grzywacz wyliczył, że pracownicy Wydziału Leśnego w całym okresie jego istnienia wydali 235 książek, monografii, podręczników i skryptów akademickich. Z powodu znacznie zróżnicowanych w całym okresie 70-lecia sposobów zbierania i prezentowania tego typu informacji, niestety nie da się określić liczby publikacji naukowych i popularnonaukowych. Ale dla przykładu można podać, że w latach 2014–2018 opublikowano 936 prac (artykułów), w większości w wysoko indeksowanych i renomowanych czasopismach zagranicznych i krajowych.

Pracownicy WL – wyliczał profesor – pełnili i pełnią kierownicze i odpowiedzialne funkcje w organizacji nauki i szkolnictwa wyższego oraz w licznych instytucjach rządowych, samorządowych i społecznych, a także w radach redak-

cyjnych i programowych zagranicznych i krajowych czasopism naukowych. Biórą też udział w pracach IUFRO i innych międzynarodowych organizacjach naukowych.

Za wybitną działalność naukową, dydaktyczną i społeczną pracownicy Wydziału byli nagradzani i wyróżniani wysokimi odznaczeniami państwowymi, prestiżowymi nagrodami naukowymi krajowymi i zagranicznymi, godnością doktora honoris causa, członkostwem honorowym komitetów naukowych PAN oraz towarzystw naukowych i stowarzyszeń branżowych oraz nagrodami naukowymi PAN.

Prof. Grzywacz zwrócił też uwagę na wykonaną na WL niezliczoną ilość ekspertyz i opinii dla praktyki leśnej i potrzeb ochrony przyrody, a także opatentowanych wynalazków. Naukowcy z WL wykonali też wiele setek recenzji dorobku naukowego dla pracowników innych uczelni i instytutów oraz tysiące recenzji i opinii przedwydawniczych książek, monografii i artykułów naukowych.

Nie sposób też pominąć udziału w popularyzacji wiedzy przyrodniczo-leśnej za pośrednictwem radia, telewizji, poprzez publikacje popularnonaukowe, wykłady, odczyty, spotkania z dziećmi i młodzieżą, kursy i szkolenia.

W podsumowaniu prof. A. Grzywacz powiedział: „Z pełnym przekonaniem należy dobitnie stwierdzić, że Wydział Leśny Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie ma bardzo znaczący wkład w formowanie kształtu polskiego leśnictwa i ochrony ojczystej przyrody”.

Organizatorzy konferencji zadbali, by po wykładzie dotyczącym historii dla równowagi skupić się na teraźniejszości. Drugi zaplanowany referat wygłosił **prof. dr hab. inż. Jarosław Socha**, a jego tematem były *Aktualne problemy leśnictwa jako główne wyzwanie dla nauk leśnych*. Podsumowując zawarte w nim tezy, prelegent stwierdził: „W dobie dynamicznych zmian warunków wzrostu najważniejszym wyzwaniem dla nauk leśnych są badania, które się przyczyniają do pogłębienia wiedzy służącej zapewnieniu

Sadzenie limby przed budynkiem WL; od lewej: prof. Piotr Gruba, prof. Jarosław Socha, prof. Marcin Pietrzykowski – dziekan WL, prof. Stanisław Malek

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI

- prof. dr hab. Anna Barszcz
- prof. dr hab. Stanisław Brożek
- prof. dr hab. Adam Dolnicki
- prof. dr hab. Edward Feliksik
- prof. dr hab. Jan Greszta
- prof. dr hab. Piotr Gruba
- prof. dr hab. Grzegorz Jamrozy
- prof. dr hab. Andrzej Jaworski
- prof. dr hab. Tadeusz Kaźmierczak
- prof. dr hab. Stefan Kowalski
- prof. dr hab. Tadeusz Kowalski
- prof. dr hab. Wojciech Krzaklewski
- prof. dr hab. Stanisław Małek
- prof. dr hab. Stanisław Orzeł
- prof. dr hab. Elżbieta Pancer-Koteja
- prof. dr hab. Krystyna Przybylska
- prof. dr hab. Małgorzata Skrzypczyńska
- prof. dr hab. Jarosław Socha
- prof. dr hab. Janusz Sowa
- prof. dr hab. Jerzy Starzyk
- prof. dr hab. Jerzy Szwagrzyk
- prof. dr hab. Józef Walczyk
- prof. dr hab. Wojciech Ząbecki

PATRONAT HONOROWY

- JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego
prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady
- Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
dr Jarosław Gowin
- Minister Środowiska Henryk Kowalczyk
- Dyrektor Generalny Lasów Państwowych
dr inż. Andrzej Konieczny

SPONSOR JUBILEUSZU

- Lasy Państwowe

trwałości ekosystemów leśnych. Szybko przyrastające drzewostany, szczególnie starsze i rosnące w zmienionych warunkach siedliskowych, są wyjątkowo narażone na rozpady, w tym stres związany z suszą. Istnieje konieczność wyznaczenia miejsc o największym zagrożeniu i wyprzedzania najprawdopodobniejszych scenariuszy. I tutaj zadaniem nauki jest prognoza kondycji oraz scenariusze

postępowania. Kluczowe są strategie adaptacji gospodarki do obserwowanych zmian warunków wzrostu; badania powinny uwzględniać wielofunkcyjną rolę lasów, polegającą na łagodzeniu skutków zmian klimatu i na ochronie różnorodności biologicznej”.

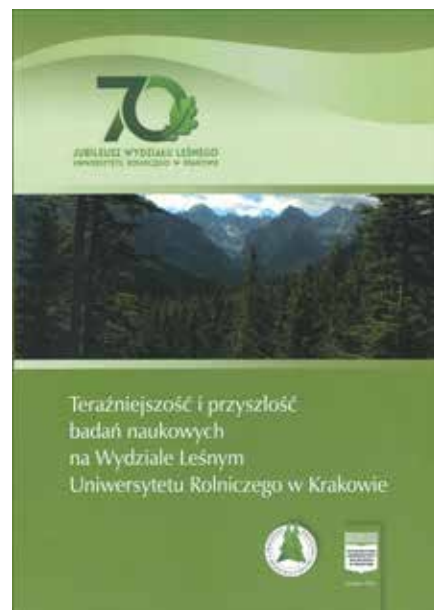
„Bardzo dużym wyzwaniem dla nauk leśnych – kontynuował profesor – są działania na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa. (...) Jeżeli mamy drzewostany, które zbyt długo są przetrzymywane, rośnie zagrożenie związane z ich rozpadem. Jeżeli są to drzewostany, powiedzmy, naturalne albo których skład gatunkowy jest dostosowany do siedliska, to być może problemy będą mniejsze. Natomiast w przypadku litych drzewostanów rosnących na niewłaściwych siedliskach musimy działać, i to działanie często polega na wyprzedzeniu tego, co się będzie działo. Trzeba zamienić stare drzewa na młode – to leśnicy potrafią robić – dzięki temu utrzymamy trwałość lasu, ale ta zamiana wymaga zrozumienia społeczeństwa. Z tym (wszyscy sobie zdajemy z tego sprawę) mamy bardzo duży problem. I to jest też duże wyzwanie również dla naukowców, żeby odpowiednio społeczeństwu to tłumaczyć”.

Sesję plenarną pierwszego dnia konferencji **prof. Marcin Pietrzykowski** zakończył serdecznymi podziękowaniami dla wszystkich zaangażowanych w przygotowanie wydarzenia i dla wszystkich jego uczestników. Po swobodnych dyskusjach naukowców podczas sesji posterowej zorganizowanej w holu Wydziału wszyscy udali się przed budynek, by uroczystie zasadzić pamiątkowe drzewo.

W sobotę 28 września na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Niepołomska” odbyło się sadzenie Lasu 70-lecia Wydziału Leśnego w Krakowie. Potem uczestnicy konferencji odwiedzili Leśny Zakład Doświadczalny w Krynicy-Zdroju, gdzie nazajutrz, 29 września mogli zobaczyć, jak na jego terenie prowadzi się przebudowę drzewostanów.

Z okazji konferencji wydano książki: *Z tradycją w nowoczesność dydaktyki i badań leśnych* – zbiór streszczeń posterów, które podczas konferencji prezentowane były w holu Wydziału Leśnego, *Teraźniejszość i przyszłość badań naukowych na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie* – podsumowanie trendów panujących w pracach badawczych naukowców WL oraz *Sylwetki Profesorów Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie* – książka powstała z inicjatywy dziekana WL, **prof. Marcina Pietrzykowskiego**.

Opracowanie: mgr inż. Jacek Okarmus

Wręczenie nominacji władzom Uniwersytetu Rolniczego

Kraków, 1 października 2019 r.

W związku z wejściem w życie nowych zapisów Statutu Uczelni oraz Regulaminu Organizacyjnego Uczelni 1 października **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** uroczyście wręczył nominacje prorektorom na kadencję do 31 sierpnia 2020 r. oraz dziekanom, prodziekanom, nowo powołanym koordynatorom dyscyplin oraz kanclerzowi i kwestorowi UR na kadencję do 31 sierpnia 2021 r. Nominacje otrzymali:

PROREKTORZY

- **prof. dr hab. inż. Florian Gambuś** – prorektor ds nauki i współpracy z zagranicą
- **prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski** – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni
- **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR** – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich

DZIEKANI

- **prof. dr hab. inż. Andrzej Lepiarczyk** – Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
- **prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski** – Wydział Leśny
- **prof. dr hab. inż. Czesław Klocek** – Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt
- **prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński** – Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
- **prof. dr hab. inż. Stanisław Mazur** – Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa
- **prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska** – Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki
- **dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz, prof. UR** – Wydział Technologii Żywności

PRODZIEKANI

WYDZIAŁ ROLNICZO-EKONOMICZNY

- **dr hab. inż. Andrzej Krasnodębski, prof. UR** – prodziekan ds. kierunków: ekonomia i zarządzanie
- **prof. dr hab. inż. Bogdan Kulig** – prodziekan ds. kierunków: rolnictwo, ochrona środowiska, biogospodarka, jakość i bezpieczeństwo środowiska

WYDZIAŁ LEŚNY

- **dr hab. inż. Maciej Pach, prof. UR** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich

WYDZIAŁ HODOWLI I BIOLOGII ZWIERZĄT

- **prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich

WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GEODEZJI

- **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. UR** – prodziekan ds. kierunków: inżynieria środowiska, inżynieria i gospodarka wodna oraz architektura krajobrazu
- **dr hab. inż. Andrzej Kwinta, prof. UR** – prodziekan ds. kierunków: geodezja i kartografia oraz gospodarka przestrzenna

WYDZIAŁ BIOTECHNOLOGII I OGRONICTWA

- **dr hab. inż. Iwona Domagała-Świątkiewicz, prof. UR** – prodziekan ds. studenckich i dydaktycznych

WYDZIAŁ INŻYNIERII PRODUKCJI I ENERGETYKI

- **dr hab. inż. Urszula Malaga-Toboła, prof. UR** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich

WYDZIAŁ TECHNOLOGII ŻYWNOCI

- **dr hab. Aleksandra Duda-Chodak, prof. UR** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich

- **prof. dr hab. inż. Jacek Domagała** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich

KOORDYNATORZY DYSCYPLIN

- **prof. dr hab. inż. Agnieszka Płażek** – nauki biologiczne
- **prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz** – rolnictwo i ogrodnictwo
- **dr hab. inż. Marcin Łukasiewicz, prof. UR** – technologia żywności i żywienia
- **prof. dr hab. inż. Jarosław Socha** – nauki leśne
- **dr hab. inż. Leszek Książek, prof. UR** – inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka
- **dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR** – inżynieria lądowa i transport
- **prof. dr hab. Marek Ptak** – matematyka
- **dr hab. inż. Piotr Micek, prof. UR** – zootechnika i rybactwo
- **prof. dr hab. inż. Tadeusz Juliszewski** – inżynieria mechaniczna
- **dr hab. inż. Tomasz Wojewodzik, prof. UR** – ekonomia i finanse
- **dr hab. Wioletta Knapik, prof. UR** – nauki o zarządzaniu i jakości
- **dr hab. n. wet. Zbigniew Arent, prof. UR** – weterynaria

KANCLERZ I KWESTOR

- **mgr Tomasz Szanser** – kanclerz
- **mgr Maciej Oleksiak** – kwestor

Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego w Szkole Doktorskiej UR

Kraków, 11 października 2019 r.

Sala Senacka UR: inauguracja roku akademickiego 2019/2020 w Szkole Doktorskiej

11 października 2019 r. w Sali Senackiej UR odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2019/2020 w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. W uroczystości – podniosłej i historycznej, bowiem ta nowo utworzona jednostka Uczelni rozpoczyna swą działalność – udział wzięli: **prof. Włodzimierz Sady** – rektor UR, **prof. Florian Gambus** – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, **prof. Krzysztof Ostrowski** – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni, **dr hab. Sylwester Tabor**, **prof. UR** – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich, a tak-

że koordynatorzy dyscyplin współtworzących Szkołę Doktorską, opiekunowie naukowi przyszłych doktorów i, oczywiście, sami doktoranci.

Uroczystość poprowadził **prof. Zygmunt M. Kowalski** – dyrektor Szkoły Doktorskiej UR, który po przywitaniu władz rektorskich, zaproszonych gości i przyszłych doktorantów przedstawił organizację pracy Szkoły i podstawy prawne jej funkcjonowania. Zaznaczył, że Szkoła Doktorska UR docelowo kształcić będzie doktorantów w ramach ośmiu dyscyplin. W tym roku zajęcia rozpoczyna dwanaścioro doktorantów, kształcących się

w sześciu dyscyplinach, bo dwie dyscypliny nie wzięły udziału w konkursie projektów badawczych. Prof. Kowalski podkreślił, że nowo przyjmowani doktoranci są laureatami uczelnianego konkursu na projekt badawczy, co dowodzi, że są to najlepsi z najlepszych.

W swoim przemówieniu JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady życzył młodym naukowcom sukcesów na każdym polu, a przede wszystkim dalszej ciekawości świata, naukowego uporu i pokory, gdyż te właśnie cechy charakteryzują naukowca. Gratulował wyboru drogi życiowej, która choć nie zawsze

łatwa, może dać wiele satysfakcji i być sposobem na spełnianie marzeń. Rektor podkreślił, że dzisiejsza uroczystość, a zwłaszcza ślubowanie, które złożą doktoranci, odbywa się w Sali Senackiej, i świadkami tego aktu są nie tylko obecni przedstawiciele Uczelni, ale także wszyscy poprzedni rektorzy spoglądający z portretów.

W świetle postanowień Statutu Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie rozpoczęcie kształcenia i nabycie praw doktoranta następuje z chwilą złożenia ślubowania. I właśnie akt ślubowania był główną częścią uroczystości. Poprowadził ją **prof. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą**. Po wypowiedzeniu roty ślubowania kandydaci stali się pełnoprawnymi doktorantami Szkoły Doktorskiej. Rektor wręczył doktorantom poświadczenia przyjęcia do Szkoły Doktorskiej oraz pióra, które będą im symbolicznie towa-

rzyszyć w trakcie czteroletniego procesu kształcenia.

Do życzeń dołączył się również **dr hab. Sylwester Tabor, prof. UR – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich**, który ponadto zachęcił doktorantów do włączenia się w pracę w Samorządzie Doktorantów.

Prof. Zygmunt M. Kowalski, zamykając uroczystą inaugurację, dołączył się do gratulacji i życzeń. Uroczystość zakończyła się wspólnym zdjęciem doktorantek i doktorantów, Kolegium Rektorskiego i kierownictwa Szkoły Doktorskiej.

Doktorantami Szkoły Doktorskiej UR w roku akademickim 2019/2020 zostali:

- **Fabian Przepióra** – dyscyplina nauki leśne
- **Hoang Duong Xo Viet** – dyscyplina: nauki leśne;
- **Dawid Krupa** – dyscyplina: nauki leśne;
- **Samanta Świerk** – dyscyplina: zootechnika i rybactwo;

- **Małgorzata Michalik** – dyscyplina: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka;

- **Tomasz Solarski** – dyscyplina: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka;

- **Małgorzata Frosik** – dyscyplina: inżynieria lądowa i transport;

- **Kamil Bojdo** – dyscyplina: inżynieria mechaniczna;

- **Aneta Kopeć** – dyscyplina: inżynieria mechaniczna;

- **Katarzyna Fulara** – dyscyplina: technologia żywności i żywienia;

- **Magdalena Janik** – dyscyplina: technologia żywności i żywienia;

- **Marta Kotuła** – dyscyplina: technologia żywności i żywienia.

Gratulujemy!

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Zygmunt M. Kowalski

Dyrektor Szkoły Doktorskiej

Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Pamiątkowe zdjęcie studentów i kierownictwa Szkoły Doktorskiej z Kolegium Rektorskim UR

Prof. dr hab. inż. Jan Radoń

Nominacje profesorskie: prof. dr hab. inż. Jan Radoń

**Katedra Budownictwa Wiejskiego
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji**

Jan Radoń jest absolwentem Wydziału Budownictwa Lądowego (obecnie Inżynierii Lądowej) Politechniki Krakowskiej im. T. Kościuszki (rocznik 1982). Za pracę magisterską *Obliczanie naprężeń termicznych w żelbetowych mostach skrzynkowych* otrzymał nagrodę I stopnia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Po studiach podjął pracę w Katedrze Budownictwa Rolniczego Akademii Rolniczej w Krakowie. W 1987 r., na podstawie rozprawy doktorskiej *Niestacjonarne przepływy ciepła w gruncie pod posadzką budynku inwentarskiego*, uzyskał stopień doktora nauk rolniczych. W 2005 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska, nadany uchwałą Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie; specjalność: kształtowanie mikroklimatu budynków rolniczych. Tytuł rozprawy: *Model obliczeniowy i analiza dynamicznego kształtowania się mikroklimatu budynków rolniczych na przykładzie brojlerni*. Postanowieniem Prezydenta RP z dnia 25 czerwca 2019 r. otrzymał tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Jego podstawowe zainteresowania naukowe obejmują tematykę wpływu klimatu zewnętrznego na zjawiska ciepło-wilgotnościowe w elementach budynku oraz kształtowanie mikroklimatu budynków mieszkalnych i rolniczych, jak i rozwój metod obliczeniowych do ich symulacji. Zajmuje się także badaniami nad budynkami niskoenergetycznymi, a także wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

W badaniach nad zużyciem energii w budynkach inwentarskich opracował, jako współautor, koncepcję nowatorskiego sposobu odzysku ciepła wentylacyjnego. Badania eksperymentalne przeprowadzono w ramach grantu KBN pt. „Nowy typ rekuperatora do odzysku ciepła i optymalizacji mikroklimatu w pomieszczeniach dla drobiu”. Przedmiotowy rekuperator został opatentowany w 2006 r. i wdrożony na fermie w Trzcianie w gminie Ujazd.

W wyniku nawiązania współpracy z firmą Multicomfort rozpoczął wieloletnie badania dotyczące budynków niskoenergetycznych i pasywnych pod kątem ich wpływu na ochronę i kształtowanie

środowiska. Opracował ramowy plan badań z uzasadnieniem w projekcie: „Dom pasywny dla każdego – rozwój budownictwa ekologicznego poprzez wsparcie badań i wdrożenia ich wyników w przedsiębiorstwie Domy Silesia sp. z o.o.” Projekt ten uzyskał znaczne dofinansowanie ze środków europejskich w ramach programu operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – badanie i rozwój nowoczesnych technologii. W ramach projektu zbudowano eksperymentalnie dom jednorodzinny spełniający wymogi budynku pasywnego. Wieloletnie pomiary zjawisk ciepło-wilgotnościowych i struktury zużycia energii zaowocowały kilkoma znaczącymi publikacjami w czasopiśmie „Energy & Buildings” z kilkudziesięcioma cytowaniami.

W latach 2009–2014 brał udział w projekcie badawczym o nazwie „CLIMATE FOR CULTURE – Damage risk assessment, macroeconomic impact and mitigation strategies for sustainable preservation of cultural heritage in the times of climate change”, zrealizowanym w ramach 7. Programu Badawczego UE przez 27 partnerów z 21 państw europejskich oraz Egiptu. Celem projektu było

zbadał wpływ zmian klimatu (do roku 2100) na kształtowanie się mikroklimatu budynków historycznych oraz identyfikacja zagrożeń mechanicznych i biologicznych dla zbiorów muzealnych. Prognozy zmian klimatu były opracowywane w Instytucie Maxa Plancka w Hamburgu.

Ważnym elementem jego rozwoju naukowego był 10-miesięczny staż naukowy, odbyty na przełomie lat 1989 i 1990 w Instytucie Fraunhofera Fizyki Budowli w Stuttgarcie i Holzkirchen (Fraunhofer-Institut für Bauphysik) w Niemczech, gdzie podjął współpracę z naukowcami zagranicznymi, którą do dziś kontynuuje. Przykładem jest zrealizowanie w latach 1996–2000 pod jego kierownictwem wspólnego projektu badawczego *Pasywne i aktywne pozyskiwanie ciepła poprzez hybrydowe ściany zewnętrzne budynków inwentarskich z przezroczystą izolacją cieplną (Passive und aktive Wärmenutzung mit HTWD -Außenwänden von Ställen zur Tierhaltung in der Landwirtschaft)*, finansowanego przez Niemieckie Towarzystwo Naukowe (DFG – Deutsche Forschungsgemeinschaft). Projekt badawczy obejmował badania w warunkach rzeczywistego klimatu ściany pokrytej przezroczystą izolacją termiczną do pasywnego pozyskiwania energii promieniowania słonecznego oraz ściany hybrydowej do ogrzewania ciepłej wody użytkowej i w razie potrzeby chłodzenia (ochrony pomieszczeń przed przegrzewaniem).

Współpraca z Instytutem Fraunhofera zaowocowała podpisaniem w 1998 r. umowy o współpracy z Uniwersytetem Rolniczym. W jej ramach organizowano w Krakowie wspólną cykliczną międzynarodową konferencję naukową „The current problems of building-physics in rural building”. We wszystkich konferencjach był sekretarzem naukowym. Należy podkreślić, że umowę o współpracy przedłużono obecnie do roku 2025.

Za Jego bardzo ważne osiągnięcie naukowe uważa się rozwój metod obliczeniowych oraz oprogramowania WUFI® Plus. Pod koniec lat 90. rozpoczął prace nad koncepcją oprogramowania, a następnie stworzył aplikację komputerową, którą później nazwano WUFI (Wärme und Feuchte Instationär). Wersję polską programu opracował wspólnie z naukowcami Katedry Fizyki Budowli i Materiałów Budowlanych Politechniki Łódzkiej jako główny wykonawca w pozyskanym do tego celu grantie KBN. Obecnie w Polsce zarejestrowanych jest ponad 290 użytkowników programu WUFI. W trakcie prac nad programem odbył dwie naukowe wizyty robocze w Oak Ridge National Laboratory (USA) w celu nawiązania współpracy z tą instytucją. W efekcie wytworzono specjalną wersję oprogramowania o nazwie WUFI® ORNL przeznaczoną na rynek północno-amerykański. Program WUFI® PLUS służy do obliczeń, niestacjonarnego sprzężonego przepływu ciepła i wilgoci przez płaskie wielowarstwowe przegrody budowlane oraz symulacji ciepłotwilgotnościowych całych budynków w ujęciu niestacjonarnym. Prof. Jan Radoń jest stałym członkiem międzynarodowego zespołu badawczego rozwijającego to oprogramowanie w Instytucie Fraunhofera Fizyki Budowli w Stuttgarcie i Holzkirchen. Główna działalność obejmuje opracowywanie algorytmów obliczeniowych kształtowania mikroklimatu wynikającego z uwarunkowań środowiskowych oraz zużycia energii do ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji, jak również szacowania zagrożenia biologicznego (więcej informacji: <https://wufi.de/en/>).

Łączny dorobek naukowy składa się z ponad 130 publikacji. Liczba punktów, wg wykazu czasopism MNiSW zgodnie z rokiem wydania, wynosi ponad 900, *impact factor* ponad 15, indeks Hirscha 4 (WoS). Łączna liczba cytowań

w Web of Science wynosi 53, a wg platformy SCOPUS 64. Według bazy Google Scholar cytowania wynoszą 282, h-indeks 9, a i10-indeks odpowiednio 6. Współautorami ponad 40% publikacji są naukowcy zagraniczni, głównie niemieccy.

Jest recenzentem naukowym w czasopismach: „Technical Transactions”, „Acta Scientiarum Polonorum”, „Inżynieria Rolnicza” oraz czasopismach posiadających *impact factor*: „Polish Journal of Environmental Studies”, „Journal of Civil Engineering and Management” i „Energy & Buildings”. Redakcja ostatniego z wymienionych czasopism (obecny *impact factor* 4,067) przyznała mu Certificate of Outstanding Contribution in Reviewing (2017). Był i jest członkiem Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej ENERGODOM organizowanej przez Politechnikę Krakowską oraz IV Konferencji Naukowo-Technicznej „Ochrona budowni przed wilgocią i wodą naporową” organizowanej przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski.

Był promotorem czterech zakończonych przewodów doktorskich oraz recenzentem rozprawy habilitacyjnej i doktoratu naukowego, a także recenzentem czterech rozpraw doktorskich. Obecnie jest promotorem jednego otwartego przewodu doktorskiego. Jest autorem dwóch przyznanych patentów oraz dwóch zgłoszeń patentowych.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Jest nauczycielem akademickim z ponadtrzydziestopięcioletnim doświadczeniem. Opracował autorskie programy nauczania oraz prowadzi wykłady na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie z przedmiotów: termodynamika techniczna, ogrzewnictwo, wentylacja i klimatyzacja, odnawialne źródła energii na obszarach wiejskich, fizyka budowni – działy wybrane. Zajęcia z termodyna-

miki oraz odnawialnych źródeł energii prowadzi także w języku angielskim dla studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus. Ponadto prowadzi wykłady z modelowania komputerowego zjawisk ciepłno-wilgotnościowych w budynkach na studiach podyplomowych audytu i certyfikacji energetycznej na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej oraz na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki Uniwersytetu Rolniczego.

Na podstawie wieloletnich wykładów z przedmiotu termodynamika techniczna wraz z byłą swoją doktorantką, dr inż. Agnieszką Sadłowską-Sałęgą, opracował podręcznik *Podstawy termodynamiki*. Z uwagi na przeznaczenie podręcznika dla studentów kierunku inżynieria środowiska szczególną uwagę poświęcono właściwościom i przemianom powietrza wilgotnego. Teorię poparto licznymi przykładami obliczeniowymi, w których uwzględniono najczęściej spotykane w praktyce inżynierskiej procesy i urządzenia.

ODZNACZENIA I NAGRODY

Był wielokrotnie wyróżniany nagrodami Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie naukowej. Na konferencji 9th Nordic Symposium on Building Physics w Tampere (Finlandia) odebrał nagrodę The Moisture Safety Prize 2011, przyznaną przez Moisture Research Centre Uniwersytetu Lund dla zespołu, który stworzył i rozwija oprogramowanie WUFI. Ponadto został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Złotym Medalem za Długoletnią Służbę.

POZOSTAŁE ZAINTERESOWANIA

Lotnictwo, w młodości uprawiał szymbownictwo. Interesuje się także podróżami i językami obcymi.

Wspomnienie o zmarłym: prof. Zbigniew Staliński (1923–2019)

Prof. dr hab. Zbigniew Staliński – profesor doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie genetyki i metod hodowli zwierząt

Prof. dr hab. Zbigniew Staliński urodził się 1 marca 1923 r. w Oszmianie w województwie wileńskim. Jego młodość przypadła na dramatyczne lata II wojny światowej, szczególnie groźne dla mieszkańców ówczesnej wileńszczyzny. Zmuszony okolicznościami wojennymi, podczas okupacji radzieckiej rozpoczął pracę zawodową najpierw jako pracownik fizyczny, a później laborant w gorzelnicy. W latach 1942–44, po nastaniu okupacji niemieckiej, był brygadzystą, a następnie zarządcą majątku Bieni-

ca. W latach 1943–44 należał do Armii Krajowej, biorąc udział w walkach o oswobodzenie Wilna (akcja „Ostra Brama”). Po wyparciu Niemców podczas internowania przez władze radzieckie w obozie w Kałudze i w okolicach Jegorjewskaja pracował przy wyrębie lasu. Do kraju wrócił dopiero w styczniu 1946 r. Był członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej (od 1989 r.), a w 2001 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej mianował prof. Zbigniewa Stalińskiego na podporucznika Wojska Polskiego.

Powojenne losy rzuciły prof. Zbigniewa Stalińskiego do Wrocławia, gdzie w latach 1948–1952 studiował na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, uzyskując tytuł inżyniera rolnika, po czym przeniósł się do Krakowa na Wydział Rolniczy Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w 1953 r. uzyskał tytuł zawodowy magistra nauk zootechnicznych. Stopień doktora nauk rolno-leśnych nadała mu w 1959 r. Rada Wydziału Zootechnicznego Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie na podstawie rozprawy pt. *Kształtowanie się wielkości ciała potomstwa w zależności od wielkości ciała matki u królików*, której promotorem był prof. Zbigniew Kamiński. Stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie ogólnej hodowli zwierząt uzyskał w 1964 r. na Wydziale Hodowli Zwierząt Wyższej Szkoły Rol-

nicznej w Poznaniu. W 1971 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1979 r. profesora zwyczajnego.

Całe życie zawodowe profesora Zbigniewa Stalińskiego związane było z Krakowem, gdzie po ukończeniu studiów, we wrześniu 1953 r. został zatrudniony w nowo utworzonej Wyższej Szkole Rolniczej; pracował w niej najpierw (krótko) w Katedrze Żywienia Zwierząt, a później, nieprzerwanie aż do emerytury, w Katedrze Ogólnej Hodowli Zwierząt (od 1970 r. Katedra Genetyki i Metod Doskonalenia Zwierząt), zajmując kolejne stanowiska od asystenta do profesora zwyczajnego. Przez prawie 30 lat (1965–1993) był kierownikiem Katedry Genetyki i Metod Doskonalenia Zwierząt, promując w tym czasie 16 doktorów, z których wielu uzyskało kolejne stopnie oraz tytuły naukowe. Sprawował też opiekę nad 59 pracami magisterskimi. Był prodziekanem (1969–1970) i dziekanem (1970–1977) Wydziału Zootechnicznego. 1 października 1993 r. przeszedł na emeryturę.

Swoją rozległą wiedzę i bogate doświadczenie z powodzeniem wykorzystywał, wytrwale uczestnicząc w licznych komisjach rektorskich i senackich, często też nimi kierując. Przyczynił się tym między innymi do opracowania w latach 90. ubiegłego wieku statutu Uczelni, przywracającego samorządność akademicką. Nie mniej znacząca była naukowa i propagatorska działalność prof. Stalińskiego na niwie ogólnopolskiej, czego przejawem było członkostwo, a później przewodniczenie Komitetowi Nauk Zootechnicznych PAN, co Prezydium PAN uczciło zaszczytnym tytułem Honorowego Przewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN. Godna uznania była też działalność prof. Stalińskiego w Polskim Towarzystwie Zootechnicznym jako prezesa Koła Krakowskiego oraz członka, a później wiceprezesa Zarządu Głównego PTZ. W uznaniu zasług PTZ nadało

mu tytuł Członka Honorowego. Prof. Z. Staliński był założycielem Polskiego Towarzystwa Genetycznego. Jego autorytet naukowy sprawił, że wielokrotnie był powoływany w skład rad naukowych Instytutu Zootechniki w Krakowie oraz Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu. Aktywnie też uczestniczył w licznych gremiach doradczych i konsultacyjnych powoływanych przez organy rządowe i samorządowe oraz instytucje hodowlane, służąc polskiemu rolnictwu swoją rozległą wiedzą i doświadczeniem.

Zainteresowania naukowe Profesora Stalińskiego obejmowały zagadnienia genetyki oraz metod hodowli zwierząt, szczególnie w zakresie wdrażania nowych metod ich oceny, selekcji i doskonalenia. Jego dorobek naukowy dotyczący szerokiego spektrum zagadnień hodowlanych oprócz znaczenia aplikacyjnego miał też inspirujący wpływ na wielu badaczy.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że już w latach 60. ubiegłego wieku kierowana przez niego katedra była inicjatorką przeniesienia na polski grunt zachodnich nowatorskich metod genetyki populacji, przyczyniając się wydatnie nie tylko do rozwoju hodowli zwierząt, ale także do unowocześnienia programów kształcenia studentów.

W swojej długoletniej działalności dydaktycznej prof. Staliński prowadził zajęcia z ogólnej hodowli zwierząt, genetyki i metod hodowli zwierząt oraz propedeutyki zootechnicznej, tworząc autorskie oryginalne programy tych przedmiotów.

Był on nie tylko błyskotliwym wykładownicą akademickim, klarownie i z polotem objaśniającym zawilgości metod hodowli, ale także wymagającym intelektualnie rozmówcą, a przy tym człowiekiem ujmującym, życzliwym i wyrozumiałym.

Profesor Staliński jawi się jako postać znacząca, która wywarła swoje i nie-

zatarte piętno na wszystkich mających okazję i szczęście współpracować i dyskutować z nim.

Swoją wiedzę zawodową systematycznie pogłębiał poprzez liczne staże i współpracę naukową z renomowanymi zagranicznymi ośrodkami badawczymi Wielkiej Brytanii, Norwegii, Hiszpanii, Niemiec, Czechosłowacji, Węgier, Bułgarii i Jugosławii.

Profesor Zbigniew Staliński jako miłośnik i wytrawny znawca dziejów nauk rolniczych był autorem, względnie współautorem, licznych i znaczących opracowań z tego zakresu, a do tego był pomysłodawcą i długoletnim redaktorem naczelnym „Biuletynu Informacyjnego Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie”.

Zasługi Profesora Zbigniewa Stalińskiego znalazły uznanie w postaci licznych odznaczeń i wyróżnień państwowych, resortowych i uczelnianych, jakimi został uhonorowany. Szczególnie cenił sobie odznaczenie Krzyżem Armii Krajowej (1995) oraz Krzyżem Partyzanckim (1995).

Po przejściu na emeryturę przez ponad 25 lat utrzymywał serdeczny kontakt z Katedrą, życzliwie interesując się jej sukcesami i problemami, będąc wraz z żoną Joanną Honorowym Uczestnikiem spotkań towarzyskich „katedralnej rodziny”.

Ostatnie miesiące życia Pana Profesora naznaczone były ciężką chorobą, którą dzielnie znosił bez skarg i utyskiwań, zachowując spokój, otoczony serdeczną opieką synów Piotra i Jurka, którzy z heroicznym oddaniem towarzyszyli Mu do końca.

Zmarł 15 lipca 2019 r., a pochowany został obok Żony Joanny na cmentarzu Rakowickim 19 lipca 2019 r.

Pozostanie na zawsze w naszej wdzięcznej pamięci.

Prof. dr hab. inż. Józef Bieniek

Wspomnienie o zmarłym: prof. Zbigniew Bonczar (1951–2019)

Dr hab. inż. Zbigniew Bonczar, prof. UR

Dr hab. Zbigniew Bonczar, prof. UR (1951–2019), długoletni pracownik Instytutu Zoologii Stosowanej – Katedry Zoologii i Ekologii – Zakładu Zoologii Środowiskowej na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Był wybitnym naukowcem i zarazem praktykiem, wyjątkowym nauczycielem akademickim, mentorem studentów i myśliwych, niezrównanym przyrodnikiem, ornitologiem, znawcą ekologii zwierząt dziko żyjących i łownych. Jego główne zainteresowania naukowo-badawcze koncentrowały się wokół metod ratowania zagrożonych gatunków ptaków, takich jak sokół wędrowny i jarząbek. Przez wiele lat prowadził próby ich hodowli zamkniętej oraz reintrodukcji do środowiska

przyrodniczego. Wielkim sukcesem zespołu, w którym działał, było przywrócenie do środowiska sokoła wędrownego po prawie całkowitym wyginięciu gatunku w przyrodzie. Przez długie lata w Stacji Doświadczalnej Katedry w Krakowie-Mydlnikach prowadził również Ośrodek Rehabilitacji Ptaków Drapieżnych i Sów, w którym ratował ptaki po wypadkach, słabe lub chore.

Był zasłużonym działaczem Polskiego Związku Łowieckiego, odznaczonym najwyższym odznaczeniem PZŁ – „Złotem”, medalami: Zasłużony dla Łowiectwa Krakowskiego i Tarnowskiego oraz odznaczeniami sokolniczymi: Srebrnym i Złotym Karnalem. Jako myśliwy, wybitny znawca i propagator tradycji łowieckich, był szczególnie zasłużonym dla rozwoju i kultywowania

tradycji sokolnictwa w Polsce. Działał jako członek Gniazda Sokolników PZŁ oraz opiekun i wychowawca wielu sokolników.

Był człowiekiem w pełni zaangażowanym we wszystko, co robił. Jego pasją od najmłodszych lat było poznanie przyrody. Oddawał się temu całkowicie, potrafiąc zaangażować w tę problematykę nie tylko studentów, ale także wielu ludzi spoza uczelni, ze środowiska. Miał szczególną zdolność interesującego, żywego przekazu własnej wiedzy różnymi sposobami – poprzez publikacje, artykuły prasowe, wywiady radiowe i telewizyjne, niezliczone wykłady i pogadanki. Był człowiekiem niepowtarzalnym, a przy tym skromnym, nadzwyczaj życzliwym i szlachetnym; był wyjątkowym Kolegą i Przyjacielem.

Bardzo trudno nam uwierzyć, że nie zobaczymy już Profesora wśród nas, w Katedrze. Czekaliśmy z nadzieją na Jego powrót do zdrowia i pełni sił. Brakowało nam spotkań z Nim – zawsze inspirujących. Będzie brakowało Jego pasji przyrodnika, którą się z nami dzielił, Jego poczucia humoru, dobrego słowa. Odszedł od nas człowiek szlachetny, mądry, dobry, ciepły, nasz autorytet, a zarazem Ktoś tak bliski. Takim pozostanie na zawsze w naszej pamięci. Żegnaj, nasz Profesorze.

*Koleżanki i koledzy
z Katedry Zoologii i Dobrostanu Zwierząt
Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie*

Dr hab. inż. Ewa Kapkowska, prof. UR

Wspomnienie o zmarłych: dr hab. inż. Ewa Kapkowska, prof. UR (1944–2019)

Dr hab. inż. Ewa Kapkowska, profesor UR urodziła się 28 lipca 1944 r. we wsi Sokole Pole koło Częstochowy. Studiowała zootechnikę w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, a w roku 1967 rozpoczęła staż na Wydziale Zootechnicznym w Zakładzie Hodowli Drobiu. Od 1968 r. pracowała w tym zakładzie na stanowisku naukowo-technicznym, a w roku 1971 została starszym asystentem naukowo-dydaktycznym. Odtąd Zespół Hodowli Drobiu przez prawie 50 lat był miejscem pracy Pani Profesor, chociaż jednostka zmieniała wielokrotnie przynależność organizacyjną. W październiku 1977 r. uzyskała etat adiunkta, a w 2004 r. objęła stanowisko profesora nadzwyczajnego. Pełniła liczne funkcje na macierzystym wydziale – kierowała Zakładem Hodowli Drobiu, a następnie Katedrą Hodowli Drobego Inwentarza. W 1980 r. obroniła pracę doktorską wykonaną pod kierunkiem pani prof. dr Heleny Bączkowskiej, a w 1995 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki – hodowli drobiu. Odbyła kilka zagranicznych staży naukowych.

Dr hab. Ewa Kapkowska była postacią znaczącą, która wywarła duży wpływ na działalność naukową i dydaktyczną wielu osób. Jest autorką licznych opracowań naukowych i popularnonaukowych oraz

skryptów – łącznie ponad 170 pozycji. Wykonała także ponad 250 różnego rodzaju recenzji. Była promotorem dwu prac doktorskich. Przez 35 lat prowadziła wykłady z hodowli drobiu, a prace dyplomowe pod Jej kierunkiem wykonało ponad 50 studentów.

Do głównych kierunków badawczych Pani Profesor należy zaliczyć: opracowywanie programów żywienia i prowadzenia stad reprodukcyjnych kur mięsnych (programy te miały na celu ograniczanie liczby wielokrotnych owulacji oraz uwzględniały dobrostan i behavior, analizę rytmu nieśności ptaków domowych i długość okresu znoszenia zapłodnionych jaj) oraz pracę nad zachowaniem zmienności genetycznej w stadzie gęsi zatorskich. Szczególnie godnym podkreślenia jest Jej twórczy wkład i niestrudzona aktywność w działaniach dotyczących ochrony zasobów genetycznych drobiu. Pani Profesor przez wiele lat opiekowała się fermami zarodowymi i reprodukcyjnymi kur w Rząsce i w Krakowie-Bielanach oraz rodem gęsi zatorskich. Do niewątpliwych sukcesów należą: otwarcie w 1997 r. nowego gęśnika oraz powstanie Pawilonu Wystawowego Kur Nieśnych w Rząsce.

Jej rozległa wiedza i działalność nie ograniczała się wyłącznie do Uczelni, ale wykraczała daleko poza nią. Była członkiem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, członkiem zarządu, sekretarzem i skar-

nikiem Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej oraz członkiem Grupy Roboczej ds. Ochrony Zasobów Genetycznych Drobiu powołanej przez Dyrektora Instytutu Zootechniki-PIB. Chętnie upowszechniała wiedzę podczas licznych sympozjów i konferencji naukowych. Wspierała lokalne inicjatywy mające na celu aktywizację ludności i popularyzację chowu drobiu. Brała udział w wielu wystawach i pokazach drobiu.

Dr hab. Ewa Kapkowska zmarła 6 października 2019 r. Pochowana została na cmentarzu parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Krakowie-Bielanach. Odejście Pani Profesor jest ogromną stratą dla polskiej nauki i naszej społeczności. Pani Profesor była osobą niezwykle skromną, bardzo ciepłą i empatyczną, niosącą pomoc wielu potrzebującym. Zawsze dbała o miłą atmosferę spotkań. Kochała Kraków, pieszą turystykę górską, piękno świata oraz wymagającą literaturę. Wraz z Jej śmiercią straciliśmy człowieka o wyjątkowej charyzmie, hodowcę drobiu i wychowawcę młodzieży, popularyzatora wiedzy zootechnicznej, wzór uczciwości, koleżankę i przyjaciela.

*dr Krzysztof Andres
Katedra Rozrodu, Anatomii
i Genomiki Zwierząt
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt*

Informacja z przebiegu obrad Senatu UR

Posiedzenie w dniu 26 września 2019 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **dr Barbara Ogaza** – emerytowany pracownik Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, **prof. dr hab. Zbigniew Staliński** – emerytowany pracownik Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, **pani Janina Myszka** – emerytowany pracownik Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, **dr hab. inż. Zbigniew Bonczar**, **prof. UR** – emerytowany pracownik Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, **dr inż. Bronisław Brzozowski** – emerytowany pracownik Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, **prof. dr hab. Stanisław Pabis** – doktor honoris causa naszej Uczelni, emerytowany pracownik Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki, **prof. dr hab. Janusz Haman** – doktor honoris causa naszej Uczelni, emerytowany pracownik Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki.

Senat uczcił Ich pamięć chwilą ciszy.

Rektor powitał: nowego Przewodniczącego ZNP – **dr. hab. inż. Piotra Kacorzyka**, **prof. UR**; nowych członków Senatu: **Darię Okłę** – przewodniczącą Uczelnianej Rady Samorządu Studentów, **Dawida Szmyda** – przedstawiciela studentów Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, **Piotra Borczyńskiego** – przedstawiciela studentów Wydziału Leśnego, **Macieja Fryźlewicza** – przedstawiciela studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz **Urszulę Kagan** – przedstawiciela studentów Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa.

Rektor poinformował, że:

- Zarząd Województwa Małopolskiego wybrał na dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 projekt Uniwersytetu Rolniczego pn. Budowa Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności. Wartość projektu: 65 428 300,79 zł, kwota dofinansowania: 40 003 101,65 zł;
- Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie jest w gronie innowacyjnych liderów Małopolski, ponieważ aż 106 wynalazków z naszej Uczelni zgłoszonych zostało w latach 2012-2018 do Urzędu Patentowego RP;
- 18–19 września br. uczestniczył w VUA General Meeting 2019 na Uniwersytecie Medycyny Weterynaryjnej i Farmacji w Koszycach. Podczas spotkania **prof. Włodzimierz Sady** został wybrany na wiceprezydenta Visegrad University Association;
- nasz Uniwersytet został wyróżniony w konkursie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej „Promocja słowem”. Zadaniem było promowanie Uczelni i Polski jako atrakcyjnego miejsca do podjęcia studiów. Praca Biura Wymiany Międzynarodowej i Biura Promocji UR pt. *Tasty and healthy Krakow for tasty and healthy world* znalazła się wśród czterech najlepszych artykułów;
- w VI edycji Konkursu Polskich Win – organizowanym przez Jasielskie Stowarzyszenie Winiarzy Vinum Pro Cultura i Stowarzyszenie Sommelierów Polskich w Winnicy Dwie Granice – dwa wina białe z Winnicy Uniwersytetu Rolniczego wyróżnione zostały medalami: srebrnym – wino „Garlicki Lamus”, a brązowym – „Solar 2018”;
- grupa śpiewacza Studenckiego Zespołu Góralskiego „Skalni” w składzie: **Karolina Kula**, **Aleksandra Peregrym**, **Hela Lassak**, **Halina Skupień**, **Marta Kula** oraz **Ewa Piszczek** zajęła 1. miejsce w konkursie zorganizowanym w ramach Festiwalu Folkloru Polskiego „Sabałowe Bajania”. 1. miejsce w kategorii gawędziarzy zajął także członek „Skalnych” **Andrzej Szafarski**;
- członek Studenckiego Zespołu Góralskiego „Skalni” **Paweł Waras** zajął 2. miejsce w wyborach Harnasia Roku.

Senat określił:

- sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora;
- szczegółowy trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego;
- zasad ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz zwalniania z tej opłaty, a także sposób wyznaczania członków komisji habilitacyjnej.

Senat pozytywnie zaopiniował utworzenie jednostek ogólnouczelnianych pn.:

- Ośrodek Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej oraz przekształcenie jednostki ogólnouczelnianej Laboratorium Białek

Rekombinowanych poprzez jej włączenie do Ośrodka Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej;

- Centrum Administracyjnego Wsparcia Projektów;
- Zespołu Domów Studenckich.

Senat zatwierdził wzoru dyplomu ukończenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku *weterynaria* prowadzonych przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie i Uniwersytet Jagielloński.

Senat określił sposób potwierdzania efektów uczenia się od roku akademickiego 2019/2020.

Senat przyporządkował kierunki prowadzonych na Uczelni studiów do dyscyplin naukowych i wskazał procentowy udział dyscyplin, w których zgodnie z programem kształcenia uzyskiwane są efekty kształcenia.

Senat dostosował program kształcenia dla kursu z języka obcego realizowanego w ramach programów studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na Uczelni od roku akademickiego 2019/2020, umożliwiając uzyskanie kwalifikacji na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia.

Senat dostosował program studiów do wymagań określonych w ustawie na kierunku:

- *architektura krajobrazu*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *architektura krajobrazu*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biogospodarka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biogospodarka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biogospodarka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biogospodarka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *bioinżynieria zwierząt*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *bioinżynieria zwierząt*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *bioinżynieria zwierząt*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *bioinżynieria zwierząt*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biologia stosowana*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biologia stosowana*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biotechnologia*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *biotechnologia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *browarnictwo i stodownictwo*, studia I stopnia, profil praktyczny, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *dietetyka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *dietetyka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *dietetyka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *ekonomia*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *ekonomia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *ekonomia*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *ekonomia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *environmental and plant biotechnology*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *geodezja i kartografia*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *geodezja i kartografia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *geodezja i kartografia*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *geodezja i kartografia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *gospodarka przestrzenna*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *gospodarka przestrzenna*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *gospodarka przestrzenna*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *gospodarka przestrzenna*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne;

kiego 2019/2020;

- *technologia roślin leczniczych i prozdrowotnych*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *technologia roślin leczniczych i prozdrowotnych*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *technologia żywności i żywienie człowieka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *technologia żywności i żywienie człowieka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *technologia żywności i żywienie człowieka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *technologia żywności i żywienie człowieka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *transport i logistyka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *transport i logistyka*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie i inżynieria produkcji*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie i inżynieria produkcji*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie i inżynieria produkcji*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zarządzanie i inżynieria produkcji*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zootechnika*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zootechnika*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zootechnika*, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *zootechnika*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- *transport i logistyka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2020/2021;
- *transport i logistyka*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2020/2021.

Posiedzenie w dniu 25 października 2019 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarła **dr hab. inż. Ewa Kapkowska, prof. UR** – emerytowany pracownik Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt.

Senat uczcił Jej pamięć chwilą ciszy.

Rektor wręczył listy gratulacyjne:

- **prof. Janowi Radoniowi**, któremu Prezydent RP nadał tytuł profesora nauk rolniczych;
- **dr hab. Joannie Augustynowicz, prof. UR**, pod której kierownictwem praca pt. *Optymalizacja fitoremediacji ścieków przemysłowych zawierających chrom z wykorzystaniem rzęśli (Callitriche sp.) i organizmów współbitytujących* została nagrodzona Złotym Medalem podczas Międzynarodowej Warszawskiej Wystawy Wynalazków pod patronatem honorowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy;
- **dr inż. Marzenie Zajac**, pod której kierownictwem praca pt. *Wykorzystanie folii furcelleranowych do produkcji przetworów mięsnych* również została nagrodzona Złotym Medalem podczas Międzynarodowej Warszawskiej Wystawy Wynalazków;
- **dr inż. Marii Makuch**, pod której kierownictwem praca pt. *Innowacyjne rozwiązania do stabilizacji kul referencyjnych na po-*

wierzchni terenu oraz balustradach i poręczach została na wyżej wymienionej wystawie nagrodzona Srebrnym Medalem.

Wszystkie trzy nagrodzone medalami prace zaprezentowali na Wystawie Brokerzy Innowacji UR: **Wojciech Borówka** oraz **Wojciech Przywała** w ramach Programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie.

Rektor powitał nowych członków Senatu:

- **dr. hab. Andrzeja Bogdała, prof. UR**, z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji.
- **prof. Krzysztofa Surówkę** z Wydziału Technologii Żywności.
- **mgr inż. Monikę Pawińską** – przedstawiciela studentów Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki.

Rektor poinformował, że:

- w związku z wejściem w życie nowych zapisów Statutu Uczelni oraz Regulaminu Organizacyjnego w dniu 1 października uroczysto wręczył nominacje prorektorom, dziekanom, prodziekanom, nowo powołanym koordynatorom dyscyplin oraz kanclerzowi i kwestorowi UR;
- 6 października br. na Stadionie Śląskim pracownik Wydziału Leśnego **dr inż. Leszek Bujoczek** już po raz drugi z rzędu zwyciężył w Otwartych Mistrzostwach Polski Pracowników Naukowych w Maratonie;
- na gali boksu w Łomiankach student Wydziału Leśnego **Maksymilian Gibadło** pokonał jednogłośnie na punkty **Dawida Przybylskiego**.

Senat powołał:

- **prof. dr. hab. inż. Władysława Migdała** na przewodniczącego Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 2016–2020;
- **prof. dr. hab. inż. Krzysztofa Surówkę** na przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Analiz i Odwołań na kadencję 2016–2020;
- **dr. hab. inż. Zbigniewa Siejkę** na przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Inwestycji i Remontów na kadencję 2016–2020.

Senat powołał:

- **Pawła Galanta** w skład Senackiej Komisji ds. Budżetu i Gospodarki Majątkowej w miejsce **Tymoteusza Nowickiego**;
- **dr. hab. Macieja Pacha** w miejsce **dr. hab. inż. Krzysztofa Słowińskiego, prof. UR**; **dr. hab. inż. Andrzeja Kwintę, prof. UR**, w miejsce **dr. hab. inż. Jacka Pijanowskiego, prof. UR**; **panią Annę Bugałą** i **pana Rafała Malickiego** w miejsce **pani Joanny Baranowskiej** i **pani Anny Marek**; **panią Kingę Kowalik** w miejsce **pani Weroniki Penar** w Skład Senackiej Komisji ds. Nauczania.

Senat zmienił temat rozprawy doktorskiej **mgr inż. Anity Kukulskiej-Kozieł**.

Senat zatwierdził:

- Regulamin Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie;
- zmianę znaku graficznego PRK we wzorach dyplomów ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, wydawanych przez Uczelnię od 1 października 2019 r.

Senat zmienił:

- Uchwałę Senatu nr 65/2019 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie określenia warunków, trybu i terminu rekrutacji na jednolite studia magisterskie na kierunku *weterynaria* na profilu praktycznym, prowadzone na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2019/2020;
- Uchwałę nr 81/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie warunków, trybu i terminów rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie prowadzone w formie stacjonarnej w roku akademickim 2019/2020.

Senat przyporządkował studia jednolite magisterskie na kierunku *weterynaria* na profilu praktycznym do dyscypliny naukowej i określił udział procentowy.

Oryginały protokołów wraz z załącznikami znajdują się w Biurze Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

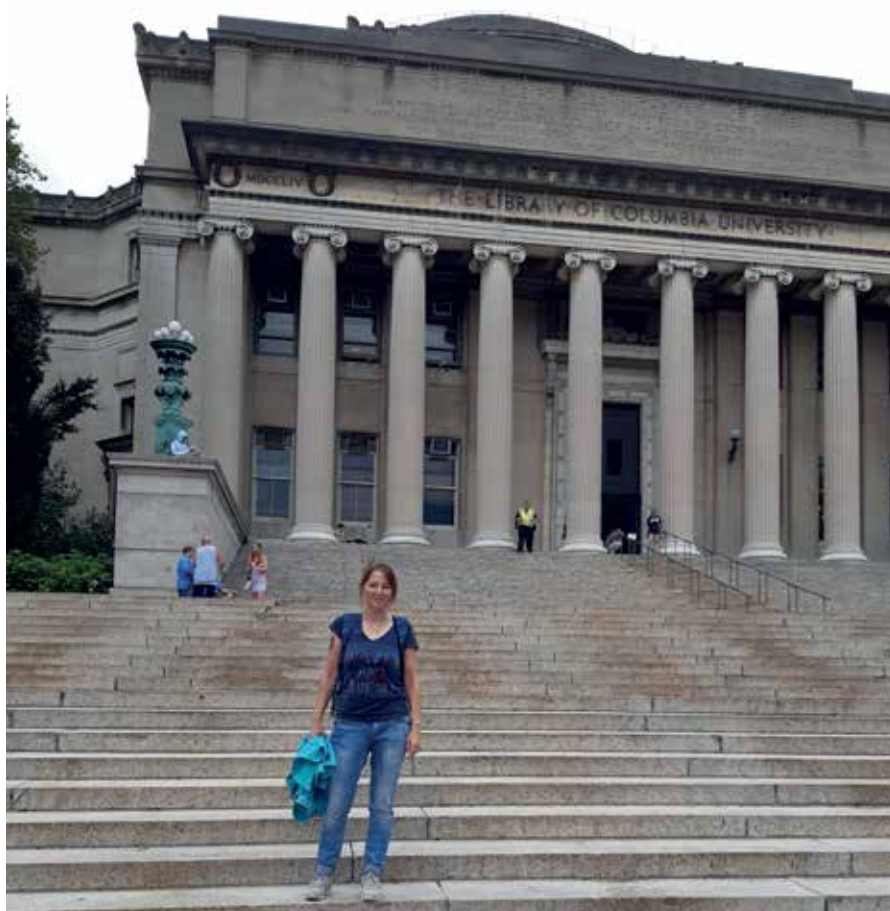

Badania osadów aluwialnych powstałych w wyniku procesów erozyjnych w holocenie – relacja ze stażu

Nowy Jork, czerwiec – wrzesień 2019 r.

Erozja, rozumiana jako zespół procesów powodujących złobienie i rozcinanie powierzchni Ziemi przez wodę, lodowce czy wiatr, połączone z usuwaniem powstających produktów niszczenia stanowi przedmiot zainteresowania wielu badaczy. Procesy wietrzenia fizycznego powodują kruszenie i dezintegrację skał, którym nierzadko towarzyszą zmiany składu chemicznego substancji mineralnych (wietrzenie chemiczne). Natężenie tych procesów jest silnie uzależnione m.in. od dostępności wody, która w przypadku niektórych skał jest bardzo dobrym „rozpuszczalnikiem”. Zwietrzałe odłamki skalne dostarczane są do koryt rzek i potoków górskich, gdzie następuje m.in. ich transport i obróbka mechaniczna, a rozdrabniany materiał mineralny w postaci osadów wprowadzany jest do systemu fluwialnego. Problematyka procesów erozyjnych zachodzących w leśnych zlewniach górskich, jak również związanych z nimi naturalnych i antropogenicznych przekształceń koryt rzecznych jest istotna z punktu widzenia poznawczego i praktyki inżynierskiej.

Osady mineralne, akumulowane w korytach rzek i potoków górskich w postaci rumowiska rzeczno (od głazów przez żwiry i piaski po frakcję ilastą) z powodu złożonej genezy powstawania charakteryzują się istotnym zróżnicowaniem właściwości fizycznych (odpor-

The Library of Columbia University, NY, USA (Biblioteka CU)

ność na ścieranie), chemicznych (stopień zwietrzenia) i mineralogicznych (petrografia). Zmienność ta występuje zarówno w osadach pobranych z koryt cieków zróżnicowanych morfologicznie, jak i w obrębie aluwiiów tej samej rzeki czy potoku górskiego.

Dzięki stypendium przyznanemu przez **JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady dr h.c.** z Własnego Funduszu Stypendialnego dla Pracowników Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Kra-

Przygotowanie próbek do badań laboratoryjnych (CU, LDEO, Rock Prep. Lab.)

kwiecie, jak również wsparciu Dziekana Wydziału Leśnego **prof. dr. hab. inż. Marcina Pietrzykowskiego**, jako *visiting associate research scientist* w okresie od czerwca do września 2019 r. zrealizo-

wałam staż naukowy na Columbia University w Nowym Jorku (www.shanghai-ranking.com).

Jednym z celów stażu było przeprowadzenie kompleksowych badań labo-

ratoryjnych próbek materiału skalnego z wykorzystaniem najnowocześniejszej aparatury. Przedmiotem badań były osady mineralne pochodzenia piaskowcowego wykształcone w holocenie, pobrane z obszaru leśnej zlewni górskiej w polskich Karpatach. Poznanie hierarchii przyczyn wywołujących i intensyfikujących procesy erozyjne w małych zlewniach górskich jest zagadnieniem istotnym z punktu widzenia ochrony naturalnych ekosystemów leśnych i wpisuje się w aktualne trendy badań w naukach leśnych.

Realizacja stażu stworzyła wyjątkową okazję do zaprezentowania na forum międzynarodowym wyników własnych prac badawczych, jak również badań zespołu Zakładu Inżynierii Leśnej, prowadzonych na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Zainicjowana współpraca międzynarodowa stanowi niezwykle wartościowe doświadczenie, istotne dla mojego dalszego rozwoju naukowego.

Tekst i zdjęcia:

*dr inż. Ewa Słowik-Opoka
adiunkt naukowo-dydaktyczny
Katedra Użytkowania Lasu,
Inżynierii i Techniki Leśnej
Wydział Leśny*

Wykonywanie badań laboratoryjnych (CU, LDEO, Core Lab.)

Ocena symulatora wzrostu SIBYLA do przewidywania przyrostu drzewostanów sosnowych w Polsce – relacja ze stażu

Zwoleń, sierpień – wrzesień 2019 r.

W dniach od 26 sierpnia do 25 września 2019 r. **dr inż. Bogdan Wertz**, adiunkt naukowo-dydaktyczny w Katedrze Zarządzania Zasobami Leśnymi na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odbył staż naukowy zatytułowany „Assessment of SIBYLA growth model predictions for increment of Scots pine stands in Poland” („Ocena symulatora wzrostu SIBYLA do przewidywania przyrostu drzewostanów sosnowych w Polsce”) na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Technicznego w Zwoleniu (Słowacja). Pobyt na stażu możliwy był dzięki finansowemu wsparciu ze środków Własnego Funduszu Stypendialnego JM Rektora dla nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Uniwersytet Techniczny w Zwoleniu (TUZVO) ma na Słowacji wyjątkową pozycję, będąc jedyną uczelnią wyższą w kraju, kształcąca adeptów leśnictwa i drzewnictwa. Kontynuuje bogatą i długoletnią tradycję studiów technicznych, sięgającą roku 1762, gdy w pobliskiej Bańskiej Szczawnicy założono Akademię Górniczą, a następnie w 1807 r. otwarto Instytut Leśny. Obecnie uczelnia ma cztery wydziały: Leśny, Nauk o Drewnie i Technologii, Ekologii i Nauk o Środowisku i Technologii Środowiska i Produkcji. Wysoki poziom badawczy i dydaktyczny Uniwersytetu Technicznego w Zwoleniu

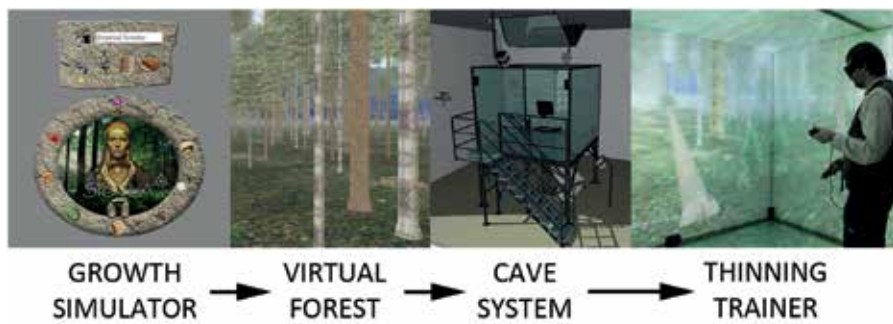

Dr inż. Bogdan Wertz na tle budynku głównego Uniwersytetu Technicznego w Zwoleniu; fot. Bogdan Wertz

potwierdza duża liczba publikacji naukowych w wiodących czasopismach branżowych, liczne projekty badawcze oraz nie słabnące zainteresowanie prowadzonymi kierunkami studiów.

Dr Bogdan Wertz odbył staż naukowy w Katedrze Zarządzania Zasobami Leśnymi (Department of Forest Management Planning) Wydziału Leśnego, pod opieką **prof. dr. Marka Fabriki**. Działalność jednostki dotyczy przede wszystkim

zagadnień związanych z modelowaniem i prognozowaniem stanu lasu, a także pomiarami i inwentaryzacją drzew i drzewostanów. Pracownicy katedry prowadzą szereg przedmiotów, takich jak: biometria leśna, dendrometria, produktywność lasu, inwentaryzacja lasu czy też modelowanie procesów zachodzących w lasach. Szczególnie cennym osiągnięciem zespołu badawczego prof. Marka Fabriki jest opracowanie i wdrożenie oraz ciągły rozwój

Schemat pracy z symulatorem wzrostu SIBYLA przy pomocy wizualizacji wirtualnego lasu przy pomocy komputera i specjalnego, autorskiego urządzenia, „Cave System”; źródło: Marek Fabrika

kompleksowego symulatora wzrostu lasu SIBYLA. Symulator ten integruje wiele szczegółowych modeli, opisujących procesy zachodzące w zbiorowisku leśnym, takie jak odnowienie, wzrost, konkurencja czy śmiertelność i umożliwia symulowanie zmian z uwzględnieniem wpływu różnych strategii postępowania hodowlanego. Szczególnie cenne jest przy tym wykorzystanie informacji o usytuowaniu poszczególnych drzew, co umożliwia prognozy w drzewostanach o zróżnicowanej budowie, składzie gatunkowym oraz zmieszaniu. Z dydaktycznego punktu

widzenia wyjątkowy jest ponadto zaimplementowany moduł wirtualnej rzeczywistości, pozwalający na wizualizację przestrzenną analizowanego lasu oraz spacer i obserwację efektów symulacji, szczególnie z wykorzystaniem autorskiego urządzenia Cave System, pozwalającego na jednoczesną pracę kilku osób.

Celem naukowym stażu dr. Bogdana Wertza była weryfikacja przydatności symulatora SIBYLA do prognozowania zmian przyrostu drzew w polskich drzewostanach o dominującej roli sosny pospolitej (*Pinus sylvestris* L.) – najważ-

niejszego gospodarczo gatunku lasotwórczego w naszym kraju. W trakcie stażu dr Bogdan Wertz przygotował do analiz bazę danych empirycznych, pochodzących z Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL), prowadzonej na obszarze całej Polski przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej. WISL oparty jest o okresowe pomiary indywidualnych cech drzew na ok. 29 000 stałych, kołowych powierzchni próbnych, rozmieszczonych równomiernie na terenie całego kraju i dostarcza wiarygodnych danych z zakresu struktury powierzchniowej i miąższościowej według siedlisk, gatunków oraz klas wieku. Dane te opisują rzeczywiste zmiany przyrostu i przestrzeni życiowej w drzewostanach sosnowych w Polsce i stanowią bardzo dobry materiał do oceny symulatorów wzrostu. Obecnie trwa porównywanie rzeczywistych wielkości przyrostu drzew z wartościami prognozowanymi przez symulator SIBYLA oraz identyfikacja cech drzew i drzewostanów, wpływających na otrzymane błędy. Ewentualna parametryzacja symulatora oraz ocena możliwości jego szerszego wykorzystania w Polsce stanowi temat przygotowywanego manuskryptu publikacji naukowej.

Pobyty naukowy na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Technicznego w Zwoleniu był dla dr. Bogdana Wertza bardzo wartościowym doświadczeniem, ponieważ dał mu sposobność zdobycia praktycznej wiedzy o działaniu i możliwościach wykorzystania zaawansowanego symulatora wzrostu lasu. Zbliżona specyfika poruszanych problemów badawczych, połączona z dużą otwartością i pozytywnym nastawieniem partnerów ze Słowacji, pozwala mieć nadzieję na nawiązanie trwałych, dobrych relacji, owocną współpracę naukową i dydaktyczną oraz wspólne uczestnictwo w przyszłych projektach badawczych.

*Tekst: dr inż. Bogdan Wertz
Katedra Zarządzania Zasobami Leśnymi
Wydział Leśny*

Zespół związany bezpośrednio z realizacją tematu stażu – od lewej: dr inż. Bogdan Wertz, dr inż. Peter Valent, prof. dr hab. inż. Marek Fabrika; fot. Bogdan Wertz

W ministerstwie rolnictwa i parlamencie Bawarii o rozwoju obszarów wiejskich

Bawaria, 8–14 września 2019 r.

Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich (stowarzyszenie Województwa Małopolskiego), którego Radą Naukową kieruje **dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR** – prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, zorganizował wyjazd studyjny do Bawarii, finansowany w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014–2020.

W wyjeździe udział wzięli naukowcy z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju RP, samorządowcy z czterech polskich województw oraz **dr inż. Jarosław Bomba** – dyrektor Biura Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich (główny autor wniosku aplikacyjnego).

W ramach wyjazdu odwiedzono m.in. Bawarskie Ministerstwo Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa (na zaproszenie **Maximiliana Geierhosa** – dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich) oraz Parlament Bawarski (na zaproszenie **Manfreda Eibla** – posła do bawarskiego Landtagu).

Dzięki Bawarskiemu Ministerstwu Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa goście z Polski mieli możliwość zapoznania się z licznymi projektami wykonywanymi w Górnej Bawarii i Dolnej Frankonii. Z inicjatywy posła Manfreda Eibla polska delegacja mogła się także zapoznać z projektami realizowanymi przez Centrum Technologiczne w Grafenau, specjalizujące się w zamawianych pracach badawczych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Wiele rozmów podczas wyjazdu dotyczyło możliwych pól współpracy podejmowanej w ramach nowych projektów badawczo-wdrożeniowych.

Tekst:

*dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji*

Głos zabiera dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

koordynatorem prac nad nowymi wytycznymi do scaleń gruntów

Wrzesień 2019 r.

Na zlecenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Uniwersytet Rolniczy w Krakowie koordynuje prace nad długo wyczekiwany przez praktykę geodezyjno-urzędzeniową i samorządy dokumentem, jakim będą nowe wytyczne do przeprowadzania scaleń gruntów. Dodatkowo opracowana zostanie analiza w zakresie programowania i realizacji prac urządzeniowo-rolnych na potrzeby przygotowania planu strategicznego.

Pracami kieruje **dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR** – prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji, który powołał w tym celu ogólnopolski zespół ekspertów.

Obowiązująca instrukcja scaleniowa powstała w 1983 r. i nie przystaje do obecnych wyzwań stojących przed pracami scaleniowymi, które zaczynają wykraczać jedynie poza geodezję rolną, stając się nośnikiem wielu inwestycji istotnych z punktu widzenia rozwoju lokalnego i gospodarki przestrzennej. Prace scaleniowe mają też szansę stać się istotnym narzędziem umożliwiającym realizację dużych inwestycji publicznych (jak np. autostrady) w gminach wiejskich, minimalizując ich negatywny wpływ na strukturę gospodarstw rolnych oraz szeroko rozumianą przestrzeń

z jej zasobami ekologicznymi, wodnymi i in. Na pierwsze miejsce wysunie się przy tym w kolejnych latach przygotowywany przez resort rolnictwa program budowy małej retencji, który będzie miał na celu poprawę gospodarowania wodą w Polsce.

Zlecenie z Ministerstwa może stać się dla Uczelni istotnym osiągnięciem dla dyscypliny Inżynieria lądowa i transport w ramach 3. kryterium ewaluacji.

Tekst:

*dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji*

Fragment mapy modelowego programu prac urządzeniowo-rolnych z uwzględnieniem inwestycji publicznych w przestrzeni rolniczej, zrealizowany w gminie Żabno (powiat tarnobrzegi) w ramach projektu „Doskonalenie funkcjonowania i skuteczności działań administracji regionalnej odpowiedzialnej za scalenia gruntów w Małopolsce”, którym kierował dr hab. inż. Jacek Pijanowski, prof. UR.

II edycja pokazów polowych AGRO-KRAK UR 2019

Prusy, 20 października 2019 r.

współpraca z gospodarką

20 października 2019 r. odbyła się II edycja pokazów polowych AGRO-KRAK UR 2019 pod honorowym patronatem JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – prof. Włodzimierza Sady. Uczestniczyło w nich około 800 rolników z trzech województw. Wspaniała pogoda sprzyjała pokazom, a zadowolenia nie kryli także wystawcy, reprezentujący 14 firm produkujących sprzęt rolniczy i środki do produkcji, w tym nawozy (Grupa Azoty i Yara Poland). Wystawcom należą się wielkie słowa uznania za prezentację na najwyższym światowym poziomie.

Wśród rolników uczestniczących w imprezie przeprowadzona została ankieta, mająca na celu wybranie najlepszego stoiska i najciekawszego pokazu; oto laureaci konkursu:

1. Firma Chempest SA z Raciborza – dystrybutor maszyn rolniczych JOHN DEERE;
2. Firma Agro-Jurek z Sulechowa – dystrybutor maszyn rolniczych Valtra i Fendt;
3. Firma Pilar-Tech z Posądzki – dystrybutor maszyn rolniczych Kubota.

Laureat 1. miejsca otrzymał nagrody ufundowane przez JM Rektora oraz Dy-

rektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Krakowie.

W trakcie pokazów zbierano i ważono 14 odmian kukurydzy (10 odmian KWS i 4 odmiany Pioneer) z łanowego doświadczenia i wyniki należy uznać za znacznie lepsze niż rok temu. Najniższy plon w przeliczeniu na 1 ha to 14,6 t, a najwyższy 20,36 t, przy średniej ze wszystkich 14 odmian – 17,96 t kukurydzy mokrej, i potwierdziły dotychczasowe wyniki ze zbiorów z 15 ha wykonanych przed pokazem.

Zainteresowanych pokazami AGRO-KRAK UR zapraszamy do Prus – do Rolniczego Gospodarstwa Doświadczalnego Uniwersytetu Rolniczego – za rok, 25 października 2020 r. na III edycję pokazów. Szczególnie gorąco zapraszamy nowych wystawców.

*Tekst: mgr inż. Jerzy Jaskiernia
kierownik Rolniczego Gospodarstwa
Doświadczalnego w Prusach,
organizator AGRO-KRAK UR
Zdjęcia: mgr inż. Izabella Majewska*

*Mgr inż. Jerzy Jaskiernia – kierownik RGD
w Prusach udziela wywiadu TVP3 Kraków*

*Prof. Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju Uczelni uroczystie otwiera
AGRO-KRAK UR 2019*

Udział brokerów innowacji z UR w konferencji „The technology transfer in agriculture – from university research to innovation”

Poznań, 24–26 września 2019 r.

Stoisko informacyjne Uniwersytetu Rolniczego podczas poznańskiej konferencji; w tle od lewej: prof. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, dr inż. Tomasz Czech – dyrektor Centrum Transferu Technologii UR i Wojciech Borówka – broker innowacji w CTT UR

W dniach 24–26 września 2019 r. odbyła się na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu konferencja „The technology transfer in agriculture – from university research to innovation. The 2019 Silk Road Agricultural Education and Research Cooperation Forum. The 100-th Anniversary of Agricultural and Forestry Studies in Poznań”. Z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie udział w konferencji wzięli: **prorektor ds. nauki i współpra-**

cy z zagranicą prof. dr hab. inż. Florian Gambuś, dyrektor Centrum Transferu Technologii **dr inż. Tomasz Czech**, a także brokerzy innowacji: **Wojciech Przywała** i **Wojciech Borówka**. Wygłosili oni podczas konferencji prezentację pt. *Open Innovation Space at the University of Agriculture in Krakow*, dotyczącą m.in. realizowanego na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie programu pt. „Inkubator Innowacyjności 2.0”. Brokerzy in-

nowacji przygotowali również specjalne stoisko wystawiennicze, na którym wszyscy uczestnicy mogli się dowiedzieć, jakie innowacje i nowe technologie powstają w murach naszej Uczelni.

Więcej na temat samego wydarzenia mogą Państwo przeczytać na oficjalnej stronie konferencji: <http://forum2019.up.poznan.pl/>.

*Tekst i zdjęcie: Wojciech Przywała
Centrum Transferu Technologii*

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Problemy rozwoju gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą ze szczególnym uwzględnieniem chowu ras zachowawczych”

Krynica, 2–4 lipca 2019 r.

W dniach 2–4 lipca 2019 r. odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Problemy rozwoju gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą ze szczególnym uwzględnieniem chowu ras zachowawczych”. Organizatorami konferencji był Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie – Instytut Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami oraz Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy. Konferencja odbyła się w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym Uniwersytetu Rolniczego w Krynicy-Zdroju. Uczestniczyło w niej ok. 55 osób. Wśród prelegentów i uczestników Konferencji byli przedstawiciele ośrodków naukowych z Polski, Słowacji i Hiszpanii oraz rolnicy – hodowcy zwierząt z Izb Rolniczych i Ośrodków Doradztwa Rolniczego. W programie Konferencji znalazły się dwie sesje naukowe, w trakcie których zaprezentowano 11 referatów, oraz wyjazd studyjny do gospodarstw rolnych.

Konferencję otworzył **prof. dr hab. inż. Janusz Żmija** – dyrektor Instytutu Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami UR w Krakowie, który wraz z **prof. dr hab. Andrzejem Czyżewskim** (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) poprowadził pierwszą sesję naukową. Re-

Rozpoczęcie Konferencji i powitanie gości przez prof. dr. hab. inż. Janusza Żmiję – dyrektora Instytutu Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami UR w Krakowie

ferat wprowadzający pt. *Problemy rozwoju gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą w Polsce* wygłosił **prof. dr hab. inż. Wojciech Ziętara** (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB). W dalszej części sesji naukowej referaty mieli m.in.: **prof. dr hab. Jose Luis Lopez Garcia** z Politechniki Madryckiej (*Wspólna Polityka Rolna po roku 2020: analiza i strategię*), **dr hab. Patrik Rovný** z Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze

(*Porównanie gospodarstw skupiających się na produkcji roślinnej w warunkach produkcyjnych i ekonomicznych Republiki Czeskiej i Słowackiej*), **prof. dr hab. Bogdan Klepacki** z SGGW w Warszawie (*Sytuacja gospodarstw owczarskich na Podlasiu ze szczególnym uwzględnieniem ras zachowawczych owiec*), **prof. dr hab. Sławomir Juszczyk** z SGGW w Warszawie (*Kredytowanie gospodarstw rolniczych – zagrożenie czy bezpieczny obszar działania?*).

Wizyta studyjna w gospodarstwie z chowem bydła rasy czerwonej

W drugim dniu Konferencji odbył się wyjazd studyjny *Gospodarstwa w rejonie górskim z chowem zwierząt ras zachowawczych – teoria i praktyka*. Prowadzącymi sesję wyjazdową byli **dr hab. Józef Kania** (Małopolskie Stowarzyszenie Doradztwa Rolniczego) oraz **dr inż. Jarosław Bomba** (Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich). Uczestnicy Konferencji mieli możliwość zapoznania się z problemami organizacji i ekonomiki funkcjonowania gospodarstw górskich

prowadzących produkcję zwierzęcą ras zachowawczych.

W trzecim dniu Konferencji zaprezentowano wyniki badań projektu badawczego pt. „Charakterystyka potencjału ekonomicznego chowu zwierząt ras zachowawczych w gospodarstwach rodzinnych i ich interakcje rynkowe w warunkach zrównoważonego rolnictwa”. Badania te były wykonywane w ramach projektu „Kierunki wykorzystywania oraz ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospo-

Dyskusja i podsumowanie konferencji

darskich w warunkach zrównoważonego rozwoju” (BIOSTRATEG2/297267/14/NCBR/2016) finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo”. Zadanie to było realizowane pod kierunkiem **prof. dr. hab. inż. Janusza Żmiji** przez zespół badawczy złożony z pracowników Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz pracowników Instytutu Zootechniki – PIB. Sesję tę poprowadzili **prof. dr hab. Janusz Żmija** (dyrektor Instytutu Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami UR) oraz **prof. dr hab. Jędrzej Krupiński** (Instytut Zootechniki – PIB), który wygłosił także wykład wprowadzający, przygotowany wspólnie z **dr. Pawłem Radomskim** i **dr. Piotrem Moskałą**, pt. *System certyfikacji ras rodzimych szansą dla rozwoju gospodarstw utrzymujących rasy rodzime zwierząt gospodarskich*. W trakcie tej sesji referaty wygłosili: **dr inż. Elżbieta Sowuła-Skrzyńska** z Instytutu Zootechniki – PIB (*Kondycja ekonomiczna gospodarstw utrzymujących bydło mleczne ras zachowawczych*), **dr inż. Anna Borecka** z Instytutu Zootechniki – PIB (*Dochodowość gospodarstw owczarskich utrzymujących rasy zachowawcze*), **dr inż. Renata Matysik-Pejas** z UR wspólnie z **dr. hab. inż. Jerzym Cieślikiem** (*Stan i możliwości dywersyfikacji krótkich kanałów dystrybucji żywności w gospodarstwach z chowem zwierząt ras zachowawczych*), **dr hab. inż. Marta Domagalska-Grędyś** z **prof. dr. hab. Januszem Żmiją** z UR (*Interakcje rynkowe gospodarstw utrzymujących zwierzęta ras zachowawczych*), **dr inż. Marcin Kopyra** z UR (*Organizacja chowu ras zachowawczych trzody chlewnej w Polsce*). W tej części Konferencji udział wzięli przedstawiciele Izby Rolniczych oraz rolnicy utrzymujący zwierzęta ras zachowawczych.

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Janusz Żmija

dr inż. Renata Matysik-Pejas

Zdjęcia: dr inż. Marcin Kopyra

V FORUM Green Smart City

Kraków, 24–25 października 2019 r.

Dwa dni pełne rozmów o inteligentnych miastach i ochronie środowiska – to efekt V FORUM Green Smart City na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie.

Rekordowa liczba ponad 400 uczestników, wśród których znaleźli się samorządowcy, przedstawiciele uczelni wyższych, agend pracujących na rzecz ochrony środowiska, a także przedsiębiorcy oraz mieszkańcy Małopolski. Właśnie w ten spektakularny sposób przeszła do historii V edycja FORUM Green Smart City, która odbyła się w tym roku w dniach 24–25 października na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Celem corocznego wydarzenia jest wymiana informacji w zakresie idei tzw. *smart city* – najnowszych rozwiązań zmieniających nasze miasta na lepsze. W tym roku organizatorzy rozszerzyli zakres tematyczny FORUM, dodając do dyskusji nową koncepcję – określaną jako *smart village*, czyli inteligentne technologie dla wsi.

„Setki rozmów, mnóstwo wystąpień eksperckich oraz trzy debaty tematyczne – to była bardzo konkretna dawka wiedzy na temat najnowszych trendów ekologicznych oraz innowacyjnych technologii w służbie mieszkańcom” – relacjonuje **dr inż. Tomasz Czech** – dyrektor Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, jeden z organizatorów forum.

Konferencja została oficjalnie otwarta przez **prof. dr. hab. inż. Floriana Gambusia** – prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą Uniwersytetu Rolniczego

Członkowie Komitetu Organizacyjnego V FORUM Green Smart City

w Krakowie. Następnie głos zabrali goście: **Wojciech Kędzia** – przedstawiciel ministra rolnictwa i rozwoju wsi, zastępca dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, nadzorujący Pion Innowacji i Rozwoju, **Paweł Ścigalski** – pełnomocnik prezydenta miasta Krakowa ds. jakości powietrza oraz **Filip Szatanik** – zastępca dyrektora Departamentu ds. Edukacji i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Zaproszeni goście w swoich przemówieniach podkreślali znaczącą rolę, jaką odgrywa konferencja w edukacji z zakresu ekologii, zrównoważonego rozwoju oraz *smart city*.

W pierwszym dniu FORUM mogliśmy się dowiedzieć m.in. o związku pomiędzy smogiem a zapadalnością na zawał serca u mieszkańców Krakowa, a także jak wspólnie z mieszkańcami

Wprowadzenie i powitanie gości: prof. dr. hab. inż. Florian Gambus – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą

Warsztaty organizowane przez firmę Philips Lighting Polska pt.: „Inteligentne oświetlenie – korzyści dla samorządów”

budować inteligentne i zielone miasta. Szukano także odpowiedzi na pytanie, czy miasta i gminy przyszłości mogą być cyberbezpieczne oraz jak wykorzystać biogospodarkę jako jeden z instrumentów ekonomii zrównoważonego rozwoju.

Równolegle odbywały się warsztaty organizowane przez firmę Philips Lighting Polska pt.: „Inteligentne oświetlenie – korzyści dla samorządów” ad-

resowane do władarzy miast, gmin i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, gdzie m.in. rozmawiano o inteligentnym oświetleniu oraz o możliwości finansowania i generowania oszczędności dzięki modernizacji oświetlenia.

Na drugi dzień konferencji organizatorzy przygotowali serię debat poświęconych takim obszarom tematycznym, jak inteligentna infrastruktura miej-

Laureaci konkursu pt. „Smart city i smart villages w obiektywie”

ska, edukacja ekologiczna a rozwój inteligentnych miast i wsi, czy też *smart villages* a zrównoważony rozwój. Dodatkową atrakcją stanowiła prezentacja wystawy projektów dyplomowych studentów architektury krajobrazu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Wyłoniono także zwycięzców konkursu pt. „Smart city i smart villages w obiektywie”. Pierwsze miejsce przypadło **Karolinie Ziębie-Kulawik**. Drugie zajęła **Tamara Trochanowska**, a trzecie **Zuzanna Kuc**. Warunkiem udziału w konkursie było sfotografowanie przedsięwzięć, inicjatyw, miejsc lub inwestycji, związanych z ideą *smart city* lub *smart village*, a także z ekologią, zrównoważonym rozwojem czy innowacjami społecznymi.

V FORUM Green Smart City zostanie zapamiętane jako największe spośród wszystkich dotychczasowych edycji. Organizatorzy zapowiadają jednak, że już teraz myślą nad włączeniem wszystkich zagadnień środowiskowych do całkiem nowej formuły, jaką ma przyjąć VI edycja FORUM Green Smart City, która odbędzie się już za rok!

Organizatorami wydarzenia byli: Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Centrum Innowacji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie sp. z o.o. oraz Związek Uczelni InnoTech-Krak. Wydarzenie było współfinansowane ze środków uzyskanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Podczas FORUM odbywały się targi wystawiennicze FORUM EXPO, których sponsorami były firmy: Almine, Trade-Off i Signify.

Więcej informacji znajdą Państwo na oficjalnej stronie FORUM Green Smart City: fgsc.urk.edu.pl.

Tekst:

Zespół FORUM Green Smart City

Już od 45 lat dr Józef Skotnicki kieruje Krakowskim Ogrodem Zoologicznym

Kraków, 5 czerwca 2019 r.

5 czerwca 2019 r. odbyły się w Sali Obrad im. Stanisława Wyspiańskiego Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 uroczystości jubileuszowe z okazji 90-lecia Krakowskiego Ogródu Zoologicznego. Od 1 stycznia 1975 r. **dr Józef Skotnicki** pełni funkcję dyrektora Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie. Był to moment przełomowy dla istnienia nowoczesnego ZOO. Sylwetka i życiorys zawodowy Jubilata zostanie w dużym skrócie przedstawiony poniżej.

Józef Skotnicki urodził się w patriotycznej, rzeszowskiej rodzinie w 1940 r. Szkołę podstawową ukończył w 1954 r. w Rzeszowie i tam też uzyskał maturę w 1958 r. Studia wyższe podjął na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym uzyskał stopień magistra w 1964 r. za pracę pt. *Wpływ acetylocholino na reakcje melanoforowe u żaby wodnej* (*Rana esculenta*), wykonaną pod kierunkiem **prof. Adama Kulczyckiego**. 1 lipca 1964 r. podjął pracę w Zakładzie Żywienia Zwierząt Instytutu Zootechniki kierowanym przez **prof. Rajmunda Rysia**. Oprócz tego pracował w ramach prac zleconych w Pracowni Genetyki Stosowanej PAN. Miał wówczas czteroosobową rodzinę (żona Małgorzata – prof. geografii i synowie: Piotr – obecnie lekarz chirurg, onkolog, prof. n. med. i Maciej – prawnik, początkowo sędzia, później i do dziś adwokat). Dr Józef Skotnicki przepracował w Instytucie 11 lat. W 1970 r. obronił rozprawę dok-

Sala Obrad Urzędu Miasta Krakowa: dyrektor krakowskiego ZOO dr Józef Skotnicki odbiera gratulacje od prezydenta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego; fot. Bogusław Świerzowski (krakow.pl)

torską pt. *Syntetyczne kwasy tłuszczowe frakcji C5-C9 w żywieniu drobiu* wykonaną pod kierunkiem **prof. Rajmunda Rysia** i obronioną przed Radą Naukową Międzywydziałowego Instytutu Biologii Stosowanej Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie, którym kierował **prof. Zygmunt Ewy**. W tym samym roku dr J. Skotnicki został powołany na kierownika Pracowni Analiz Podstawowych Instytutu Zootechniki, a następnie objął funkcję zastępcy kierownika Zakładu Żywienia Zwierząt IZ. W 1972 r. uzyskał roczne stypendium w Instytucie im. Maxa Plancka w Mariensee (RFN), gdzie prowadził badania metaboliczne i histologiczne nad wykorzystaniem

syntetycznych kwasów tłuszczowych w żywieniu trzody chlewnej. Młody i bardzo zdolny naukowiec, mający na ukończeniu rozprawę habilitacyjną, o którego zatrudnienie zabiegało kilku wybitnych profesorów (m.in. **prof. H. Bączkowska**, **prof. Z. Ewy**, **prof. R. Ryś**), podjął odważną a niełatwą decyzję rezygnacji z dalszej kariery naukowej i objął stanowisko dyrektora krakowskiego ZOO. Dla środowiska naukowego była to decyzja niezrozumiała i dała się wytłumaczyć jedynie sympatią do zwierząt. Jak sam wspomina po latach, Jego wyobrażenia i oczekiwania znacząco odbiegały od znanych mu standardów innych ogrodów zoologicznych. Został przedsięwzięciem

w trudnej sytuacji, przez lata niedoinwestowane i o starych, prymitywnych budynkach dla zwierząt. Ten stan firmy nie tylko go nie zniechęcił, ale spowodował większy zapał do uporządkowania ogrodu i do jego modernizacji. Objął ponadto pieczę nad Lasem Wolskim, największą enklawą zieleni Krakowa, w którego centrum położone jest ZOO.

Nowy Dyrektor modernizuje ogród i zmienia jego strukturę. Proces ten trwa nieprzerwanie od 45 lat. Przebudowano i rozbudowano infrastrukturę pomieszczeń dla zwierząt, a wokół nich wybiegi, które otoczono fosami. Na wybiegi wprowadzono zieleni, a między nimi nasadzono roślinność wiecznie zieloną. Zmieniono całkowicie w ZOO działalność hodowlaną. Do ZOO zaczęto sprowadzać zwierzęta rzadko spotykane, ginące lub zagrożone wyginięciem. Kojenie zwierząt wartościowych z punktu widzenia hodowlanego dawało wartościowe potomstwo, co w połączeniu z prawidłowym jego odchowem pozwalało na ubogacanie stanu zwierząt. M.in. najpierw udało się w krakowskim ZOO uzyskać potomstwo jednego z największych ptaków świata – kondora wielkiego poprzez wylęg jego piskląt w komorze lęgowej drobiu w Instytucie Zootechniki w Balicach. Następnie uzyskano potomstwo panter śnieżnych. Udało się również odchowić wilka grzywiastego i wiele innych cennych zwierząt.

W wyniku transformacji ustrojowej zlikwidowano ZOO jako przedsiębiorstwo państwowe, a w jego miejsce 1 stycznia 1993 r. powołano Fundację Miejski Park i Ogród Zoologiczny, którą podporządkowano Prezydentowi Miasta Krakowa, a dyrektorem mianowano **dr. J. Skotnickiego**. Rada Miasta Krakowa powierzyła powołanej fundacji prowadzenie ZOO, a także zarządzanie wszystkimi lasami komunalnymi należącymi do Gminy Kraków wraz z Lasem Wolskim. Dyrektor z charakterystyczną sobie energią i konsekwencją prowadził

prace porządkujące uroczyska leśne na terenie Krakowa i jednocześnie nasadzenia nowych lasów na powierzchni ponad 70 ha w rejonach Zbydniowic, Toń, Klinów, Branic, Skotnik i in.

Ważnym wydarzeniem dla ZOO było zorganizowanie na wysokim poziomie merytorycznym jubileuszu 50-lecia istnienia Ogrodu. Była to znakomita okazja do przedstawienia krakowskiego ZOO zaproszonym dyrektorom europejskich ogrodów zoologicznych. Dzięki temu później, w 1991 r. dr J. Skotnicki został przyjęty w Singapurze do elitarnego grona Światowej Unii Dyrektorów Ogrodów Zoologicznych i Akwariów. W 1992 r. wprowadził on krakowski ogród do Europejskiego Stowarzyszenia Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (EAZA) i Światowego Stowarzyszenia Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (WAZA), gdzie prowadził i prowadzi nadal aktywną działalność na rzecz ochrony zwierząt. Przez okres 10 lat wykladał zoogeografię i etologię zwierząt na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie. Jego elektyw cieszył się dużą popularnością wśród studentów, bo dr J. Skotnicki jest znakomitym wykładowcą posiadającym głęboką wiedzę w zakresie biologii zwierząt dziko żyjących. Współtworzył też Radę Dyrektorów Polskich Ogrodów Zoologicznych, a przez szereg lat pełnił funkcję jej wiceprzewodniczącego. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Zoologicznego i Rady Naukowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. O jego pozycji w środowisku naukowym Krakowa najlepiej świadczy przyjęcie go na członka Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Umiejętności. Na szczególne podkreślenie zasługuje doskonała współpraca z wieloma różnorodnymi instytucjami, jak np.: domy dziecka, szkoły, przedszkola, uczelnie w Polsce, jednostki opieki nad dziećmi specjalnej troski, PTTK, policja, a nawet Piwni-

ca pod Baranami i Skaldowie. Zaprzyjaźnieni z nim byli: nieżyjący już **Piotr Skrzynecki** oraz **bracia Zielińscy, Janek Wójcicki** i in.

Z urodzenia działacz społeczny dr J. Skotnicki, w którego najbliższej rodzinie była ofiara mordu katyńskiego, nie omieszkął podjąć aktywnych działań w Stowarzyszeniu Rodzin Ofiar Katynia Polski Południowej. Opisał tę działalność w ostatnio opublikowanej książce. Jego zasługą jest przeprowadzenie ogółu prac związanych z przywróceniem pierwotnej świetności Kopcowi Niepodległości im. Józefa Piłsudskiego w Lesie Wolskim i dobra w tym zakresie współpraca z Komitetem Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego. To, że te trwające od ponad 20 lat prace renowacyjne zakończyły się sukcesem, zawdzięczamy uporowi oraz konsekwencji w działaniu Dyrektora, bo tylko on mógł pokonać liczne przeszkody i przeciwności.

Mimo że kierowanie tak specyficznym przedsiębiorstwem jak ZOO wymaga pracy „na cały zegar”, Jubilat znajdował czas, aby systematycznie prowadzić upowszechnianie wiedzy o zwierzętach dziko żyjących i hodowanych w ZOO. Wygłaszał pogadanki w radiu i telewizji, ale także pisał liczne artykuły do prasy. Np. prowadził cykl programów w TVP Kraków pt. „Zwierzaków dzień powszedni”. Jubilat nie zaniechał także działalności naukowej i publicystycznej. Jest autorem monografii o Lesie Wolskim i ponad dziesięciu książek o zwierzętach nieudomowionych. Napisał również kilkaset artykułów popularnonaukowych, w których propaguje głównie idee ochrony gatunków zwierząt ginących lub zagrożonych wyginięciem. Jubilat od początku swojej pracy w ZOO z dobrym skutkiem nawiązuje owocną współpracę z różnymi instytucjami jak np. domy dziecka, zakon franciszkanów, domy kultury, szkoły, przedszkola, uczelnie (m.in. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczy

Pan Dyrektor i jego podopieczni; fot. arch. Krakowskiego ZOO

we Wrocławiu, Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i wiele innych, PTTK, policja, służba celna, dzieci i młodzież specjalnej troski, dorośli niepełnosprawni. Ostatnio dr J. Skotnicki wstąpił do Konsorcjum z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu i Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie w celu przeprowadzenia badań w zakresie rozrodu kotowatych, co związane jest z namnażaniem komórek wegetatywnych.

Poczynając od roku 2000, dzięki staraniom Jubilata obserwujemy w ZOO okres intensywnej modernizacji, który podniósł walory estetyczne ogrodu i poprawił znacząco warunki bytowania zwierząt. Prowadzi się nowe inwestycje: i tak w 2005 r. oddano do użytku przebudowany pawilon dla małp, zaś w 2007

r. zakończono budowę obiektu dla wielkich kotów (I etap). W 2013 r. otwarto żyrafarnię i sprowadzono 3 żyrafy, w 2016 r. powstała pingwiniarnia, w której żyją 32 pingwiny Humboldta. Według oceny fachowców ten ostatni obiekt jest podobno najpiękniejszym w Europie. Uhonorowano go I nagrodą w Ogólnopolskim Konkursie Otwartym „Modernizacja Roku 2016” w kategorii rewitalizacja obszarów urbanistycznych i terenów zieleni. W 2017 r. zakończono drugi etap budowy pawilonu dla wielkich kotów. W 2018 r. wybudowano nowy budynek kas i wejścia do ZOO z wyposażeniem w nowoczesne urządzenia elektroniczne.

Jubilat jest znaną i popularną osobą w Krakowie. Świadczy o tym przyznanie mu w 1998 r. tytułu Człowieka Roku

w plebiscycie „Gazety Krakowskiej” oraz uhonorowanie najwyższym krakowskim odznaczeniem – brązowym medalem Cracoviae Merenti.

Za swą działalność zawodową i społeczną był wyróżniany srebrnym i złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Z okazji Jubileuszu składam dr. Józefowi Skotnickiemu gratulacje uzyskanych sukcesów, a równocześnie proszę, aby przyjął podziękowania za owocną współpracę od Autora niniejszego artykułu i swych Kolegów z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

*prof. dr hab. Jan Szarek
przewodniczący Rady Fundacji „Miejski
Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie
Kraków, 11 lipca 2019 r.*

Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów – zjazd absolwentów Wydziału Zootechnicznego WSR w Krakowie

Kraków, 5 lipca 2019 r.

Było gorące lato 1969. Jak co roku trwał nabór kandydatów na studia, w tym studia rolnicze. Edukację wyższą podejmowały roczniki urodzone pod koniec II Wojny Światowej i w pierwszych latach powojennych. Wydział Zootechniczny Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie rozpoczynał kształcenie młodzieży jako samodzielna jednostka naukowo-badawcza, wydzielona z Wydziału Rolniczego WSR. Od początku utworzenia Wyższej Szkoły Rolniczej, w latach 1953–1968 specjalizacja zootechniczna następowała po trzech pierwszych, wspólnych z rolnikami, studiach. Organizatorami nowo utworzonego Wydziału byli między innymi profesorowie: **Julian Jakubiec** (Katedra Hodowli Bydła), **Helena Bączkowska** (Katedra Hodowli Drobiu), **Władysław Bielański** (Katedra Rozrodu Zwierząt) i **Zygmunt Ewy** (Katedra Fizjologii Zwierząt). Rok ten – 1964 – pozostał w pamięci społeczności akademickiej WSR z dwóch powodów. Był to rok obchodów 600-lecia utworzenia Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie na wniosek Hugona Kołłątaja, utworzono Studium Rolnicze UJ dla kształcenia polskiej młodzieży ziemiańskiej i szlacheckiej. Drugim powodem było oddanie do użytku budynku dydaktycznego przy al. Mickiewicza 24/28 („Nowy Gmach”), w którym na 3. piętrze mieściła się większość katedr hodowli szczegółowych Wydziału Zootechnicznego. Funkcję rektora w tym czasie sprawował **JM prof. dr Józef**

Uroczyste spotkanie w Sali Senackiej; fot. inż. Gabriel Wojcieszek

Kubica. Wkrótce nastąpiły wybory, a kolejnym rektorem z czasów naszych studiów został **prof. dr Tadeusz Ruebenbauer**. Wydziałem Zootechnicznym podczas naszych studiów kierowały: **prof. dr Helena Bączkowska** (dziekan Wydziału) i **prof. dr hab. Władysława Niemczyk** (prodziekan Wydziału). Dziekanat Wydziału pozostawał w zarządzie **pani Zofii Dudek**, wspieranej przez wolontariusza **mgr. inż. Bogdana Nowosada**. Na 1. rok studiów przyjęto 60 osób. W połowie byli to absolwenci małopolskich techników rolniczych (Czernichów, Wojnicz), a w połowie absolwenci liceów ogólnokształcących. Były osoby z Krakowa i najbliższej okolicy, ale było rów-

niez kilka osób ze Śląska, co łatwo można było zauważyć po przywiezionym do Krakowa akcencie wyniesionym z rodzinnych stron.

Czas studiów wspominamy jako okres przekazywania nam wiedzy przez naszych wspaniałych nauczycieli, wykładowców, zaliczeń i egzaminów, ale również praktyk zawodowych. Tamte lata były okresem modernizowania i rozwijania dużych gospodarstw rolnych (PGR, RSP). W województwie opolskim spędziliśmy jesienno-zimowe miesiące 3. semestru na zawodowej praktyce. Wakacyjna praktyka miała miejsce również po 3. roku studiów. W pamięci utkwiła nam zawodowa

Absolwenci z prof. Włodzimierzem Sady – rektorem UR przed Budynkiem Jubileuszowym

wycieczka po 4. roku studiów i dyskusje w przodujących obiektach zootechnicznych Polski. Podróżowaliśmy autobusem jelicz z nadrukiem „Zrzeszenie Studentów Polskich, Rada Okręgowa w Krakowie”. Zwiedziliśmy niemal wszystkie zakłady doświadczalne Instytutu Zootechniki, kilka stadnin koni rasy pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej, a ponadto tor wyścigów konnych na Służewcu.

Ostatni rok studiów to nauka i przygotowywanie prac magisterskich, a także rozpoznawanie i poszukiwanie miejsc pracy. Kilku absolwentów związało swój los z gospodarstwami państwowymi województwa zielonogórskiego. Część osób pozostało w Krakowie i okolicy, w Wojewódzkiej Stacji Oceny Zwierząt, spółdzielniach produkcyjnych, w Instytucie Zootechniki i na Wydziale Zootechnicznym WSR. Wszyscy po studiach pozakładali rodziny, urodziły się nam dzieci, a obecnie przy okazji spotkań rozmawiamy o wnukach. Tradycją pozostało, że nasz rocznik spotyka się co 5 lat, a nasz kolega z roku, **inżynier ksiądz Wincenty Skrobacz** prowadzi w intencji koleżanek i kolegów oraz profesorów liturgię mszy świętej.

Otwarcia uroczystości 50-lecia ukończenia studiów w Sali Senackiej dokonał

kolega **Krzysztof Furgal**, który gorąco powitał Władze Uczelni i Wydziału w osobach: **JM Rektora UR prof. dr. hab. Włodzimierza Sady** i Dziekana WHiBZ **prof. dr. hab. Czesława Klocka**, a także wieloletnich już naszych Profesorów: **Juliana Kamińskiego, Mariana Tischnera i Jana Szarka**. Na uroczystość przybyło 25 spośród 45 absolwentów studiów. Kilkanaście osób odeszło na wieczną służbę. Ich pamięć, jak i pamięć zmarłych profesorów zebrani uczcili chwilą ciszy. Czas biegnie nieubłagannie – dwa tygodnie po Zjeździe spośród naszych wykładowców odszedł złożony ciężką chorobą **prof. Zbigniew Staliński**.

JM Rektor i Dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt wręczyli uczestnikom spotkania odnowione dyplomy ukończenia studiów zootechnicznych. **Rektor UR, prof. Włodzimierz Sady** przedstawił w bogato ilustrowanym zdjęciami wykładzie problematykę rozwoju poszczególnych wydziałów Uniwersytetu Rolniczego, natomiast Dziekan, **prof. Czesław Klocek** omówił najważniejsze sprawy związane z funkcjonowaniem Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt. W imieniu absolwentów głos zabrał **prof. Franciszek Brzóska**. Wystąpienie poświęcił wspomnieniu o **prof. dr**

Helenie Bączkowskiej, pełniącej w czasie naszych studiów funkcję dziekana Wydziału Zootechnicznego.

Pod koniec uroczystego spotkania **prof. Włodzimierz Sady – rektor UR** i **prof. Czesław Klocek – dziekan WHiBZ** w imieniu Władz Uniwersytetu Rolniczego i Wydziału przekazali uczestnikom zjazdu najlepsze życzenia zdrowia i pomyślności, z nadzieją spotkania za kolejne 5 lat lub wcześniej.

Po zakończeniu oficjalnej części spotkania i obiedzie uczestnicy tradycyjnie wzięli udział we mszy świętej u oo. Kapucynów przy ul. Loretańskiej, celebrowanej przez **inż. ks. Wincentego Skrobacza**, w której **Tadeusz Kościuszko** poświęcił był szable przed złożeniem przysięgi na wierność narodowi polskiemu, co zapoczątkowało insurekcję kościuszkowską.

Ostatnim punktem Zjazdu było spotkanie towarzyskie w klubie „Buda”, gdzie toczyliśmy niekończące się rozmowy i dyskusje, wspominając lata studiów, potem lata pracy, a obecnie lata emerytury. Dominowała nostalgia, że wkład w budowę nowoczesnej produkcji zwierzęcej w Polsce, w czym braliśmy czynny udział pełniąc niejednokrotnie funkcje kierownicze, został po 1990 r. bezpowrotnie zmarnowany.

Kończąc relację z jubileuszowego zjazdu absolwentów Wydziału Zootechnicznego 1964–1969, pragniemy podziękować Władzom Uniwersytetu i Wydziału za pamięć o swoich absolwentach, odnowienie naszych dyplomów, a Szanownym Profesorom za obecność i uświetnienie tej uroczystości. Dziękujemy Koleżankom i Kolegom, którzy pomimo uciążliwości wieku podeszłego przybyli i byli obecni. Kolegom z Komitetu Organizacyjnego należą się słowa szczególnego podziękowania za przygotowanie tej miłej i ważnej uroczystości.

Dziękujemy również redakcji „Biuletynu Informacyjnego Uniwersytetu Rolniczego” za udostępnienie nam swoich łamów.

*W imieniu Komitetu Organizacyjnego
Franciszek Brzóska, Krzysztof Furgal*

Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów – zjazd absolwentów Wydziałów Rolniczego i Ogrodniczego WSR w Krakowie

Kraków, 7 września 2019 r.

Głos zabiera prof. Barbara Filipek-Mazur, prodziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego

Kiedy w 1964 r. zaczynaliśmy studia w Wyższej Szkole Rolniczej, nikt z nas nie myślał, że po pół wieku od ich zakończenia w 1969 r. dane nam będzie spotkać się ponownie na jubileuszu 50-lecia uzyskania dyplomu.

Nasz rocznik liczył 180 studentów Wydziału Rolniczego i 30 osób początkowo Oddziału, a po 3. semestrze Wydziału Ogrodniczego.

W ciągu 50 lat uczelnia zmieniła nazwę na Akademię Rolniczą, by stać się w 2008 r. Uniwersytetem Rolniczym.

Także nasze wydziały zmieniły nazwy na Wydział Rolniczo-Ekonomiczny i Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa.

Przygotowania do Jubileuszu rozpoczęły koleżanki **Zosia Fryźlewicz** i **Rozalia Małek-Kirsz** już w styczniu i wtedy Ogrodnicy dołączyli ponownie do Rolników. Efektem perfekcyjnego przygotowania Jubileuszu przez Rolniczki było spotkanie 7 września 2019 r.

O godzinie 14 w Sali Senackiej Collegium Godlewskiego powitaliśmy **JM**

Rektora Uniwersytetu Rolniczego **prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady**, Panią Prodziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego **prof. dr hab. inż. Barbarę Filipek-Mazur** (w zastępstwie Dziekana **prof. dr hab. inż. Andrzeja Lepiarczyka**) oraz Dziekana Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa **prof. dr hab. inż. Stanisława Mazura**.

Następnie koleżanka **Zofia Fryźlewicz** w swoim wystąpieniu *50 lat! Pół wieku!* nakreśliła na tle wydarzeń historycznych Polski okres naszych studiów. Warunki w akademikach *Młodość* i *Blokada* (od lat 90. *Bratniak*) wówczas i obecnie. Opisała ówczesne kluby studenckie *Buda*, *Rotunda*, *Gwarek*, *Pod Przewiązką*, *Zaścianek*. Wspomniała o nie istniejących barach czy restauracjach jak *Barcelona*, *Baryłeczka*, *Pod 6*. Kolejne wspomnienia dotyczyły bolesnych wydarzeń marcowych 1968 r., lat 70. i 80. Mimo wszystko spotykaliśmy się. Ogrodnicy po 10 latach – w 1979 r., Rolnicy w 1989 r. a następnie w kolejnych latach aż do dziś.

Po wspomnieniach Zosi bardzo ciepło powitał nas Pan Rektor. Opowiedział o dziś działających wydziałach i kierunkach na Uniwersytecie Rolniczym, pokazując nam wiele nowych obiektów oraz starych remontowanych. Widać było, z jakim ogromem i zakre-

Zofia Fryźlewicz przedstawia referat „50 lat! Pół wieku!”

sem prac na najwyższym światowym poziomie przyszło się zmierzyć Władzom Uczelni. Jesteśmy z tego bardzo dumni jako absolwenci naszej Alma Mater. Kolejno zabrali głos Pani Prodzikan Barbara Filipek-Mazur i Pan Dziekan Stanisław Mazur, przedstawiając kierunki na obecnych Wydziałach

Rolniczo-Ekonomicznym oraz Biotechnologii i Ogrodnictwa. Podkreślane były działania dydaktyczne i badania naukowe, studia również w języku angielskim. Z wystąpień przedstawicieli władz uczelni dowiedzieliśmy się, jak wiele się zmieniło przez te pół wieku, co nas jako absolwentów bardzo cieszy.

Kulminacją spotkania z władzami uczelni było wręczenie Dyplomu honorowego Uniwersytetu Rolniczego 50-lecie ukończenia studiów wyższych w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie na Wydziale Rolniczym / Ogródnictwem przez JM Pana Rektora, po wyczytaniu przez Dziekanów obu Wydziałów. Spotkanie w Sali Senackiej zakończono wspólnym, pamiątkowym zdjęciem.

Kolejnym punktem naszego Jubileuszu była msza św. w kościele św. Krzy-

ża, gdzie modliliśmy się w intencji nas zgromadzonych jak i nieżyjących profesorów, kolegów i koleżanki. Z Wydziału Rolniczego odeszło 17 osób, a z Ogrodnictwa 5.

Nasz Jubileusz zakończyliśmy uroczystą kolacją przy muzyce w restauracji Hotelu Europejskiego przy ul. Lubicz. Zamówione przez koleżanki menu było wykwintne i smaczne. Tańce i śpiewy sprawiły, że poczuliśmy się jak w czasach studenckich.

Miło było się spotkać teraz i już umawialiśmy się na spotkanie za rok.

Tekst:

*Ogródniczka Elżbieta Porębska
z d. Bystranowska*

Zdjęcia:

inż. Gabriel Wojcieszek

Serdeczne podziękowania dla **JM Rektora Pana prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady**, Pani Prodzikan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego **prof. dr hab. inż. Barbary Filipek-Mazur**, Pana Dziekana Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa **prof. dr hab. inż. Stanisława Mazura**, Pana Dyrektora Biura Rektora **dr. Szymona Sikorskiego** oraz koleżanek **Zosi i Róży**.

Dożynki Uniwersyteckie 2019

Prusy, 7 września 2019 r.

Pamiętkowe zdjęcie uczestników Dożynek Uniwersyteckich; fot. Szymon Sikorski

7 września odbyły się Dożynki Uniwersyteckie w Rolniczym Gospodarstwie Doświadczalnym Prusy z udziałem **JM Rektora – prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady, prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą – prof. dr. hab. inż. Floriana Gambusia, prorektora ds. organizacji i rozwoju uczelni – prof. dr. hab. inż. Krzysztofa Ostrowskiego i kanclerza UR – mgr. Tomasza Szansera**. Wśród zaproszonych gości obecni byli: wójt gminy Kocmyrzów-Luborzyca **Marek Jamborski**, ksiądz proboszcz parafii Prusy **Franciszek Walkosz**, sołtys Prus **Elżbieta Konieczna** wraz z Kołem Gospodyń Wiejskich, które uwiło piękny wieniec do-

żynkowy, poświęcony przez księdza proboszcza. Chleby dożynkowe wypiekła jak co roku piekarnia Złoty Kłos z Dobczyc. Całość uroczystości uatrakcyjniła ludowa kapela Maszkowiaczy z gminy Iwanowice.

Ocenę tegorocznych żniw, szczególnie trudnych z powodu przelotnych opadów deszczu, przedstawił kierownik RGD – **mgr inż. Jerzy Jaskiernia**. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu całej załogi RGD efekty tegorocznych zbiorów odbiegają (in minus) od lat poprzednich jedynie w rzepaku. W latach 2017, 2018 wynosiły 4,3 t/ha, a obecnie 3,5 t/ha. Plon pszenicy ozimej utrzymał się na poziomie 8 t/ha, a pszenicy jarej 6,5 t/ha. Dobrze zapo-

wiadają się plony kukurydzy – ok. 13 t/ha i buraka cukrowego – ok. 85 t/ha, których zbiór przewidujemy w październiku i listopadzie.

Kierownictwo i pracownicy RGD złożyli serdeczne podziękowania JM Rektorowi za pomoc w unowocześnieniu – w okresie Jego kadencji – parku maszynowego do poziomu technologii rolnictwa precyzyjnego. Do kompletacji wyposażenia w najbliższych latach pozostaje zakup nowoczesnego precyzyjnego opryskiwacza oraz jednej przyczepy niezbędnej do wielotonowego transportu.

Tekst: inż. Jerzy Jaskiernia

Pamięci prof. Mieczysława Pałasińskiego: wystawa biograficzna i odsłonięcie tablicy

Kraków, 20 września 2019 r.

Prof. Mieczysław Pałasiński wspólnie z prof. Franciszkiem Nowotnym zorganizował na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej specjalizację z zakresu przechowalnictwa i oceny surowców rolnych, samodzielnie – z technologii węglowodanów na kierunku technologia żywności. W 1974 r. zorganizował Oddział Technologii Żywności na Wydziale Rolniczym AR i został jego pierwszym prodziekanem. Jest twórcą krakowskiej „szkoły skrobiowej”.

Współpracował z placówkami naukowo-badawczymi krajowymi: Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Instytutem Ziemiaka, Centralnym Laboratorium Przemysłu Ziemiaczanego, Centralnym Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych oraz z ośrodkami zagranicznymi: Federalnym Instytutem Badawczym Technologii Ziemiaka i skrobi w Detmold, Instytutem Żywności Niemieckiej Akademii Nauk w Poczdamie, Uniwersytetem Wiedeńskim, Uniwersytetem we Fryburgu, Wyższą Szkołą Anhalt w Bernburgu.

Współpracował z czasopismami naukowymi jako członek Rady Programowej i redaktor: „Acta Alimentaria Polonica”, „Polish Journal of Food and Nutrition Sciences”, „Przemysł Spożywczy”, „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość”.

Publikowany dorobek naukowy Profesora obejmuje 82 oryginalne prace twórcze, 61 komunikatów i doniesień

naukowych, 10 podręczników i skryptów oraz 33 inne publikacje.

Wypromował 9 doktorów.

Przez 10 lat był prodziekanem Wydziału Rolniczego, przez 22 lata dyrektorem Instytutu Chemii Ogólnej i Technologii Rolnej, następnie kierownikiem Katedry Technologii Węglowodanów.

Z życiorysu Profesora:

Urodził się 6 sierpnia 1924 r. w Krakowie. Ojciec mój, urzędnik Zarządu Miasta Krakowa, zmarł w 1930 r. W latach od 1930 do 1936 uczęszczałem do szkoły powszechnej i do wybuchu wojny ukończyłem 3 klasy gimnazjalne w Krakowie.

Przyszły Profesor uczył się w siedmioletniej Publicznej Szkole Powszechnej Męskiej nr 30 im. Kazimierza Pułaskiego w Krakowie przy ul. Konfederackiej 12.

Podczas okupacji ukończyłem w 1941 r. Szkołę Handlową Wyższego Stopnia w Krakowie i od lipca tegoż roku rozpocząłem pracę zarobkową. Początkowo pracowałem jako pomocnik murarski, a od listopada 1941 r. rozpocząłem pracę w Centrali Związku Spółdzielni Spożywców „Spolem” w Krakowie początkowo jako pracownik fizyczny, a od 1943 r. jako pracownik umysłowy. Tam pozostawałem aż do lipca 1945 r.

Okupant zlikwidował szkolnictwo wyższe i średnie ogólnokształcące, pozostawił tylko niektóre szkoły zawodowe. Przedmioty nauczane w Staatliche Handelsfachschule in Krakau: religia,

Mieczysław Pałasiński – profesor doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie technologii produktów rolniczych; doktor honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu; fot. Archiwum UR

organizacja i technika handlu, ekonomia i polityka ekonomiczna, prawoznawstwo, korespondencja i biurowość, towaroznawstwo, arytmetyka handlowa, księgowość, reklama, język niemiecki z korespondencją, stenografia polska, maszynopismo.

Równocześnie na tajnych kompletach ukończyłem IV klasę gimnazjalną, tak iż z chwilą Wyzwolenia zapisałem się do liceum matematyczno-fizycznego przy gimn. im. B. Nowodworskiego w Krakowie i w lutym 1946 r. zdałem tam egzamin dojrzałości. Jednocześnie zmuszony byłem

Tablica pamiatkowa ku czci prof. Mieczysława Pałasińskiego w holu Wydziału Technologii Żywności UR; fot. Gabriel Wojcieszek

pracować zarobkowo i po zlikwidowaniu Centrali „Społem” w Krakowie zostałem zatrudniony w Spółdzielni Wytwórczej w charakterze kasjera, gdzie pracowałem od września 1945 r. do marca 1946 r. Po zdaniu matury w marcu 1946 r. wyjechałem do Polanicy Zdroju (Dolny Śląsk), gdzie pracowałem w Miejskim Przedsiębiorstwie Transportowym jako buchalter do sierpnia 1946 r.

W 1963 r. uzyskałem na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie tytuł doktora nauk rolniczych, a w 1968 r. Rada Wydziału Rolniczego WSR w Krakowie nadał mi stopień naukowy docenta nauk rolniczych w zakresie technologii rolnej na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Autohydroliza skrobi wodorowej”. W 1969 r. zostałem powołany na stanowi-

sko docenta w katedrze Technologii Rolnej WSR w Krakowie.

We wrześniu 1972 r. powierzono mi funkcję prodziekana na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie, w październiku tegoż roku zostałem powołany na stanowisko wicedyrektora Instytutu Chemii Ogólnej i Technologii Rolnej AR w Krakowie, a w miesiąc później zostałem dyrektorem tegoż Instytutu. W 1976 Rada Państwa nadała mi tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk technicznych.

W 1985 r. Mieczysław Pałasiński otrzymał tytuł profesora zwyczajnego nauk rolniczych, a w 1998 r. Wydział Technologii Żywności Akademii Rolniczej we Wrocławiu nadał mu najwyższą akademicką godność – doktora honoris

causa. Uroczystość odbyła się 3 czerwca w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Oto fragment laudacji wygłoszonej wówczas przez prodziekana WTŻ AR we Wrocławiu – dr hab. Józefę Chrzanowską:

Prof. Mieczysław Pałasiński jest autorem i współautorem 178 publikacji, w tym 74 oryginalnych prac twórczych, sześciu podręczników i czterech skryptów. Jego działalność naukowa obejmowała m.in. badanie właściwości skrobi i jej modyfikacji chemicznych oraz otrzymywanie aromatów żywnościowych poprzez termiczny rozkład skrobi. Prowadząc szeroko zakrojone badania nad skrobią wyizolowaną z pszenżyta, jako pierwszy w świecie stwierdził przydatność tego zboża do produkcji krochmalu. Opracował oryginalną metodę otrzymywania skrobi tzw. kationowych, zbadał właściwości tak otrzymanych preparatów i wskazał możliwości praktycznego ich zastosowania. W wyniku badań w zakresie chemicznej i fizycznej modyfikacji skrobi, opracowane zostały sposoby otrzymywania wielu produktów nadają-

Wystawę przygotowali: **Danuta Gajewska**, Muzeum UR – scenariusz i koncepcja ułożenie ekspozycji, **dr Adam Ruta** Oddział Informacji Naukowej – fotografie, skany, projekt i wykonanie plakatów.

Twórcy wystawy dziękują **dr. inż. Jerzemu Pałasińskiemu** za udostępnienie rodzinnych pamiątek po Profesorze oraz sympatyczne rozmowy o eksponatach, Dziekanowi WTŻ **dr hab. inż. Agnieszce Filipiak – Florkiewicz, prof. UR** za pomoc merytoryczną i logistyczną, **pracownikom Dziekanatu WTŻ** za życzliwe wsparcie, **Agnieszce Góralczyk** z Archiwum UR za pomoc w zgromadzeniu dokumentów, **Marcie Mazeli** z Czytelni WTŻ za pomoc w układaniu gablot i opiekę nad prezentowanymi materiałami, **panom z obsługi** za prace techniczne przy montowaniu i ustawianiu stelaży i gablot. Wystawa w przestronnym i jasnym holu Wydziału prezentowała się bardzo dobrze i efektownie.

Wystawa w przestronnym i jasnym holu Wydziału Technologii Żywności prezentowała się bardzo efektownie; fot. Gabriel Wojcieszek

ych się do zastosowania w praktyce przemysłowej, co potwierdza 10 patentów dotyczących głównie otrzymywania różnych aromatów przez termolizę węglowodanów. [„Głos Uczelni” Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, 1998, Nr 65]

W roku 2013 za zasługi dla Uczelni Profesor Mieczysław Pałasiński został uhonorowany Medalem Sześćdziesięciolecia Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Profesor pracował na Uczelni prawie 45 lat. Przeszedł na emeryturę w 1994 r.

W maju 1915 r. uczestniczył w uroczystym odnowieniu doktoratu, po pięćdziesięciu latach od złożenia egzaminu doktorskiego. Zmarł we wrześniu 2016 r. po długim i spełnionym życiu, w wieku 92 lat.

W związku uroczystością odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Prof. Mieczysławowi Pałasińskiemu, które to wydarzenie towarzyszyło obchodom Jubileuszu 45-lecia Oddziału i Wydziału Technologii Żywności, Biblioteka Główna przygotowała wystawę biograficzną, która była ważnym akcentem uroczystości.

Relacja z wystawy i pokaz plakatów znajduje się na stronie Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych pod datą 15 października 2019 r. i pod tytułem: *Wystawa w Muzeum Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.*

*Tekst: mgr Danuta Gajewska
Biblioteka Główna, Muzeum UR*

Fot. Gabriel Wojcieszek

70-lecie Wydziału Leśnego – wystawa Biblioteki Głównej, Archiwum UR i Muzeum UR

Kraków, wrzesień 2019 r.

Biblioteka Główna, podobnie jak w poprzednich latach, włączyła się w przygotowanie i obchody Jubileuszu Wydziału Leśnego. Wykonano przekrojową wystawę tematyczną – od początków nauki leśnictwa w Galicji do czasów obecnych.

Zaczęliśmy od aktów prawnych o randze krajowej (statuty wiślickie, statut warecki), które nakazywały chronić lasy, a nawet (już w średniowieczu!) niektóre gatunki drzew. Początki nauki rolnictwa na ziemiach polskich związane są z patronem naszej Uczelni – **Hugonem Kołłątajem**, który, jako reformator szkolnictwa, wprowadził ją po raz pierwszy do programu szkół średnich (koniec XVII w.) i powołał w Krakowie Katedrę Gospodarstwa Wiejskiego (pocz. XVIII w.). Leśnictwo uważane było za ważną część rolnictwa („leśnictwo z wszystkimi wiadomościami, których rozporządzenie drzewa i zasiewów wymaga”). Rolnictwo jako nauka rozwijało się na ziemiach polskich, ale przecież nie w Polsce. Austria do połowy XIX w. nie była tym rozwojem zainteresowana. „Kiedy bowiem nie tylko w Galicji, ale i w całej Austrii lasy przetrzebiono i zniszczono, w 1852 r. rząd austriacki wydał ustawę, która miała gospodarstwo leśne ująć w jakiś system”.

Wobec braku szkół w Galicji powstało pierwsze towarzystwo leśne – Westgalizischer Forstverein (1850), którego członkami byli Polacy i Niemcy, głównie właściciele ziemscy oraz pracownicy administracji leśnej. Pierwszym prezesem był **Albert Thieriot**. Następnie po-

Wystawa „70-lecie Wydziału Leśnego”; fot. Gabriel Wojcieszek

wstało Galicyjskie Towarzystwo Leśne (1882), które działało do roku 1918. W wydawanym przez nie czasopiśmie „Sylwan” redaktorzy podkreślali: „Czasy, że leśnik mógł obywać się bez głębszej nauki, minęły już bezpowrotnie”. Przez czasy I wojny światowej przeprowadził pismo **Stanisław Sokołowski**.

Jednym z pionierów i najwybitniejszych organizatorów leśnictwa polskiego 2. połowy XX w. był **Henryk Strzelecki**. Po wieloletnich staraniach otworzył Krajową Szkołę Gospodarstwa Lasowego we Lwowie (1874), przemianowaną w 1909 r. na Wyższą Szkołę Lasową.

Wśród profesorów Wyższej Szkoły Lasowej był **prof. Aleksander Kozikowski**. On to i **prof. Stanisław Sokołowski** zorganizowali w wolnej Polsce, w 1919 r.,

Wydział Rolniczo-Lasowy we Lwowie na bazie Akademii Rolniczej w Dublanach i lwowskiej Wyższej Szkoły Lasowej. Jednocześnie w Krakowie w 1919 r. założono na Wydziale Rolniczym UJ Katedrę Leśnictwa. Objął ją niestrudzony i niezastąpiony **Stanisław Sokołowski**.

Okres międzywojenny to czas scalania i współpracy naukowców i praktyków z trzech byłych zaborów – to są już czasy przyszłych **profesorów Edwarda Chodzickiego, Tadeusza Gieruszyńskiego** i innych energicznych naukowców młodego pokolenia. To są też trudne czasy dla Lwowa i próba zamknięcia krakowskiego ośrodka. Uwaga ówczesnych polityków skierowana była na Warszawę, a rzeczywistość gospodarcza niosła wiele ograniczeń.

Wystawa wzbudzała spore zainteresowanie; fot. Gabriel Wojcieszek

Z II wojny światowej Wydział Rolniczy wyszedł z największymi (procentowo) stratami w ludziach i w zapleczu naukowym w stosunku do pozostałych Wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jednakże już w styczniu 1945 r. organizowano Instytut Badawczy Leśnictwa. Tworzyli go: **Edward Chodzicki, Tadeusz Wielgosz, Marian Nunberg, Kazimierz Suchecki, Mieczysław Janiczek, Stanisław Jarosz, Stanisław Kapuściński**, później **Dezydery Szymkiewicz, Szymon Wierdak**. Na Uniwersytecie Jagiellońskim powstał Wydział Rolniczo-

-Leśny (1946–1949). Struktury wydziałowe odnawiano od marca 1945 r., pracowali nad tym: **Stefan Schmidt, Edward Chodzicki, Dezydery Szymkiewicz, Tadeusz Miłobędzki**.

Historia Wydziału Leśnego zaczęła się w roku 1949 i po różnych kolejach losu wkracza on dumnie już w ósme dziesięciolecie działalności. Skrótowo i systematycznie przebieg wydarzeń prezentują kolejne wydawnictwa jubileuszowe Wydziału, także ostatnie – *Sylwetki Profesorów Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie*.

Wystawa na 70-lecie Wydziału Leśnego była obszerna i przekrojowa. I takie jej towarzyszyły spostrzeżenia: najprościej prezentuje się historię już opisaną, zamkniętą. Na ile ktoś ją opisał, tyle jest. Jest to ilość publikacji skończona i ograniczona. Możemy ją przetwarzać, ale już nic nowego – z braku dokumentów – nie dodamy. Nowsza historia jest coraz bardziej rozległa i wielowątkowa (wielość katedr i instytutów), a coraz krócej, punktowo wręcz, opisywana. Bardzo cennym przedsięwzięciem jest oddanie głosu samym zainteresowanym współtwórcom Wydziału. To jest i będzie doskonale źródło informacji. Przy budowaniu wystawy ważne są, skąpe zazwyczaj, marginalne nawet dygresje (np. „Był człowiekiem...”) czy zacytowane słowa opisywanego, oddające jego myśl. Jeśli dysponujemy również dobrym zdjęciem – takim porządnym, portretowym, podretuszowanym – to wizerunek przedstawianego naukowca jest godny i ciekawy, ma ludzki rys i przyciąga uwagę. Dobrze się prezentuje, a uwaga zwiedzających wystawę jest dużą nagrodą dla twórców przedsięwzięcia.

Tym razem tak było. Oglądający byli bardzo zainteresowani prezentowaną treścią.

*Tekst: mgr Danuta Gajewska
Biblioteka Główna, Muzeum UR*

Publikacje pracowników Wydziału Leśnego; fot. Gabriel Wojcieszek

Wystawę przygotowała Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie z oddziałami Muzeum i Archiwum.

Dyrektor Biblioteki: **dr Bożena Pietrzyk**.

Scenariusz i wykonanie plakatów: **mgr Danuta Gajewska, mgr Paweł Jakubiec, dr Adam Ruta**.

Przygotowanie wystawy: **mgr Danuta Gajewska, mgr Agnieszka Góralczyk, mgr Paweł Jakubiec, mgr inż. Jakub Jaźwiński, dr Paweł Malata**.

Zdjęcia i reprodukcje: **mgr Danuta Gajewska, mgr Paweł Jakubiec, inż. Adam Mróz, dr Adam Ruta, dr hab. Marcin Surzycki, prof. ASP, inż. Gabriel Wojcieszek**.

Jubileusze 50-lecia ukończenia studiów w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie na Wydziałach Rolniczym i Ogrodniczym

na Wydziale Zootechnicznym

W następnym numerze:

- Inauguracja II edycji studiów MBA – zarządzanie bankiem spółdzielczym
- Odświeżenie tablicy ku czci profesorów Edwarda i Eugeniusza Ralskich

